

ระบบการศึกษา ของ

สวิตเซอร์แลนด์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

379.335 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691ร ระบบการศึกษา ของ สมาพันธ์รัฐสวิส
กรุงเทพฯ : สกศ. , 2549
176 หน้า
ISBN 974-559-851-8
1. การศึกษา-สมาพันธ์รัฐสวิส.
I. ชื่อเรื่อง

ระบบการศึกษา ของ สมาพันธ์รัฐสวิส

สิ่งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 32/2549

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2549

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2668-7123 ต่อ 1211, 1212
โทรสาร 0-2243-0085

Website : <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์

บริษัท พิมพ์ดี จำกัด

21/232-4 ซอยคลองหนองใหญ่

ถนนวงแหวน เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160

โทรศัพท์ 0-2803-2694-7

โทรสาร 0-2803-4401

คำนำ

ระบบการปกครองของแต่ละประเทศจะแตกต่างกัน เป็นผลเนื่องมาจากการก่อตั้งประเทศ ประเทศที่เริ่มต้นด้วยการมี กษัตริย์ปกครอง หรือผู้มีอำนาจเต็มปกครอง มักจะมีระบบ รวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง เช่น ประเทศไทย มาเลเซีย รัสเซีย สหราชอาณาจักร ฯลฯ ประเทศที่เริ่มก่อตั้งจากการรวมกันของ จังหวัด หรือ รัฐ หรือเขต มักจะมีระบบการบริหารแบบ กระจายอำนาจ เช่น สมาพันธรัฐสวิส หรือสวิตเซอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย เป็นต้น ดังนั้นระบบ การศึกษาของแต่ละประเทศ จึงมักจะสอดคล้องกับระบบ การปกครองประเทศ ทั้งรวมอำนาจและกระจายอำนาจ

เมื่อเวลาผ่านไปผู้บริหารประเทศมักจะพบว่า ทั้งระบบ รวมอำนาจและกระจายอำนาจต่างก็มีจุดแข็งและจุดอ่อน ประเทศที่มีการปกครองแบบรวมอำนาจก็พยายามที่จะกระจายอำนาจ ดังเช่น ประเทศไทยที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ ส่วนประเทศ ที่ปกครองระบบกระจายอำนาจดังเช่นสมาพันธรัฐสวิส ก็พยายาม ที่จะรวมอำนาจทางการศึกษาบางส่วนไว้ที่รัฐบาลกลาง คำถามที่ ยังไม่มีคำตอบขณะนี้คือ ในบริบทของแต่ละประเทศ จุดสมดุล ของการกระจายและรวมอำนาจทางการศึกษาจะอยู่ที่ตรงไหน

ทั้งนี้จะต้องพิจารณาจากบริบททางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม ระดับการศึกษาตลอดจนวิสัยทัศน์ของประชาชนและการเมือง เข้ามาร่วมเป็นตัวแปร จึงจะบรรลุเป้าหมายของการมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเรื่อง “ระบบการศึกษาของสมาพันธ์รัฐสวิส” เป็นความพยายามที่จะเข้าใจบริบทของการกระจายอำนาจ และความพยายามในการรวมอำนาจบางประการไว้ที่ศูนย์กลาง พิจารณาผลดี ผลเสีย จุดแข็ง และจุดอ่อน เพื่อเปรียบเทียบและเป็นบทเรียนในการมองบริบทของไทยที่พยายามจะกระจายอำนาจ การบริหารการศึกษาในขณะนี้ ซึ่งการที่จะกระจายอำนาจ การบริหารทางการศึกษามากน้อยเพียงใดนั้น คำตอบคงอยู่ที่คนไทย ทั้งประเทศ พร้อมทั้งจะลองผิดลองถูก ทดลองโครงการนำร่อง และรับผิดชอบผลที่ตามมาหรือไม่ ถ้ากล้าตัดสินใจกระทำลงไป ประเมินผล ปรับปรุงและบริหารต่อไป ก็คงจะได้สิ่งที่ต้องการ

สำนักงานฯ จึงได้จัดทำเอกสารการศึกษาของสมาพันธ์รัฐ สวิสทั้งระบบ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า อ้างอิง และ เปรียบเทียบ อันน่าจะก่อให้เกิดความคิดทางการศึกษาที่หลากหลาย และได้เพิ่มเติมตัวเลขสถิติด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้องไว้ใน ภาคผนวก จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ ต่อนักวิชาการศึกษาหรือผู้สนใจทั่วไปไม่มากก็น้อย.

๐
๐๑๖๓

(นายอำรุง จันทวานิช)

เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

สมาพันธรัฐสวิสหรือสวิตเซอร์แลนด์ มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 700 ปี การก่อตั้งสวิตเซอร์แลนด์ เริ่มในปี ค.ศ. 1291 โดยมีเขตการปกครองตนเอง (Canton) 3 เขต ร่วมกันก่อตั้งประเทศขึ้น ต่อมาในปี ค.ศ. 1815 เพิ่มเขตปกครองเป็น 25 เขต และในปี ค.ศ. 1979 เพิ่มเป็น 26 เขต ตกลงเข้ารวมกันเป็นสมาพันธรัฐสวิสหรือสวิตเซอร์แลนด์ในปัจจุบัน สวิตเซอร์แลนด์ประกอบด้วย 26 เขต และครึ่งเขตปกครอง แบ่งออกเป็น 2,942 ชุมชน (Communes) ในอดีต สวิตเซอร์แลนด์มีชื่อในภาษาลาตินว่า “Confoederatio Helvetica”

ระบบการเมืองการปกครอง

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1848 สวิตเซอร์แลนด์ใช้ระบบการปกครองประชาธิปไตยแบบรัฐสภา เนื่องจากการรวมตัวของเขต (Canton) ต่างๆ อยู่ภายใต้รัฐบาลกลาง เรียกว่า **สมาพันธรัฐ (Confederation)** ซึ่งแต่ละเขต มีรัฐธรรมนูญและฝ่ายบริหารเขตเป็นของตนเอง โดยอิสระปราศจากการแทรกแซงจากรัฐบาลกลาง อำนาจในการปกครองแบ่งเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่าย

บริหารและฝ่ายตุลาการ โดยอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติจะอยู่ที่ **รัฐสภาแห่งสมาพันธรัฐ (Federal Assembly)** ซึ่งใช้ระบบ 2 สภา โดยมีสภาแห่งชาติ (**National Council**) และสภาแห่งรัฐ/เขต (**Council of State**) ทั้งสองสภามีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกัน สภาแห่งชาติมีสมาชิกสภา 200 คน ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน โดยตรงจาก 26 เขต จำนวนผู้แทนในสภาแห่งชาติมีมากน้อยต่างกัน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในแต่ละเขต ส่วนสภาแห่งรัฐ/เขต มีสมาชิกสภา 46 คน ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนทั้ง 26 เขตเช่นกัน โดยแต่ละเขตเลือกผู้แทนได้ 2 คน ส่วนอำนาจฝ่ายบริหาร จะอยู่ที่คณะรัฐมนตรี (**Federal Council**) มีสมาชิกคณะรัฐมนตรี (**Federal Councilor**) 7 คน เรียกว่า **มนตรีแห่งสมาพันธ** ทำหน้าที่ควบคุมบริหารงานในหน่วยงานระดับกระทรวง รัฐสภาแห่งสมาพันธรัฐ (**Federal Assembly**) จะเป็นผู้เลือกมนตรีแห่งสมาพันธ มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และในจำนวนมนตรีแห่งสมาพันธทั้ง 7 คน จะได้รับเลือกจากรัฐสภาแห่งสมาพันธให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีครั้งละ 1 คน คนละ 1 ปี ผลัดเปลี่ยนกันไป มंत्रीแห่งสมาพันธทั้ง 7 คน มาจากพรรคการเมืองหลัก 4 พรรค ได้แก่ พรรค Radical Democratic (RDP) พรรค Social Democratic Party (SDP) พรรค Christian Democratic People's Party (CDP) และพรรค Swiss People's Party (SVP) โดยแต่ละพรรคจะได้รับการจัดสรรตำแหน่งมนตรีแห่งสมาพันธ พรรคละ 2 คน ยกเว้นพรรค Swiss People's Party ที่ได้รับการจัดสรร

ตำแหน่งเพียง 1 คน ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งมนตรีแห่งสมาพันธ์ จะมาจากรัฐ/เขตเดียวกันไม่ได้ และเป็นธรรมเนียมการปฏิบัติ โดยจะต้องมีตัวแทนจาก 3 เขตหลัก ได้แก่ Zürich, Berne และ Vaud

ศาสนา

ข้อมูลปี ค.ศ. 1990 ประชาชนร้อยละ 46 นับถือศาสนา คริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ร้อยละ 40 นับถือนิกายโปรเตสแตนต์ ร้อยละ 1 นับถือนิกายออร์ทอด็อกซ์ ร้อยละ 2.2 นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 0.4 นับถือศาสนาอื่นๆ และร้อยละ 7.4 ไม่นับถือศาสนาใด

ภาษา

ภาษาราชการมี 4 ภาษา ได้แก่ ภาษาเยอรมันร้อยละ 63.7 ภาษาฝรั่งเศสร้อยละ 19.2 ภาษาอิตาเลียนร้อยละ 7.6 ภาษา Rhaeto Romanic ร้อยละ 0.6 และภาษาอื่นๆ ร้อยละ 8.9 ซึ่งไม่เป็นภาษาราชการ

เงินตรา

หน่วยของค่าเงินในสวิตเซอร์แลนด์ เรียกว่า สวิสฟรังก์ หรือ CHF (Confoederatio Helvetica Franz) อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐ เท่ากับ 1.30 สวิสฟรังก์ และ 1 สวิสฟรังก์ เท่ากับ 30.35 บาท (อัตราแลกเปลี่ยน ณ 22 กุมภาพันธ์ 2549: ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย)

ประชากร

ปี ค.ศ. 2001 ประชากรในสวิตเซอร์แลนด์มีจำนวน 7.28 ล้านคน เป็นชาวสวิส-เยอรมันร้อยละ 65 สวิส-ฝรั่งเศส ร้อยละ 18 สวิส-อิตาลี ร้อยละ 10 โรมานซ์ ร้อยละ 1 และอื่นๆ ร้อยละ 6 โดยเป็นเพศชายร้อยละ 48.8 เพศหญิงร้อยละ 51.2 อายุขัยเฉลี่ยของผู้หญิงอยู่ที่ 82.5 ปี และของผู้ชายอยู่ที่ 76.5 ปี ประชาชนกระจายอยู่ในพื้นที่ 41,200 ตร.กม. สภาพภูมิศาสตร์ตามธรรมชาติแบ่งออกเป็น 3 เขตคือ เขตเทือกเขาแอลป์ (Alps) เขตมิดแลนด์ และเขตจุงรา สำหรับพื้นที่เพื่อการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติมีน้อย

แรงงาน

จำนวนแรงงานในภาคการเกษตรและป่าไม้ ร้อยละ 4.7 ในภาคอุตสาหกรรมการค้าและก่อสร้าง ร้อยละ 26.4 ภาคอุตสาหกรรมบริการ ร้อยละ 68.9

การศึกษา

การจัดการศึกษาเป็นอำนาจของเขต ดังนั้นเขตจึงบริหารการศึกษาตั้งแต่การศึกษาระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ส่วนรัฐบาลกลางรับผิดชอบการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา และในสถาบันอุดมศึกษา เช่น สถาบันเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และโรงเรียนเทคนิคชั้นสูง เป็นต้น

การศึกษาก่อนวัยเรียนจัดโดยชุมชนและเขต โดยจัดเป็น โรงเรียนอนุบาล ศูนย์เด็กเล็กที่ดำเนินการโดยเอกชน (Child Minders) และกลุ่มแม่บ้านที่ร่วมกันจัดเป็นกลุ่มเด็กเล่นร่วมกัน (Play Groups)

การประถมศึกษาจัดโดยชุมชนและเขต มีหลักสูตรตั้งแต่ 4-7 ปีตามแต่ละเขต มีการประเมินผลกลางปี และปลายปี

การมัธยมศึกษาตอนต้นแบ่งออกเป็น 2-3 หลักสูตร คือ Basic, Intermediate และ Advanced แต่บางเขต แบ่งเป็น Basic และ Expanded กลุ่มแรกมุ่งสู่การฝึกอาชีพ ส่วนกลุ่มหลังมุ่งสู่ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura School) เนื่องการศึกษาภาคบังคับใช้เวลา 9 ปี การศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นจึงมีหลักสูตรตั้งแต่ 3-5 ปีขึ้นอยู่กับแต่ละเขต

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งออกเป็น 2 สาย คือ สายสามัญศึกษา (Matura Schools) และสายอาชีพศึกษา ในสายสามัญศึกษา จะมุ่งสู่การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาใน มหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐ การศึกษาในสายสามัญ แบ่งหลักสูตรเป็น 5 หลักสูตร คือ หลักสูตร A, B, C, D และ E ส่วนในสายอาชีพศึกษา ดำเนินการโดยรัฐบาลกลาง ซึ่งต่อมาเขต ได้จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษาขึ้น (Vocational Matura) แต่การเรียนจะไม่เข้มข้นเท่ากับการศึกษา ในสายสามัญศึกษา

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษา จัดโดยรัฐบาลกลางมีหลักสูตรต่อเนื่องมาจากการศึกษาในระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น ทำการฝึกอบรมในด้านอุตสาหกรรม การค้า ธุรกิจ เกษตรกรรม คหกรรม และการบริการ เมื่อเรียนจบแล้วสามารถทำงานหรือศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้ หลักสูตรมีลักษณะที่เป็นแบบการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship) คือเรียนและฝึกงานควบคู่กันไป

การอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของสวิตเซอร์แลนด์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) มหาวิทยาลัยของเขต 10 แห่ง และสถาบันเทคโนโลยีของรัฐบาลกลาง 2 แห่ง (2) มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ของสมาพันธรัฐ 7 แห่ง เกิดจากการรวมวิทยาลัยเทคนิค ชั้นสูง 60 แห่งและ (3) วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง 60 แห่ง มีแนวโน้มว่าจะรวมตัวกันเป็นมหาวิทยาลัย ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนมีบทบาทเพียงเล็กน้อย เปิดสอนในระดับบัณฑิตวิทยาลัย ส่วนมากเป็นสาขาของมหาวิทยาลัยเอกชนจากต่างประเทศ ส่วนการอนุมัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยเอกชนนั้นเขตเป็นผู้รับผิดชอบ แต่อาจจะเปลี่ยนเป็นอำนาจของรัฐบาลกลางได้ คุณวุฒิที่มี คือ Lizentiate หรือ Diploma, Doctorate และ Habilitation

การศึกษาต่อเนื่อง (Continuing education) และการศึกษาผู้ใหญ่ (Adult education) ในสวิตเซอร์แลนด์นั้น มีความหมายไม่แตกต่างกัน แต่การศึกษาต่อเนื่องจะมีความหมายที่ครอบคลุมถึงการศึกษาของผู้ใหญ่ที่จบการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง (ไม่ว่าจะเป็นในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา) แล้วออกไปทำงาน ว่างงาน เกษียณอายุ หรือเป็นพ่อบ้านแม่บ้าน ฯลฯ

และกลับมาเรียนอีกครั้งหนึ่ง โดยสถาบันการศึกษาจะจัดการอบรมเพิ่มเติมความรู้ เพิ่มทักษะ หรือชี้แนะแนวทางการทำงานใหม่ ซึ่งอาจจะได้ประกาศนียบัตรหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์ ผู้ปกครอง สหภาพการค้า หน่วยงานธุรกิจและสมาคมวิชาชีพ สามารถให้การศึกษาค่อยๆได้ หน่วยงานภาครัฐจะให้การศึกษาค่อยๆในด้านการศึกษาเพิ่มเติม การศึกษาระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง และการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย

การฝึกอบรมครู ของ สวิตเซอร์แลนด์ เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเขต มีการฝึกอบรมครู ตั้งแต่ครูการศึกษา ระดับก่อนวัยเรียน จนกระทั่งถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สวิตเซอร์แลนด์ได้ทำการปฏิรูปการฝึกอบรมครู เมื่อปี ค.ศ. 2005 มีความเป็นไปได้ว่า การฝึกอบรมครูที่ทำการสอนของ สวิตเซอร์แลนด์ในระดับการศึกษาก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะดำเนินการโดยวิทยาลัยครูในคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สำหรับครูที่สอนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะรับบุคคลที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีและผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัยมาแล้ว 1-2 ปี

การประเมินผลระบบการศึกษา

สวิตเซอร์แลนด์ไม่มีหน่วยงานประเมินผลการศึกษาโดยตรงทั้งระบบทั่วประเทศ เพราะอำนาจในการจัดการการศึกษาค้นอยู่กับเขตและรัฐบาลกลางบางส่วน รัฐบาลกลางเป็นผู้ให้

ประกาศนียบัตรการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura) และสายวิชาชีพ จึงจะสามารถทำการประเมินในระดับนี้ ได้ทั่วประเทศ

การประเมินที่สำคัญอยู่ที่เขต ซึ่งมีคณะผู้ตรวจการศึกษา (Board of inspectors) ทำหน้าที่ประเมินผลการสอนของครู ต่อมา กรมการศึกษาของเขตได้จัดตั้งสำนักงานประกันคุณภาพทางการศึกษาขึ้น ทำหน้าที่แทนคณะผู้ตรวจการศึกษา

ในระดับชุมชน School authorities หรือ School commissions ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในชุมชน โดยมีสมาชิก 5-7 คน ทำหน้าที่ดูแลเรื่องคุณภาพของโรงเรียนอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมักจะมีครูเป็น คณะกรรมการด้วย ทำหน้าที่ประเมินผล ติดตาม และแนะนำ โรงเรียนในเรื่องคุณภาพการศึกษา

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินตนเองของสถาบัน การศึกษาได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากทั้งในระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และ ระดับอุดมศึกษา วิธีการประเมินตนเองมีหลายวิธี เช่น ประเมิน โดยหัวหน้าภาควิชา ประเมินโดยนักศึกษา และประเมินโดยสถาบัน เป็นต้น

การวิจัยมีผลต่อการประเมินผลการศึกษา มาก โดยงานวิจัย ต่างๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงอิทธิพลของการศึกษาที่มี ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

ในด้านการศึกษาและการวิจัยทางการศึกษาและจิตวิทยามีอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งงบประมาณด้านการวิจัย คิดเป็นจำนวนเงิน 24 ล้านสวิสฟรังก์ ต่อปี จากงบประมาณด้านการศึกษาทั้งหมด 2,000 ล้านสวิสฟรังก์

การศึกษาพิเศษ สวิตเซอร์แลนด์มีศูนย์บริการด้านจิตวิทยา และการศึกษาพิเศษในทุกเขต ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง และโรงเรียน การศึกษาพิเศษจัดการเรียนของเด็กพิเศษให้เรียน ร่วมกับเด็กปกติ โดยแยกเป็นชั้นพิเศษ ซึ่งการมีโรงเรียนพิเศษ ในการศึกษาพิเศษนั้น จะมีตั้งแต่การศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน ขึ้นไปและมีเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

การศึกษาพิเศษจัดสำหรับเด็กตาบอด หูหนวก เป็นใบ้ พิการทางร่างกาย พิการทางสมองและมีปัญหาทางพฤติกรรม

เด็กพิเศษในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านอาชีพและการเรียนด้าน อาชีวศึกษา โดยมีหน่วยงานแนะแนวด้านอาชีวศึกษาเข้ามา ช่วยเหลือตั้งแต่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เด็กสามารถ ช่วยตนเองและอยู่ในสังคมของคนปกติได้

ความสัมพันธ์ทางการศึกษากับประเทศในกลุ่มยุโรป
สวิตเซอร์แลนด์เป็นสมาชิก Council of Europe และองค์การ UNESCO แต่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป แต่สวิตเซอร์แลนด์ ก็เข้าร่วมในหลายโครงการของสหภาพยุโรป เช่น โครงการ แลกเปลี่ยนครู นักเรียน และเยาวชน เข้าร่วมโครงการ ERASMUS, COMENIUS, LINGUA, LEONARDO และ YOUTH FOR

EUROPE เป็นต้น โครงการแลกเปลี่ยนต่างๆ มักจะอยู่ใน การศึกษาระดับอุดมศึกษา และเกี่ยวข้องกับอาจารย์ นักศึกษา และการวิจัย มหาวิทยาลัยในสวีตเซอร์แลนด์มีความสัมพันธ์ ที่ดีกับหลายประเทศทั่วโลก โดยมีอาจารย์ต่างชาติเข้ามาสอน ในมหาวิทยาลัยของสวีตเซอร์แลนด์เป็นจำนวนมากนั่นเอง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
สารบัญ	ข
1. ภูมิหลังทางการเมืองและเศรษฐกิจ	1
2. ระบบการศึกษาและ ระบบบริหารการศึกษาทั่วไป	21
3. การศึกษาก่อนวัยเรียน	45
4. การประถมศึกษา	59
5. การมัธยมศึกษา	69
6. การอุดมศึกษา	85
7. การศึกษาต่อเนื่อง	97
8. ครูและการฝึกอบรมครู	113
9. การประเมินผลระบบการศึกษา	125
10. การศึกษาพิเศษ	133
11. ความสัมพันธ์ทางการศึกษากับประเทศในกลุ่มยุโรป	141

ภาคผนวก	145
สถิติและตัวชี้วัด	147
แผนผังระบบการศึกษา	150
แผนที่	151
ธงชาติ และธงเขต	152
ชื่อเขต อักษรย่อ และเมืองหลวง	153
บรรณานุกรม	155

WELCOME TO SWITZERLAND

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1

ภูมิหลังทางการเมืองและเศรษฐกิจ

Political and Economic Background

สมาพันธรัฐสวิส หรือ **สวิตเซอร์แลนด์** เป็นประเทศเล็กๆ ที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล ปกครองแบบสหพันธ์ และตั้งอยู่ในทวีปยุโรปกลาง นอกจากนี้จะมีความเป็นกลางทางการเมืองแล้ว สวิตเซอร์แลนด์ยังว่ามีการร่วมมือกันระหว่างประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่ตั้งขององค์กรนานาชาติหลายแห่ง

ในบทนี้ จะกล่าวถึง โครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมืองของสวิตเซอร์แลนด์ และผลกระทบจากภาษา

ศาสนา วัฒนธรรม ประชากรและเศรษฐกิจต่อการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ประวัติศาสตร์

ระบบการเมืองของสวิตเซอร์แลนด์ได้มีพัฒนาการมากกว่า 700 ปี และดำรงอยู่บนพื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยที่ซับซ้อน เนื่องจากอำนาจการบริหารและการปกครองที่ไม่เท่าเทียมกันของทั้ง 3 ระดับเขตการปกครองคือ ระดับชุมชน

(Commune) ระดับเขต (Canton) และระดับรัฐบาลกลาง หรือสมาพันธ์รัฐ (Confederation)

สภาพทางการเมืองการปกครองของสวิตเซอร์แลนด์ในปัจจุบัน เป็นผลมาจากประวัติศาสตร์กว่า 700 ปี ซึ่งรัฐบาลกลางหรือสมาพันธ์รัฐได้เริ่มมีพัฒนาการมาตามลำดับตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1291 โดยเริ่มจาก 3 เขต ตกลงเข้าร่วมกันก่อตั้งสมาพันธ์รัฐขึ้น ต่อมา ในปี ค.ศ. 1815 เพิ่มเป็น 25 เขต และครึ่งเขตปกครอง และในปี ค.ศ. 1979 เพิ่มเป็น 26 เขต ลักษณะการปกครองเป็นแบบกระจายอำนาจผกผัน คือ จากท้องถิ่นไปสู่ส่วนกลาง โดยที่สภาเขต (Canton) แบ่งอำนาจและสิทธิต่างๆ บางส่วนให้แก่รัฐบาลกลาง เพื่อให้รัฐบาลกลางสามารถดำเนินงานได้ในส่วนที่เป็นประโยชน์ โดยรวม

สวิตเซอร์แลนด์ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1291 ซึ่งขณะนั้นมีชื่อว่า **“สาธารณรัฐเฮลเวตเตียน” (Helvetian Republic)** อยู่ภายใต้ อำนาจของชนชั้นปกครอง จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1798 เมื่อกองทัพ นโปเลียนบุกเข้ายึดประเทศ และจัดตั้งระบบการปกครองในรูปแบบ ที่คล้ายกับการปกครองในประเทศฝรั่งเศส ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจเหนือชนชั้นปกครอง 5 ปีต่อมา นโปเลียนอนุญาตให้สวิตเซอร์แลนด์ มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในปี ค.ศ. 1803 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่กำหนด ลักษณะการบริหารบ้านเมืองในรูปแบบของการกระจายอำนาจ อำนาจการปกครองกลับไปยังเขต (Canton) ตามเดิม สถานการณ์ บ้านเมืองสงบลง การปรับปรุงประเทศเริ่มต้นหลังจากการสิ้นสุด

ยุคคนไปเลียน ใน ปี ค.ศ. 1814 มี 3 เขตใหม่เข้าร่วมเป็นสมาพันธรัฐ ขณะนั้นมีอยู่ 22 เขต จนกระทั่ง ปี ค.ศ. 1979 มีเขตเข้าร่วมเป็นสมาพันธรัฐอีก โดยเป็นเขตคาทอลิก (Catholic) 7 เขต ปี ค.ศ. 1847 มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองภายในประเทศ พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และเมื่อวันที่ 18 เมษายน ค.ศ. 1999 มีประชามติเห็นชอบกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งทำให้การปกครองมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น

โครงสร้างทางการเมืองของสวิตเซอร์แลนด์ประกอบด้วย 3 ระดับคือ ระดับรัฐบาลกลาง (Confederation) ระดับเขต (Canton) และระดับชุมชน (Commune) แต่ละระดับมีอำนาจลดหลั่นกันไป ตามลำดับขึ้นอยู่กับแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะทางการเมืองและการศึกษาของสวิตเซอร์แลนด์ลักษณะนี้ยังนำมาใช้กับระบบการทหาร (Militia system) ด้วยคือ กองทัพจะไม่มีกองทหารประจำการ ปกครองด้วยอำนาจอธิปไตยโดยผู้แทนราษฎร มีระบบรัฐสภาที่ไม่มีสภาถาวร ประชาชนของสวิตเซอร์แลนด์มีสิทธิค่อนข้างมากในการที่จะเลือกตัวแทนเข้ามาสู่รัฐสภาของประเทศ และแสดงความคิดเห็นผ่านประชามติในร่างกฎหมายหลายๆ ฉบับ และในการเสนอแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังสามารถใช้สิทธิในฐานะเป็นผู้ริเริ่มและให้ความเห็นชอบในเรื่องต่างๆ ของประเทศ ได้ด้วย สมาชิกรัฐสภาและคณะผู้บริหารได้รับเลือกจากประชาชนโดยตรง ซึ่งลักษณะการเลือกสมาชิกสภาและคณะผู้บริหารนั้นมีตั้งแต่ในระดับชุมชนแล้ว

รัฐบาลกลาง (Confederation)

กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดให้สวิตเซอร์แลนด์เป็นสมาพันธ์รัฐในรูปแบบรัฐสภา ผู้เลือกรัฐบาลกลางคือประชาชนและเขต การปกครองของสวิตเซอร์แลนด์ใช้ระบบนิติบัญญัติ ระบบบริหาร และระบบตุลาการ รัฐบาลกลางมีหน้าที่ในการป้องกันประเทศ การต่างประเทศ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง ศาลสูงสุด และหน้าที่อื่นๆ ทั้งนี้รัฐบาลกลางมีอำนาจในด้านการศึกษาด้อยแต่ไม่มากนัก

จังหวัด หรือ รัฐ หรือ เขต (Canton)

สวิตเซอร์แลนด์ ประกอบไปด้วยเขตและครึ่งเขตการปกครอง รวม 26 เขต แต่ละเขตมีเอกภาพของตัวเอง บางเขตเรียกตัวเองว่าเป็นสาธารณรัฐ ซึ่งอำนาจของแต่ละเขตนั้นจะกำหนดไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศ การจัดองค์กรบริหารของเขตนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับระบบการเมืองและการปกครองของรัฐบาลกลาง แต่ละเขตมีรัฐธรรมนูญและรัฐบาลของตัวเอง แบ่งเป็น 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ แต่ละเขตมีความเป็นอิสระในการเก็บภาษีและการเงิน ในแต่ละเขตนั้นมีอะไรที่แตกต่างกันอยู่มากทั้งในระบบการบริหารและขนบธรรมเนียม ประเพณีและลักษณะเฉพาะของประชากร บางเขตมีประชากรมาก บางเขตมีประชากรน้อย เขตที่ใหญ่ที่สุดมีประชากรถึง 79 เท่าของเขตที่เล็กที่สุด การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละเขตแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม แต่ละเขตนั้นจัดระบบการบริหาร

ตนเองแบบอัตโนมัติคือประชาชนเป็นผู้เลือกเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการลงคะแนนเสียง และลงประชามติในปัญหาที่เกี่ยวกับประชาชนโดยตรง เขตมีอำนาจเหนือรัฐบาลกลาง รัฐบาลกลางจึงไม่มีอิสระอย่างเต็มที่ ในบางปัญหาอำนาจของเขตในด้านวัฒนธรรมและด้านการศึกษาได้เต็มที่โดยเฉพาะการบริหารโรงเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นฐานสำคัญของการปกครองของแต่ละเขต

ชุมชน (Commune)

ในสวีตเซอร์แลนด์มีชุมชนทั้งหมด 2,942 แห่ง ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของเขต เพราะว่าแต่ละชุมชนนั้นจะได้ประโยชน์จากการที่มีความเป็นอิสระพอสมควรในการพิจารณาทิศทางของตนเอง ซึ่งจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของแต่ละเขตด้วย แต่ละชุมชนนั้นจะมีฝ่ายตุลาการ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติของตัวเอง แต่ไม่มีอำนาจทางด้านศาล เขตจะมอบอำนาจบางประการให้แก่ชุมชน เช่น การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับมรดกและอนุญาโตตุลาการ เป็นต้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ได้รับเลือกโดยประชาชนจะเป็นผู้ดำเนินการด้านนี้ เจ้าหน้าที่ที่ได้รับเลือกจะต้องทำหน้าที่มากกว่า 1 ชุมชน ขนาดและความสำคัญของแต่ละชุมชนนั้นแตกต่างกันมาก บางชุมชนมีขนาดใหญ่เท่ากับ 3 ชุมชนเล็กรวมกัน ชุมชนเล็กบางแห่งเล็กกว่าเทศบาลของบางเมือง เนื่องจากความยุ่งยากทางการเงินจึงมีแนวโน้มที่จะให้ชุมชนเล็กๆ รวมกันเข้าเป็นชุมชนใหญ่ ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ชุมชนเล็ก 80 ชุมชนได้รวมตัวกันจัดตั้งเป็นชุมชนใหญ่ขึ้นมา

พรรคการเมือง (Political Party)

ในสวิตเซอร์แลนด์มีพรรคการเมืองใหญ่ๆ ที่สำคัญ 4 พรรค ที่มีตัวแทนของรัฐบาลกลาง มีสมาชิกในรัฐสภา รวม 241 คน จากจำนวนทั้งหมด 246 คน ในปี ค.ศ. 1999 พรรคใหญ่ 4 พรรค เหล่านี้ คือ

1. Free Democratic Party (FDP)

มีสมาชิกในรัฐสภา 60 คน

2. Social Democratic Party (SP)

มีสมาชิกในรัฐสภา 57 คน

3. Christian Democratic People's Party (CDP)

มีสมาชิกในรัฐสภา 50 คน

4. Swiss People's Party (SVP)

มีสมาชิกในรัฐสภา 51 คน

ที่เหลืออีก 28 คน เป็นสมาชิกมาจากพรรคเล็กพรรคน้อย 12 พรรค พรรคการเมืองเหล่านี้จะมีสมาชิกอยู่ในสภาเขตทั้งหมด ประมาณร้อยละ 80 จากสมาชิกทั้งหมด 2,929 คน พรรคการเมืองของแต่ละเขตไม่จำเป็นต้องสังกัดพรรคเดียวกับพรรคการเมืองระดับประเทศ ในแต่ละเขตจะมีพรรคการเมืองของตัวเองซึ่งจะเป็นผู้คุมอำนาจส่วนใหญ่ในสภาเขต และไม่จำเป็นต้องมีแนวความคิดทางการเมืองเช่นเดียวกับพรรคการเมืองในระดับประเทศหรือพรรคการเมืองระดับเขตในเขตที่ใกล้เคียง เพราะพรรคเหล่านี้ไม่ได้ตั้งขึ้นมาในระบบหรือวัฒนธรรมเดียวกันกับพรรคการเมืองในเขตอื่นๆ

2. หน่วยงานที่สำคัญทางด้านบริหารและนิติบัญญัติ

ระบบการปกครองของสวิตเซอร์แลนด์ มีหน่วยงาน 3 ระดับ คือ รัฐบาลกลาง เขต และชุมชน มีหน่วยงานทางด้านบริหาร และนิติบัญญัติของตนเอง

2.1 หน่วยงานทางด้านบริหารและนิติบัญญัติ

หน่วยงานนิติบัญญัติ มีรัฐสภาทำหน้าที่ออกกฎหมายในระดับประเทศ ในระดับเขต มีสภาเขต และในระดับชุมชน มีสภาชุมชน ชื่อของสภาในระดับเขตและชุมชนอาจจะแตกต่างกันออกไป

ระดับประเทศ

กฎหมายรัฐธรรมนูญ กำหนดให้รัฐสภาเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจสูงสุดในสวิตเซอร์แลนด์ แต่ต้องขึ้นอยู่กับสิทธิของประชาชน ในสวิตเซอร์แลนด์มีระบบ 2 สภา ซึ่งเป็นลักษณะที่เลียนแบบมาจากสหรัฐอเมริกา สภาทั้งสองแห่งนี้มีสิทธิเท่าเทียมกัน สมาชิกรัฐสภาได้รับเลือกตั้งจากประชาชน โดยขึ้นอยู่กับสัดส่วนของประชากร ในแต่ละเขตและครึ่งเขตปกครอง ซึ่งแบ่งเป็นเขตเลือกตั้งต่างๆ มีจำนวนทั้งหมด 200 คน สภาสูงมีสมาชิก 46 คน แต่ละเขตเลือกตั้งตัวแทนได้ 2 คน ถ้ามีฐานะเป็นครึ่งเขตปกครอง เลือกตัวแทนได้ 1 คน การเลือกตั้งสมาชิกสภาทั้งสองนั้นจะกระทำพร้อมกันทุกๆ 4 ปี แต่ละสภามีวาระการประชุมเป็นของตัวเอง แต่ก็มีวาระร่วมซึ่งจะเรียกประชุมในกรณีสำคัญ เช่น การเลือกตั้งและเรื่องที่

สำคัญอื่นๆ จำนวนสมาชิกที่เป็นเพศหญิงในสภาล่างมีประมาณ ร้อยละ 23.5 ส่วนสภาสูงมีประมาณ 19.6 ของจำนวนสมาชิก รัฐสภาทั้งหมด

ระดับเขต

สภาเขต มีเพียงสภาเดียว จำนวนสมาชิกจะแตกต่างกัน ออกไปตามจำนวนประชากรในแต่ละเขต มีสมาชิกตั้งแต่ 52 คน (ในพื้นที่ที่เป็นครึ่งเขตปกครอง) จนถึง 200 คน (ในพื้นที่เป็นเขต) โดยทั่วไปแล้ว สมาชิกที่เป็นสตรีจะมีประมาณร้อยละ 24.1 ของ จำนวนสมาชิกสภาเขตทั้งหมด

ระดับชุมชน

สภาชุมชน เรียกว่า สภาของผู้เสียภาษี หน้าที่ของสภาชุมชน มีมากและแตกต่างกันไปตั้งแต่การบริหารด้านเศรษฐกิจและงาน สาธารณะทั่วไป เช่น ป่าไม้ น้ำ และธรรมชาติ ไฟฟ้า สะพาน ถนน อสังหาริมทรัพย์ โรงเรียน ตำรวจ และดับเพลิง ไปกระทั่งถึง งานด้านสังคม วัฒนธรรม การทหารและอื่นๆ

2.2 คณะผู้บริหาร

ระดับประเทศ

คณะผู้บริหารประกอบด้วยสมาชิก 7 คน ได้รับเลือกจาก มติที่ประชุมร่วมกันของ 2 สภา หลังจากที่มีการเลือกตั้งทั่วประเทศ ทุกๆ ปี รัฐสภานั้นจะไม่บังคับหรือมีมติให้คณะผู้บริหารพ้นจาก ตำแหน่งหรือถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจเหมือนในระบบประชาธิปไตย

ในประเทศอื่น สวิตเซอร์แลนด์ไม่มีตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหรือตำแหน่งรัฐมนตรี คณะผู้บริหารทั้ง 7 คน จะทำหน้าที่เหมือนกับนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีในรัฐบาลของประเทศอื่น ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1957 เป็นต้นมา ได้มีการเสนอวิธีแก้ปัญหาในการเสนอชื่อตัวแทนทั้ง 7 คน โดยตกลงให้พรรคใหญ่ 3 พรรค คือ พรรค Free Democratic Party (FDP), พรรค Social Democratic Party (SP) และพรรค Christian Democratic People's Party (CDP) เสนอตัวแทนได้พรรคละ 2 คน ส่วนพรรค Swiss People's Party (SVP) เสนอตัวได้ 1 คน รวมทั้งหมด 7 คน รวมเข้าเป็นคณะผู้บริหารประเทศ ในปัจจุบันนี้คณะผู้บริหารประเทศทั้ง 7 คน เป็นสตรี 2 คน

ระดับเขต

มีจำนวนตั้งแต่ 5 ถึง 9 คนขึ้นอยู่กับขนาดของเขต โดยทั่วไปคณะผู้บริหารจะได้รับเลือกตั้งทุก 4 ปี แต่ในบางเขตก็ทุก 5 ปี การเลือกตั้งจะเป็นแบบเสียงข้างมาก มีการบริหารงานเป็นทีม โดยทั่วไปแล้วสัดส่วนของสตรีในคณะผู้บริหารระดับเขตจะมีประมาณร้อยละ 20.4 ของคณะผู้บริหารทั้งหมด

ระดับชุมชน

ผู้บริหารได้รับเลือกโดยตรงจากประชาชนด้วยเสียงข้างมาก คณะผู้บริหารชุมชนมีวาระการทำงาน 4 ปีหรือ 5 ปี จำนวนคณะผู้บริหารจะขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรในแต่ละชุมชน ซึ่งจะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญของเขตหรือรัฐธรรมนูญของชุมชนนั่นเอง

2.3 ความรับผิดชอบทางด้านการศึกษา

ระดับประเทศ

รัฐบาลกลางรับผิดชอบในด้านการศึกษา มีหน้าที่กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา ดำเนินการและจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ส่งเสริมการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านการศึกษา ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายด้านทุนการศึกษา และสื่อต่างๆ แก่เขต ส่งเสริมการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลศึกษาและกีฬาสำหรับเยาวชน และอาจจะกำหนดข้อบังคับวิชาพลศึกษาให้โรงเรียนนำไปปฏิบัติได้

ในกรณีพิเศษและกรณีเร่งด่วน สภาเขตอาจจะมอบอำนาจบางส่วนเป็นการชั่วคราวให้แก่รัฐบาลกลาง เช่น การส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาด้านการฝึกงานทำ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการวิจัยของสหภาพยุโรปและโปรแกรมทางด้านการศึกษาอื่นๆ เป็นต้น เพราะฉะนั้นในเรื่องการศึกษาในระดับรัฐบาลกลาง จึงมีหลายหน่วยงานทำหน้าที่ร่วมกัน

ระดับเขต

ความรับผิดชอบทางด้านการศึกษาของเขตนั้น กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดให้เขตรับผิดชอบในการศึกษาทั้งหมดโดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งแต่ละเขตจะกำหนดจำนวนปีในการเรียนแตกต่างกันไป การศึกษาภาคบังคับในสวีตเซอร์แลนด์เป็นการให้เปล่า ปีการศึกษาจะเริ่มต้นประมาณ

กลางเดือนสิงหาคมไปจนถึงกลางเดือนกันยายน การจัดการศึกษา จะรวมถึงการจัดทุนการศึกษาให้แก่เด็กตั้งแต่การศึกษาในระดับอนุบาลจนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษา ในระดับอุดมศึกษานั้น มีมหาวิทยาลัยของเขต 10 แห่งและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐบาลกลาง 2 แห่ง กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของแต่ละเขต จะแตกต่างกันมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ ขนาดของเขต และสภาพทางการเงินของเขต แต่หลายๆ เขต ก็ยังจะทำงานร่วมกัน

ในสวีตเซอร์แลนด์มีระบบการศึกษาที่แตกต่างกันทั้งหมด 26 ระบบ และเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวของระบบการศึกษาที่แตกต่างกัน เขตต่างๆ จึงมอบอำนาจความรับผิดชอบบางส่วน ให้แก่รัฐบาลกลางเป็นผู้ดำเนินงานด้านการประสานงานทางการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลกลางก็จำเป็นต้องฟังความคิดเห็นของเขต ในกรณีที่มีนโยบายต่างประเทศส่งผลกระทบต่อเขต รัฐบาลกลางต้องให้ตัวแทนจากเขตเข้าร่วมการเจรจาด้วย

ระดับชุมชน

อำนาจของชุมชนที่เกี่ยวกับการศึกษาถูกกำหนดไว้ในกฎหมายของเขต มักจะพบในลักษณะของความรับผิดชอบด้านอาคารเรียนและการบริหารสถาบันการศึกษาบางประเภท เช่น สถาบันการศึกษาในระดับการศึกษาก่อนวัยเรียน การศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นต้น

ต่อมารัฐบาลกลางได้จัดตั้งหน่วยงานกลางทางด้านการศึกษา เรียกว่า **EDK** (The Schweizerische Konferenz der Kantonalen Erziehungsdirektoren : The Swiss Conference of Cantonal Ministers of Education) ซึ่ง EDK มีสำนักงานกลางทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินเกี่ยวกับการประชุมของภูมิภาคทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศ คือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคตะวันตกเฉียงเหนือ และภาคตะวันตกและเขต TI ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในด้านการศึกษาและภาษา ประวัติศาสตร์และสภาพทางภูมิศาสตร์ ดังนั้นแต่ละเขตจึงร่วมมือกันในด้านต่างๆ เช่น ด้านหลักสูตร สื่อการสอน ศูนย์การฝึกอบรมครู การรับรองประกาศนียบัตร และเกณฑ์ในการอนุมัติเข้าเรียน เป็นต้น

ในปี ค.ศ. 1990 เขต 25 เขต และครึ่งเขตปกครองได้ร่วมกันจัดตั้งหน่วยงานที่เรียกว่า **KONKORDAT** (The Konkordat über die Schulkoordination) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานด้านการศึกษาให้มีลักษณะสอดคล้องกันในเรื่องของการเข้าเรียน การกำหนดให้วันสุดท้ายของการเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นวันที่ 30 มิถุนายน ซึ่งจะคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 4 เดือน ก่อนและหลังจากนี้ การศึกษาภาคบังคับกำหนดไว้ 9 ปี หนึ่งปีการศึกษาต้องเรียนอย่างน้อยที่สุด 38 สัปดาห์ ระยะเวลาในการเริ่มเรียนครั้งแรกจนถึงวันสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura) ต้องใช้เวลาอย่างน้อยที่สุด 12 ปี หรืออย่างมากที่สุด 13 ปี ปีการศึกษาจะเริ่มกลางเดือนสิงหาคม จนถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นต้น

KONKORDAT ไม่มีหน่วยงานในสังกัด **EDK** และ **สำนักงานเลขาธิการของ EDK** จึงมีหน้าที่รับเอาแนวนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้แล้ว เขตยังได้ตกลงกันในเรื่องที่สำคัญหลายประการ คือ การรับรองวุฒิการศึกษาซึ่งกันและกัน การหาเงินสนับสนุนมหาวิทยาลัย การรับนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ประยุกต์นอกเขตของตนและร่วมกันสนับสนุนสถาบันต่างๆ เป็นต้น

2.4 การกระจายอำนาจทางการศึกษา

การกระจายอำนาจทางการศึกษาค่อนข้างจะซับซ้อนและหลากหลายไปตามโครงสร้างการบริหารและความแตกต่างกันทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับรัฐบาลกลาง ระดับเขต และชุมชน ลักษณะเช่นนี้ทำให้การตัดสินใจ การกำหนดหน่วยงานและการนำไปปฏิบัติแตกต่างกันไป

กฎหมายรัฐธรรมนูญใน ปี ค.ศ. 1999 ไม่ได้แตกต่างไปจากฉบับปี ค.ศ. 1874 มากนัก คือ อำนาจยังเป็นของเขต เขตมีอำนาจทั้งหมดและมอบอำนาจบางส่วนให้รัฐบาลกลางนำไปปฏิบัติ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้อำนาจแก่รัฐบาลกลางในด้านการศึกษาค่อนข้างจำกัด

3. ศาสนา

ปี ค.ศ. 1990 ประชากรที่นับถือศาสนาในประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ ได้แก่

โรมันคาทอลิก (Roman Catholic)	ร้อยละ 46
โปรเตสแตนต์ (Protestant)	ร้อยละ 40
ออร์ทอดอกซ์ (Orthodox)	ร้อยละ 1
ชุมชนคริสเตียนอื่น ๆ	ร้อยละ 0.9
ยิว (Jewish)	ร้อยละ 0.3
คริสเตียนคาทอลิก (Christian Catholic : Old Catholic)	ร้อยละ 0.2
อิสลามิก (Islamic)	ร้อยละ 2.2
ศาสนาอื่น ๆ	ร้อยละ 0.4
ไม่สังกัดศาสนาใด ๆ	ร้อยละ 7.4

เพราะกฎหมายให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาและความเชื่อ กฎหมายรัฐธรรมนูญมอบอำนาจให้เขตกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับศาสนาได้ นั่นคือจะมีการแยกกระหว่างศาสนากับรัฐอย่างชัดเจน

โรงเรียนของรัฐเป็นโรงเรียนที่ไม่กำหนดศาสนา คือเปิดอย่างเสรีมีเพียงไม่กี่รัฐเท่านั้น โรงเรียนที่เปิดเสรีกำหนดให้มีวิชาเกี่ยวกับศาสนารวมเข้าไปด้วย ชุมชนศาสนามีสิทธิที่จะจัดตั้งโรงเรียนสอนศาสนาของตนเป็นอิสระจากโรงเรียนของรัฐ และสามารถใช้อำนาจของรัฐในการสอนศาสนาได้ด้วย

4. ภาษาราชการและภาษาของชนกลุ่มน้อย

ในสวิตเซอร์แลนด์มีภาษาราชการอยู่ 4 ภาษาคือ ภาษาเยอรมัน (German) ฝรั่งเศส (French) อิตาลีเลียน (Italian) และเรโตโรมานิก (Rhaeto-Romanic) แต่กฎหมายรัฐธรรมนูญก็ให้เสรีภาพของการเลือกภาษาไว้ด้วย

ประชากรจำแนกตามภาษา ใน ปี ค.ศ. 1990 มีคนที่พูดภาษาเยอรมันร้อยละ 63.7 ฝรั่งเศสร้อยละ 19.2 อิตาลีเลียนร้อยละ 7.6 เรโตโรมานิกร้อยละ 0.6 และภาษาอื่นๆ ร้อยละ 8.9 นอกจากนี้ยังมีประชากรที่พูดภาษาอื่นๆ อีกเล็กน้อย เรียงลำดับจากน้อยไปมากได้แก่ สเปน เซอร์เบียและโครเอเชีย โปรตุเกส อังกฤษ ภาษาชาวเอเชีย แอลเบเนีย ฮาวาย และ ดัทช์

นโยบายด้านภาษาของเขต ภาษาที่ใช้ในการสอน คือ ภาษาราชการของแต่ละเขต ในเขตที่ใช้ 2 ภาษาก็จะใช้หลักการนี้ด้วย ซึ่งจะต้องพิจารณารายละเอียดเฉพาะชุมชน

นโยบายด้านภาษาต่างประเทศของแต่ละเขตจะขึ้นอยู่กับ การให้ความเห็นชอบของ **EDK** ด้วยนโยบายที่อยากให้มีความเป็นหนึ่งเดียวของประเทศชาติ ภาษาต่างประเทศภาษาแรกที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาต้องเป็นภาษาแห่งชาติ 1 ใน 4 ภาษานั้น เช่น สอนภาษาฝรั่งเศสในเขตที่พูดภาษาเยอรมัน ซึ่งอาจจะเริ่มในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือประถมศึกษาปีที่ 7 แล้วแต่กรณี หรือ สอนภาษาเยอรมันในเขตที่พูดภาษาฝรั่งเศส ซึ่งอาจจะเริ่มในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 เป็นต้น ส่วนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะมี

การเรียนภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่ 2 เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกแล้วแต่กรณี ซึ่งอาจจะเริ่มในชั้นปีที่ 7 หรือปีที่ 8 ทางเลือกของนักเรียนก็คือ ภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 เป็นต้น ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โรงเรียนในสวีตเซอร์แลนด์มีการทดลองใช้การเรียน 2 ภาษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเด็กจะได้รับประกาศนียบัตร 2 ภาษาด้วย ส่วนภาษาอังกฤษนั้นจะเป็นภาษาบังคับ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 7 ซึ่งชาวสวีตเซอร์แลนด์จะถือว่าการพูดภาษาต่างชาติได้หลายภาษาจะเป็นเครื่องมือที่ดีทางด้านการศึกษาและการดำเนินชีวิต

การบูรณาการของเด็กที่พูดภาษาต่างชาติ

ปี ค.ศ. 1998-1999 เด็กที่พูดภาษาต่างชาติในโรงเรียนของสวีตเซอร์แลนด์ มีประมาณร้อยละ 21 เด็กเหล่านี้ไม่ได้พูดภาษาใดภาษาหนึ่งในจำนวน 4 ภาษาของชาติ เช่น ลูกของคนอพยพเข้าเมืองจากยูโกสลาเวีย โปรตุเกส ตุรกี สเปน เป็นต้น ส่วนมากจะศึกษาในการศึกษาภาคบังคับ ซึ่ง **EDK** กำหนดให้มีการบูรณาการลูกของคนอพยพเข้าเมืองเข้าเรียนในโรงเรียนตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนซึ่งจะได้รับการส่งเสริมในการเรียนภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมของเด็กเหล่านั้นด้วย เด็กที่พูดภาษาต่างชาตินั้นจะได้รับประโยชน์จากการสอนแบบนี้มาก บางโรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนจากสถานทูตและสมาคมผู้ปกครองของเด็กต่างชาติด้วย บางเขตและบางชุมชนก็จัดตั้งโรงเรียนประเภทใหม่ขึ้นมา ซึ่งจัดให้มีการบูรณาการด้านภาษาของลูกคนอพยพเข้าเมืองเข้าไปในหลักสูตรในระดับโรงเรียนประถมศึกษาด้วย

5. ประชากร

คำว่าประชากรในที่นี้จะหมายถึงประชากรทั้งหมดของประเทศ แต่มิได้รวมถึงคนที่เข้ามาทำงานชั่วคราวชั่วคราว

ประชากรและความหนาแน่นของประชากร

เมื่อปลาย ค.ศ. 1998 สวิตเซอร์แลนด์มีประชากรจำนวน 7,123,537 คน เป็นชาวสวิตเซอร์แลนด์โดยแท้ประมาณ 5,739,892 คน และเป็นชาวต่างชาติ 1,383,645 คน ตัวเลขเหล่านี้เป็นตัวเลขของประชากรที่อาศัยอยู่อย่างถาวร ไม่รวมบุคคลที่เข้ามาทำงานชั่วคราว บุคคลที่ลี้ภัย บุคคลที่ข้ามพรมแดนเข้ามาทำงานเป็นรายวัน ประชากรกระจุกตัวกระจายอยู่ในพื้นที่ 41,200 ตารางกิโลเมตร ภายใต้สภาพตามธรรมชาติ ในบริเวณแถบภูเขาแอล (Alps) มิดแลนด์ (Midlands) และจูรา (Jura) ความหนาแน่นของประชาชนประมาณ 172.5 ครอบครัวต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งในลักษณะนี้จะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับสภาพทางภูมิศาสตร์ของสวิตเซอร์แลนด์ส่วนต่างๆ ของพื้นที่ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ประกอบไปด้วย ภูเขา ทะเลสาบ และป่าไม้ แต่เฉพาะในบริเวณที่เรียกว่ามิดแลนด์นั้น จะมีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น คือประมาณ 500 ครอบครัวต่อตารางกิโลเมตร ประชากรมากกว่า 2 ใน 3 อาศัยอยู่ในเขตเมือง ประชากรมักจะอพยพจากตัวเมืองออกมาอยู่บริเวณเขตชานเมือง ทั้งนี้เพราะค่าครองชีพต่างๆ ในเขตตัวเมืองแพงขึ้น รวมถึงค่าที่ดิน และค่าเดินทางด้วย

ประชากรของสวีตเซอร์แลนด์เป็นเพศชายประมาณ ร้อยละ 48.8 และเพศหญิงร้อยละ 51.2 อายุขัยเฉลี่ยของประชากร เพศหญิงอยู่ที่ 82.5 ปี และเพศชายอยู่ที่ 76.5 ปี ประชากรที่เป็น ชาวต่างชาติในสวีตเซอร์แลนด์จะประกอบไปด้วยประชากรที่มาจาก ยุโรป ร้อยละ 89.9 จากเอเชีย ร้อยละ 4.4 จากอเมริกาเหนือ ร้อยละ 3.2 จากแอฟริกา ร้อยละ 2.4 จากโอเชียเนีย ร้อยละ 0.2 ส่วนชาวสวีตเซอร์แลนด์ที่อาศัยอยู่นอกประเทศมีประมาณ 563,000 คน

โครงสร้างทางอายุของประชาชนจะมีดังนี้คือ อายุ 0-19 ปี ประมาณ ร้อยละ 23.3 อายุ 20-39 ปี ประมาณ ร้อยละ 29.6 อายุ 40-64 ปี ประมาณ ร้อยละ 32 อายุ 65-79 ปี ประมาณ ร้อยละ 11.2 และอายุ 80 ปีขึ้นไปมีประมาณ ร้อยละ 39 ปี ค.ศ. 1991-1996 อัตราการเติบโตของประชากรสวีตเซอร์แลนด์ ในภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 4.1

6. ภาวะเศรษฐกิจ

สวีตเซอร์แลนด์เป็นประเทศที่มีมาตรฐานการครองชีพสูง จัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีค่าครองชีพสูงในโลก แต่โครงสร้างทาง เศรษฐกิจนั้นจะแตกต่างกันไปตามแต่ละเขตอันเนื่องมาจากสภาพทาง ประวัติศาสตร์ แต่ก็มีข้อเสียเปรียบ คือ ขาดวัตถุดิบไม่มีทางออก สู่ทะเลและพื้นดินเพื่อการเกษตรมีน้อย แต่สวีตเซอร์แลนด์จะพัฒนา ตัวเองให้มีความเข้มแข็งตลอดมา โดยการฝึกคนงานให้มีความรู้

ความสามารถในระดับสูง พัฒนาผลผลิตที่ใช้เทคโนโลยีสูงซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า พัฒนาธุรกิจบริการและธุรกิจการท่องเที่ยว ทดแทนความขาดแคลนด้านทรัพยากรธรรมชาติ

2 ใน 3 ของประเทศเป็นทะเลสาบ ป่าไม้ และภูเขา มีเพียง 1 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมดเท่านั้นที่เป็นพื้นที่การเกษตร วัตถุประสงค์จึงมีน้อย ไม่เพียงพอที่จะนำมาพัฒนาในด้านอุตสาหกรรมเหมือนประเทศอื่น สภาพทางเศรษฐกิจของสวีตเซอร์แลนด์จึงมุ่งเน้นในด้านการท่องเที่ยว การกั้นน้ำมัน การประกอบชิ้นส่วนต่างๆ เป็นสินค้าสำเร็จรูป และการผลิตสินค้าแบรนด์เนม ตลาดที่รองรับสินค้าเหล่านี้ค่อนข้างเล็ก ทำให้ต้องไปหาตลาดในต่างประเทศ ฉะนั้นสวีตเซอร์แลนด์จึงเน้นการพัฒนาในด้านการบริการต่างๆ อย่างหลากหลาย

ปี ค.ศ.1998 กำลังแรงงานในภาคเกษตรกรรมและป่าไม้ มีประมาณร้อยละ 4.7 ภาคอุตสาหกรรมธุรกิจและก่อสร้าง ร้อยละ 26.4 และภาคบริการ ร้อยละ 68.9

ปี ค.ศ. 1998 GDP ในราคาตลาด มีประมาณ 380,011 ล้านสวีตฟรังก์ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 1997 ร้อยละ 2.3

สวีตเซอร์แลนด์ต้องเผชิญกับปัญหาการว่างงานเพิ่มขึ้น คือ ในปี ค.ศ. 1990 อัตราการว่างงานคิดเป็นร้อยละ 0.5 ปี ค.ศ. 1993 อัตราการว่างงานคิดเป็นร้อยละ 4.5 ปี ค.ศ. 1997 อัตราการว่างงานคิดเป็นร้อยละ 5.2 ปี ค.ศ. 1993 อัตราการว่างงานลดลง คิดเป็นร้อยละ 4.5 ปี ค.ศ. 1998 อัตราการว่างงานลดลง คิดเป็นร้อยละ 3.9 และปี ค.ศ. 2000 อัตราการว่างงานลดลง เหลือร้อยละ 2

ภาคตะวันตกและเขต TI ของสวิตเซอร์แลนด์มีปัญหา
การว่างงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6 ของผู้มีงานทำทั้งหมด

ในปี ค.ศ. 1999 ผู้ว่างงานที่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 46.6
และผู้ว่างงานที่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 53.4 ถ้าแบ่งตามสัญชาติ
จะพบว่า เป็นชาวสวิตเซอร์แลนด์ ร้อยละ 52.5 และเป็นชาวต่างชาติ
ร้อยละ 47.5 เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุจะพบว่าช่วงอายุ 15-24 ปี
ว่างงานถึง ร้อยละ 14.9 ช่วงอายุ 25-49 ปี ว่างงาน ร้อยละ 63.5
และอายุสูงกว่า 50 ปี ว่างงาน ร้อยละ 21.6 ในจำนวนคนว่างงานนี้
คนที่ไม่มีงานทำเลย คิดเป็นอัตราร้อยละ 83.1 ส่วนคนที่มีงานทำ
เป็นครั้งคราว คิดเป็นอัตราร้อยละ 16.9 ของจำนวนผู้ว่างงาน
ทั้งหมด

2

ระบบการศึกษาและระบบบริหารการศึกษาทั่วไป

General Education System and General Education Administration

ระบบการศึกษาและระบบบริหารการศึกษาทั่วไปของสวิตเซอร์แลนด์บอกถึงรูปแบบทางการเมืองและการปกครองของประเทศ นั่นคือไม่มีกระทรวงศึกษาธิการของประเทศ การดำเนินการทางการศึกษาทั้งหมดดำเนินการภายใต้ 3 ระดับการปกครอง คือระดับรัฐบาลกลาง ระดับเขต และระดับชุมชน

1. ประวัติความเป็นมา (Historical Overview)

ก่อนการปฏิวัติในฝรั่งเศส การศึกษาในสวิตเซอร์แลนด์ดำเนินการโดยโบสถ์เซนต์กาเลน (St. Gallen Monastery) เมื่อปี ค.ศ. 813 ซึ่งให้เห็นว่าการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการในโรงเรียนของโบสถ์ เป็นการฝึกอบรมพระและให้การศึกษาสำหรับประชาชนทั่วไป ในสมัยกลาง (Middle Ages) มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นเพื่อสนองความต้องการด้านธุรกิจและการบริการ รวมถึงจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี จนกระทั่งมาถึงยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรปซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก นักการศึกษา อย่าง **J.H. Pestalozzi**, **Père G. Girard**, and **P.E. von Fellenberg** โดยเฉพาะ

J.H. Pestalozzi ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า “การศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการมีส่วนร่วมในกระบวนการการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชน” **J.H. Pestalozzi** ยังหวังไว้ว่าสถานะภาพและโชคชะตาของมนุษยชาติจะได้รับการพัฒนาปรับปรุงก็ด้วยการศึกษาที่เรียกว่า **การศึกษาของประชาชน (Popular Education)** ในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 การศึกษาภาคบังคับดำเนินการโดยเขตและปลายศตวรรษที่ 19 มหาวิทยาลัย Basel ได้ก่อตั้งขึ้นโดยพระสันตปาปาปิอุส ที่ 2 (Pope Pius II) ในปี ค.ศ. 1459 มหาวิทยาลัยส่วนมากดำเนินงานโดยเขต ส่วนรัฐบาลกลางได้จัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคขึ้นใน ปี ค.ศ. 1855

ในสมัยศตวรรษที่ 20 มีการดำเนินงานร่วมกันทำให้เกิดระบบศึกษาที่หลากหลายในแต่ละเขต จึงทำให้ระบบการศึกษาในแต่ละเขตมีความแตกต่างกันมาก เขตจึงจำเป็นต้องมอบอำนาจให้แก่รัฐบาลกลาง เพื่อที่จะดำเนินการแก้ไขความแตกต่างเหล่านี้ในช่วงแรกความคิดริเริ่ม (Initiatives) ของรัฐบาลกลางที่พยายามจะทำให้ระบบการศึกษาของแต่ละรัฐเหมือนกันแต่ไม่ประสบความสำเร็จ 30 ปีต่อมา ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1990 ได้มีการพัฒนาระบบการศึกษาที่สำคัญหลายประการในทุกเขตและทุกระดับการบริหารทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในทุกเขตมีการขยายเวลาในการศึกษาภาคบังคับให้เป็น 9 ปี คือ เรียนในระดับประถมศึกษา 6 ปี และในระดับมัธยมศึกษาอีก 3 ปี มีการพัฒนาการศึกษาในปีที่ 10 การพัฒนาโรงเรียนสองภาษา การนำหลักสูตรอาชีวศึกษา

เข้ามาเรียนร่วมด้วย การจัดตั้งมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ การให้ประกาศนียบัตรและการรับรองประกาศนียบัตรซึ่งกันและกัน ระหว่างเขต มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโรงเรียนฝึกหัดครูและการฝึกหัดครู มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและเข้มแข็งระหว่างโรงเรียน มีความร่วมมือระหว่างเขตในระดับภาค มีข้อตกลงระหว่างเขต โดยให้มีโครงสร้างของระบบการศึกษาที่เหมือนกันและมีข้อตกลง ระหว่างเขตและรัฐบาลกลาง เป็นต้น

2. หลักการพื้นฐานและพื้นฐานทางกฎหมาย

ทุกเขตมีกฎหมายสำหรับโรงเรียนของตนเอง ทำให้เกิดความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ระบบการศึกษาของเขตทั้ง 26 เขตทั่วสวีตเซอร์แลนด์ ก็มีกฎหมายที่อยู่บนหลักการสำคัญคล้ายกัน และเพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน นั่นคือ ประชาธิปไตย (Democracy) เสรีภาพ (Freedom) ความอดทน (Tolerance) ความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม (Sense of Responsibility) การพัฒนาความสามารถรายบุคคล และการบูรณาการทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

เมื่อ 19 มิถุนายน ค.ศ 1992 การออกกฎหมายให้ความสำคัญด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาไว้ดังนี้

“โรงเรียนประถมศึกษาจะให้การสนับสนุนแก่ครอบครัวในพัฒนาการของเด็กด้านขนบธรรมเนียมประเพณีของคริสเตียน พัฒนาความสามารถของเด็กให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กเอง กระตุ้นเด็กให้เกิดความอดทน มีความรับผิดชอบ

ต่อผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรม
ของบุคคลอื่น โรงเรียนประถมศึกษาต้องให้ความรู้และทักษะ
ซึ่งเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ การเข้าเรียนต่อในระดับสูง
และการเรียนรู้ตลอดชีวิต”

3. การศึกษาภาคบังคับ (The Compulsory Education)

กฎหมายกำหนดให้เด็กต้องเข้าเรียนในระดับการศึกษา
ภาคบังคับ เมื่ออายุครบ 6 ปี ภาคการศึกษาแรกเริ่มในวันที่ 30
มิถุนายน และอาจจะคลาดเคลื่อนได้ก่อนหรือหลังเป็นเวลา 4 เดือน
นับจากวันที่กำหนด การศึกษาภาคบังคับสำหรับเด็กชายและ
เด็กหญิงใช้เวลาเรียน ปีละ 38 สัปดาห์ เป็นเวลา 9 ปีการศึกษา
การเข้าโรงเรียนต้องเรียนเต็มเวลาที่ขึ้นอยู่กับพิจารณาของ
ครูและเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา เช่น ผู้ตรวจการโรงเรียน เจ้าหน้าที่
ชุมชน และเจ้าหน้าที่เขตที่จะติดตามการเข้าเรียนของเด็กเหล่านี้

4. ประเด็นสำคัญทางการศึกษาของเด็ก

ประเด็นสำคัญทางการศึกษา คือ การสร้างความพร้อม
ให้แก่เด็ก เพื่อที่จะสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงจาก
การศึกษาไปสู่ชีวิตการทำงานได้ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ช่วงคือ

ช่วงที่ 1 คือ ช่วงที่เปลี่ยนจากการศึกษาระดับประถมศึกษา
ชั้นปีที่ 5 ถึงชั้นปีที่ 7 ไปสู่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ช่วงที่ 2 คือ ช่วงเวลาสิ้นสุดการศึกษาภาคบังคับแล้ว จะต้องไปเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายหรือจะเรียนต่อในการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

ช่วงที่ 3 เป็นช่วงสำคัญสุด คือ ช่วงหลังจากจบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ก่อนที่จะเข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา หรือเข้าสู่ชีวิตการทำงานเลย เจ้าหน้าที่การศึกษา และโรงเรียนจะต้องแนะนำทางเลือกที่ดีที่สุดให้แก่เด็ก

5. การบริหารทั่วไป (General Administration)

รัฐบาลกลาง เขต และชุมชน ไม่มีกลไกการบริหารการศึกษา กลไกเดียวพอที่จะครอบคลุมระบบการศึกษาทั้งหมดได้

ระดับรัฐบาลกลาง

มีหน่วยงานระดับกระทรวง 3 หน่วย รับผิดชอบแตกต่างกัน โดย

หน่วยงานที่ 1 คือ EDI (The Eidgenössisches Departement des Innern : The Federal Department of Home Affairs) รับผิดชอบในวิทยาลัยเทคโนโลยี สนับสนุนมหาวิทยาลัย ให้ทุนการศึกษา ทำการวิจัยและพัฒนางานด้านวิทยาศาสตร์ การกีฬา การรับรองประกาศนียบัตรโดยปรึกษาหารือร่วมกับ สำนักงานตัวแทนสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและมหาวิทยาลัย SMK (The Schweizerische Maturitätskommission; the department who was composed

of representatives from the secondary II level and the university) และ EDK (The Schweizerische Konferenz der Kantonalen Erziehungsdirektoren : The Swiss Conference of Cantonal Ministers of Education)

หน่วยงานที่ 2 คือ EVD (The Eidgenössische Volkswirtschaftsdepartement : The Federal Department of Vocational Education) ดูแลด้านระเบียบทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษา อาชีวศึกษา

หน่วยงานที่ 3 คือ VBS (The Eidgenössische Departement für Verteidigung, Bevölkerungsschutz, Sport : The Federal Department of Defence, Civil Protection and Sports) รับผิดชอบด้านกีฬา

ระดับเขต

ความสามารถในการนำและการบริหารงานการศึกษาในเขต ส่วนมากเป็นหน้าที่ของกรมการศึกษาของเขต แต่ในบางเขตก็มีกรมเศรษฐกิจของเขตเข้ามาดูแลงานด้านการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และในบางกรณีโรงเรียนอนุบาลและการศึกษาพิเศษจะอยู่ภายใต้กรมสาธารณสุขและการบริการสังคม แนวโน้มปัจจุบันก็คือ หน้าที่การฝึกอบรมและการศึกษาจะถูกถ่ายโอนให้มาอยู่ในกรมการศึกษาคณะบุคคลที่เข้ามาดูแลการศึกษาจะได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ดำรงตำแหน่ง 4 หรือ 5 ปี ในบางเขตหน่วยงานทางการเมืองได้เข้ามาจัดตั้งผู้ดูแลการศึกษาเข้ามาในหลายรูปแบบ เช่น

สภาการศึกษา หน้าที่ส่วนใหญ่เป็นการให้คำแนะนำทางการศึกษา ในเบื้องต้น เมื่อ ปี ค.ศ. 1960 ทุกเขต ได้จัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ บริการด้านการศึกษา ศูนย์สถิติ วิจัยและเอกสารชั้น ซึ่งมีหน้าที่ ดูแลความเรียบร้อยในโรงเรียนและช่วยพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอนในโรงเรียน การศึกษาภาคบังคับมีลักษณะการบริหารงาน แบบรวมศูนย์อำนาจ ซึ่งเขตจะกำหนดรายละเอียดในการบริหาร งานต่างๆ เช่น ขนาดของชั้นเรียน หลักสูตรและสื่อการสอน เป็นต้น

ระดับชุมชน

การบริหารงานในโรงเรียนแตกต่างกันมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ขนาดและโครงสร้างของชุมชน หน่วยงานทางการเมืองมักจะจัดตั้ง คณะกรรมการโรงเรียน (School Commissions) ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการโรงเรียนจะต่างกันไปขึ้นอยู่กับเขต มีตั้งแต่หน้าที่ ความรับผิดชอบง่ายๆ เช่น ด้านสื่อการเรียนการสอนและโครงสร้าง ของห้องเรียน ไปจนกระทั่งถึงความรับผิดชอบที่ค่อนข้างยาก เช่น การให้คำแนะนำ การคัดสรรครู การตรวจสอบและควบคุมโรงเรียน เป็นต้น

6. การศึกษาเอกชน (Private Education)

กฎหมายรัฐธรรมนูญของรัฐกำหนดไว้ว่าการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเขตจนกระทั่งจบการศึกษาภาคบังคับ ในที่นี้มีการศึกษาเอกชนรวมอยู่ด้วยซึ่งมีนักเรียนทั้งหมดประมาณร้อยละ 5 ผู้ปกครองที่ต้องการจะส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนทางเลือก ส่วนใหญ่ก็จะส่งไปในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง เช่น Montessori School หรือ Steiner School เป็นต้น

ตามหลักบัญญัติแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญ ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะเปิดโรงเรียนได้แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของแต่ละเขตด้วย โรงเรียนเอกชนในสวีตเซอร์แลนด์จะไม่ได้รับเงินช่วยเหลือสนับสนุนจากรัฐ แต่ในบางกรณีมีข้อยกเว้นในบางเขต เช่น รัฐจะช่วยเหลือในด้านค่าบริการต่างๆ ที่โรงเรียนไม่สามารถจะดำเนินการได้ด้วยตนเอง

การศึกษาก่อนวัยเรียน สำหรับการศึกษาก่อนวัยเรียนนั้นจะมีโรงเรียนศูนย์เด็ก หรือโรงเรียนบริบาลรับเด็กก่อนเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล ส่วนมากจะเป็นโรงเรียนเอกชน ไม่มีสถิติหรือข้อมูลว่าเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนประเภทนี้เป็นเท่าใด แต่ในระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งใช้เวลา 1-2 ปี ก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา นั้น มีเด็กเข้าเรียนในระดับนี้ในโรงเรียนเอกชนคิดเป็นจำนวนร้อยละ 5.7 ของจำนวนเด็กที่เข้าเรียนทั้งหมด

การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวนเด็กที่เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชนคิดเป็นร้อยละ 2.3 ของจำนวนเด็กที่เข้าเรียนทั้งหมด

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวนเด็กที่เข้าเรียนคิดเป็นร้อยละ 5.4 ของจำนวนเด็กที่เข้าเรียนทั้งหมด

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนมากการศึกษาในระดับนี้จะเป็นของเขตหรือบางแห่งก็เป็นของชุมชน ในสถานศึกษาเอกชนมีจำนวนเด็กที่เข้าเรียนคิดเป็นร้อยละ 11 ของจำนวนเด็กที่เข้าเรียนทั้งหมด ซึ่งก่อนหน้านี้นั้นส่วนมากเป็นโรงเรียนขององค์กรทางศาสนา อย่างไรก็ตาม โรงเรียนเหล่านี้มักจะได้รับทุนสนับสนุนจากเขตด้วย

การศึกษาระดับอาชีวศึกษา ส่วนมากโรงเรียนอาชีวศึกษาในลักษณะของสถาบันฝึกอบรมอาชีพจะขึ้นอยู่กับเขต แต่โรงเรียนอาชีวศึกษาทั่วไปและโรงเรียนอาชีวศึกษาต่อเนื่องมักจะทำเนิการโดยภาคเอกชน ซึ่งจะได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลกลางและเขต

การศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวนของนักเรียนที่เข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนคิดเป็นร้อยละ 17.6 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่ง 2 ใน 3 ของจำนวนนักเรียนนี้มักจะได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐ การศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่สังกัดมหาวิทยาลัยจะมีนักศึกษาเข้าเรียนสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 50 โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง การเรียนการสอน

ในระดับนี้จะเป็นการเรียนนอกเวลาปกติ ภายใต้ความรับผิดชอบของสมาคมวิชาชีพ ส่วนที่เหลือในการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น มีนักศึกษาและสถาบันการศึกษาเอกชนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในด้านที่เกี่ยวกับการจัดการและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในขณะเดียวกันก็ยังมีมหาวิทยาลัยต่างชาติที่ให้ปริญญาและประกาศนียบัตร แต่ก็ไม่แน่ว่าจะได้รับการรับรองจากสวิตเซอร์แลนด์ทุกรณีไป ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนของเด็กที่เข้าเรียนในสถาบันประเภทนี้

7. ความร่วมมือภายในระหว่างระดับการศึกษา

มีการความร่วมมือและประสานงานระหว่างระดับการศึกษาต่างๆ ในหลายรูปแบบ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับเขต และระดับชุมชน มักจะอยู่ในรูปแบบของการติดต่อประสานงานกันระหว่างครูในแต่ละระดับ รูปแบบของความร่วมมือในการศึกษาภาคบังคับในระดับเขตจะเป็นการประชุมสัมมนาของผู้รับผิดชอบทางการศึกษา คณะกรรมการการศึกษา และอื่นๆ รวมทั้งผู้รับผิดชอบในการศึกษาระดับประถมศึกษาและผู้จัดการศึกษาในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แม้แต่หน่วยงานแนะแนวทางอาชีวศึกษาก็มีส่วนสำคัญในการประสานงานระหว่างการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย

ในระดับภูมิภาค การประสานงานเกิดขึ้นตามความต้องการของการประสานงานระหว่างเขตในเรื่องการปฏิรูปหลักสูตร การกำหนดมาตรฐานเดียวกัน เป็นต้น ตัวแทนจากเขตต่างๆ

จะเข้ามาอยู่ในคณะกรรมการที่ทำหน้าที่เหล่านี้ ส่วนในระดับประเทศ EDK จะมีตัวแทนจากโรงเรียนในระดับต่างๆ เข้ามารวมอยู่ด้วย เพื่อทำหน้าที่ในการประสานงานทางการศึกษา

8. การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเป็นการบูรณาการส่วนต่างๆ ทางการเมือง เช่น เจ้าหน้าที่ หน่วยงานตัดสินใจ และกลุ่มสมาคมต่างๆ ของสวีตเซอร์แลนด์เข้าด้วยกัน เพื่อความเป็นเอกภาพของระบบการศึกษา ซึ่งจะปรากฏในการทำงานร่วมกันระหว่าง

ครู ในทางปฏิบัติแล้ว ในหลายเขตครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและอภิปรายแสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆ กฎหมายกำหนดให้ในสภาการศึกษาจะต้องมีสมาชิกที่เป็นครูในโรงเรียนท้องถิ่นที่พูดภาษาเยอรมันรวมอยู่ด้วย

ผู้ปกครอง เป็นตัวแทนจำนวนมากในคณะกรรมการของโรงเรียนทำให้สมาคมผู้ปกครองค่อนข้างมีอิทธิพลสูง กฎหมายกำหนดสิทธิของผู้ปกครองไว้ตามระบอบประชาธิปไตย เช่น ประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น มีสิทธิออกเสียง ในฐานะที่ประชาชนมีความเกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาในระดับเขต ในระดับชุมชนผู้ปกครองก็มีอิทธิพลต่อองค์กรทางการศึกษาค่อนข้างมาก

นักเรียน การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของนักเรียน มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาและเขตการศึกษา

แต่ในระดับการศึกษาภาคบังคับยังไม่ได้กำหนดไว้เป็นกฎหมาย แต่ก็พัฒนามาในรูปแบบของสภาชั้นเรียน หรือ อยู่ในองค์การพัฒนาศึกษา ในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยเฉพาะในเรื่องที่มีผลกระทบต่อโรงเรียน ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้จะออกมาในรูปแบบของคณะกรรมการนักเรียน นักศึกษา หรือตัวแทนของชั้นเรียน เป็นต้น ในระดับอุดมศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษากำหนดไว้ในกฎหมาย ในสวิตเซอร์แลนด์มีองค์การที่ทำหน้าที่รวบรวมสมาคมของนักศึกษาหลายๆ แห่งเข้าด้วยกัน

สมาคมและหน่วยงานทางการเมือง สมาคมและหน่วยงานทางการเมืองมีอิทธิพลต่อการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะในด้านอาชีวศึกษา คือ อำนาจหน้าที่ของเขตที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษา ต้องทำร่วมกับสมาคมวิชาชีพและบริการแนะแนวอาชีวศึกษา เช่น การจัดการเรียนการสอน การให้ความเห็นชอบต่อสัญญา การฝึกงาน การกำกับดูแล การสอบไล่ การฝึกอบรมครู เป็นต้น นอกจากสมาคมวิชาชีพจะให้การฝึกอบรมแล้ว ยังมีความร่วมมือกับภาคเอกชนที่จะดำเนินงานและมีส่วนร่วมในการให้เงินสนับสนุนแก่โรงเรียนอาชีวศึกษาอีกด้วย สมาคมวิชาชีพมีส่วนร่วมในการกำหนดโปรแกรมการฝึกอบรมที่มีลักษณะเป็นวิชาชีพและดำเนินการสอบไล่ด้วย ส่วนในการศึกษาต่อเนื่อง สมาคมวิชาชีพมีส่วนร่วมในการสอบไล่ในการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการสอบไล่ในวิชาความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง พิจารณาเนื้อหาวิชาในการสอบไล่

และสร้างฐานความรู้ให้ทันกับความก้าวหน้าทางด้านเทคนิคและทางด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมในการปฏิรูประบบการศึกษา โดยปรับปรุงระบบการฝึกอบรมสำหรับวิชาชีพใหม่ รวมถึงการปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอนให้เหมาะกับการพัฒนาใหม่ๆ ด้วย

9. การแนะแนว

การแนะแนวเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการตัดสินใจที่จะเลือกเรียนต่อหรือเลือกที่จะจบเส้นทางการเรียนสายสามัญในขณะที่มีอายุเพียง 12 หรือ 13 ปีเท่านั้น ซึ่งในช่วงนี้เป็นช่วงที่สำคัญอย่างมาก เพราะเป็นช่วงที่จะต้องตัดสินใจว่าจะเรียนต่อในสายสามัญหรือจะเลือกเรียนสายอาชีวศึกษา การแยกประเภทของอาชีพจะแตกต่างกันไปในแต่ละเขต เป็นหน้าที่ของครู ผู้ปกครองและนักเรียนที่จะต้องเอาใจใส่ในเรื่องนี้ ในอดีต การตัดสินใจเลือกเรียนสายสามัญหรือสายวิชาชีพนั้น มักจะขึ้นอยู่กับ การสอบเข้าหรือ การสอบเปลี่ยนถ่ายจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่ง แต่ในปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ซึ่งการพิจารณาว่าจะเรียนต่อหรือเลือกอาชีพนั้น จะพิจารณาจากผลการเรียนปีสุดท้ายในโรงเรียน ผลการสอบ การประเมินของครู ผู้ปกครอง และการประเมินโดยตัวเด็กเอง โดยผลการประเมินจะนำมาพิจารณาร่วมกัน

การตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพในอนาคตของเด็ก มักจะกระทำเมื่อสิ้นปีการศึกษาภาคบังคับและเมื่อเด็กอายุประมาณ 15-16 ปี

ทุกเขตจะมีระบบการแนะแนวอาชีพ ซึ่งจะดำเนินการร่วมกับกรมการศึกษาของเขต โดยให้บริการแนะแนวอาชีพในอนาคต โดยในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ให้ข้อมูล ให้การสนับสนุนและประเมินผลด้วย การแนะแนวเกี่ยวกับการเลือกอาชีพนี้ใช้เวลาประมาณ 40 ชั่วโมงต่อเด็กหนึ่งคน การบริการแนะแนวเหล่านี้จะรวมถึงการไปเยี่ยมสถานประกอบการ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและโรงเรียน ให้คำปรึกษาหรือเป็นรายบุคคล โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ การแนะแนวด้านอาชีพเป็นหน้าที่ของเขต และควบคุมโดยหน่วยงานทางการศึกษาของชาติ การแนะแนวนั้นจะกระทำในลักษณะเป็นกลาง ไม่เอนเอียงไปในอาชีพใดอาชีพหนึ่ง โดยพิจารณาถึงความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการและสถานการณ์ด้านการตลาด ควบคู่ไปกับความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

นอกเหนือจากบริการแนะแนวที่จัดให้โดยศูนย์แนะแนวของเขตแล้ว สมาคมวิชาชีพและองค์กรภาคธุรกิจมีบทบาทในการให้เด็กทดลองฝึกงานในสภาพจริงอีกด้วย การแนะแนวด้านอาชีพของเขตจัดให้แก่เด็กที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งผู้ใหญ่ซึ่งต้องการจะเปลี่ยนอาชีพ โดยการเข้ารับการอบรมในโปรแกรมการฝึกอบรมที่มีอยู่ การแนะแนวนั้นจะแบ่งออกเป็นการแนะแนวโดยทั่วไป การแนะแนวสำหรับคนพิการ การแนะแนวเพื่อการเรียนต่อมหาวิทยาลัย การแนะแนวสำหรับผู้หางานทำ รวมถึงการแนะแนวเพื่อการประสานงานในระดับประเทศอีกด้วย

10. สัปดาห์ของปีการศึกษา

ในสวีตเซอร์แลนด์ หนึ่งปีการศึกษาของการศึกษาภาคบังคับใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 38 สัปดาห์ ปีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน หรือ 3 ภาคเรียน ขึ้นอยู่กับเขตการศึกษา ส่วนในระดับมหาวิทยาลัย จะแบ่งเป็น 2 ภาคเรียน

อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาของปีการศึกษาก็จะมีความแตกต่างกันในแต่ละเขต แม้แต่ชุมชนในเขตเดียวกัน โดยเฉพาะในเรื่องของวันปิดเรียนและระยะเวลาการปิดภาคเรียน เช่น ภาคตะวันตกของสวีตเซอร์แลนด์ มีการปิดภาคเรียนฤดูร้อนยาวนานถึง 2 เดือน แต่ในเขตที่พูดภาษาเยอรมัน มีระยะเวลาการปิดภาคเรียนฤดูร้อนเพียง 6 สัปดาห์เท่านั้น

การศึกษาภาคบังคับใช้เวลาเรียน 38 สัปดาห์ หรือ 190 วัน ต่อหนึ่งปีการศึกษา ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในแต่ละเขตโดยอำนาจในการกำหนดการปิดภาคเรียนขึ้นอยู่กับแต่ละเขตและแต่ละชุมชน นอกจากนี้เวลาของการเรียนในแต่ละวัน อาจเปลี่ยนแปลงตามระดับของโรงเรียนและเขต เช่น ในเขตที่ใช้ภาษาเยอรมัน นักเรียนชั้นอนุบาล จะเรียนในช่วงเช้า 2-2½ ชั่วโมง และช่วงบ่าย ใช้เวลาเรียนอีก 2 ชั่วโมง เป็นต้น

ระดับประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะเรียนวันละ 3-4 ชั่วโมง หรือประมาณ 21 บทเรียนต่อสัปดาห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 จะเรียนทั้งช่วงเช้าและบ่ายจำนวน 5 บทเรียนต่อวัน หรือ 32 บทเรียนต่อสัปดาห์

นักเรียนชั้นประถมศึกษาจะกลับไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้าน หรือ ชุมชนอาจจัดอาหารกลางวันให้แก่เด็กเองก็ได้ โดยในวันเสาร์ถือเป็นวันหยุดเรียน และอีกครั้งวันในระหว่างสัปดาห์ถือเป็นวันหยุดอีกด้วย

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนจะเรียน 5 วันต่อสัปดาห์ และเรียน 35 บทเรียนต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละเขต สำหรับการศึกษาระดับชั้น 9 ปี การเรียนโดยเฉลี่ยของแต่ละเขตอยู่ที่ประมาณ 7,317 - 9,034 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ใช้เวลาเรียน 4 ปีก่อนที่จะสอบเพื่อจบการศึกษา (Matura) โดยมีบทเรียนประมาณ 3,000 - 4,000 บท ใช้เวลาเรียนบทเรียนละ 60 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักสูตรของแต่ละเขต แต่โดยเฉลี่ยแล้วจะใช้เวลาประมาณ 5 ชั่วโมงต่อวัน หรือ 36 บทเรียนต่อสัปดาห์

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษา บทเรียนต่อสัปดาห์แตกต่างกันไป เนื่องจากเป็นระบบคู่ขนานโดยขึ้นอยู่กับลักษณะและประเภทของอาชีพที่ฝึกอบรม มีการเรียนทฤษฎีที่โรงเรียนประมาณ 1-2 วันต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 3-4 ปี และการเรียนภาคปฏิบัติโดยการฝึกทำงานกับภาคธุรกิจซึ่งจะแตกต่างกันตามประเภทของอาชีพที่ฝึก

ระดับอุดมศึกษา การปิดและเปิดเรียน ชั่วโมงเรียนเป็นอำนาจหน้าที่ของแต่ละมหาวิทยาลัยในการออกกฎระเบียบกำหนดสาขาวิชา การฝึกอบรม และระดับของปริญญา

11. สภาพภูมิศาสตร์ของโรงเรียน

ชุมชนขนาดเล็กมักจะตั้งอยู่กระจัดกระจาย แต่มีการรวมตัวกันจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียนไปโรงเรียน โดยกำหนดจุดนัดหมายในการรับ-ส่ง และโรงเรียนขนาดเล็กอาจจะมีชั้นเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 เรียนร่วมกันภายในห้องเรียนเดียวกัน โดยรูปแบบนี้จะพบในระดับประถมศึกษาประมาณร้อยละ 20 และในระดับมัธยมศึกษาประมาณร้อยละ 4

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตชุมชนขนาดเล็ก ค่อนข้างมีปัญหาในเรื่องต้องให้เด็กที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเดียวกันเรียนร่วมกัน รถรับ-ส่งจึงจะสามารถให้บริการได้ ดังนั้นในแต่ละเขตจึงพยายามที่จะขยายโรงเรียนให้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนน้อยที่สามารถให้บริการในเรื่องการเดินทางไป-กลับ และอาหารกลางวัน แม้แต่โรงเรียนประจำของเขตซึ่งในอดีตมีการให้บริการรถรับ-ส่งนักเรียน แต่ในปัจจุบันแทบจะไม่มีเลย โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชน

ในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาที่มีรถสามารถเดินทางไป-กลับได้ด้วยตนเอง หรือบางคนก็เช่าหอพักอยู่ใกล้ๆ มหาวิทยาลัย

12. การเลือกโรงเรียน

นักเรียนต้องเรียนในโรงเรียนภายในเขตการศึกษาของชุมชน และของเขตเท่านั้น ยกเว้นในระดับก่อนวัยเรียนและระดับอุดมศึกษา คณะกรรมการโรงเรียนอาจจะอนุญาตให้เรียนข้ามเขตได้

13. การกำกับและควบคุมโดยฝ่ายบริหาร

ในการศึกษาภาคบังคับมีผู้ตรวจการประจำโรงเรียน โดยผู้ตรวจการจะไม่ใช้ครูผู้เชี่ยวชาญ แต่จะเป็นครูทั่วไปและมีหน้าที่ให้บริการเฉพาะในเขตที่กำหนด และในบางเขต ผู้ตรวจการประจำจะได้รับความช่วยเหลือจากผู้ตรวจการชั่วคราว

ผู้ตรวจการ ได้รับความคาดหวังไว้ว่าจะเป็นผู้ทำการควบคุมหลักสูตรเนื้อหา การสอน วิธีสอน การประเมินผล การเลื่อนชั้นของนักเรียนทั้งหมด รวมถึงการติดตามนวัตกรรมการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์ของเขต นอกจากนี้การตรวจการสามารถขยายครอบคลุมไปถึงการริเริ่มและการส่งเสริมโครงการ การแนะแนว และความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆ ได้ด้วย

ปัจจุบัน การตรวจการในโรงเรียนเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันมาก เพราะการตรวจการเป็นส่วนหนึ่งของการจัดองค์การบริหาร และการปฏิรูปการศึกษาแนวใหม่

ในระดับอุดมศึกษา การตรวจการทำโดยรัฐบาลกลาง มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อดำเนินงานด้านการบริหารและตรวจการ โครงสร้างทางวิชาการและทางวิทยาศาสตร์ เช่น สภามหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เป็นต้น

14. งบประมาณด้านการศึกษา

สวีตเซอร์แลนด์ จัดงบประมาณด้านการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ รัฐบาลกลาง เขต และชุมชน เนื่องจากเขตสามารถจัดเก็บภาษีได้เอง ฉะนั้นการศึกษาภาคบังคับจึงเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าใช้จ่าย เช่น ค่าธรรมเนียม และค่าหนังสือ เป็นต้น การศึกษาในชุมชน ชุมชนเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องอุปกรณ์ อาคารสถานที่ หนังสือเรียน เงินเดือนครู และในเขต เขตเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องเงินเดือนครูและอาคารสถานที่

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษาเป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลางและเขต ในการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี และการวิจัย นอกจากงบประมาณของรัฐบาลกลางและเขตแล้ว สมาคมวิชาชีพและหน่วยงานภาคธุรกิจอื่นก็จัดงบประมาณช่วยเหลือด้วยเช่นกัน

ในปี ค.ศ. 1997 มีการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาและการวิจัยประมาณร้อยละ 5.6 ของ GDP โดยในจำนวนนี้ เป็นงบประมาณของรัฐบาลกลางร้อยละ 7 เขตร้อยละ 25 และชุมชนร้อยละ 23

ค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาทั้งระบบในปี ค.ศ. 1997 จำแนกเป็น

1. ชุมชน	คิดเป็นร้อยละ	35.4
2. เขต	คิดเป็นร้อยละ	52.9
3. รัฐบาลกลาง	คิดเป็นร้อยละ	11.6

ดังนั้น ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา จำแนกเป็นด้านการบริหาร ร้อยละ 90 และการลงทุน ร้อยละ 10 โดยในช่วงปี ค.ศ. 1990-1997 ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มจาก 19,200 ล้านดอลลาร์ เป็น 20,800 ล้านดอลลาร์

ในปี ค.ศ. 1997 ค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาก่อนวัยเรียน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ของค่าใช้จ่ายสาธารณะ โดยเป็นงบประมาณ จัดสรรจากเขตร้อยละ 32 ชุมชนร้อยละ 68

ค่าใช้จ่ายต่อหัวจะอยู่ที่ 3,900 ดอลลาร์ ถึง 5,900 ดอลลาร์ ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจในแต่ละเขต โดยเฉลี่ยแล้ว ค่าใช้จ่ายสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน 1 คน อยู่ที่ประมาณ 4,900 ดอลลาร์

ค่าใช้จ่ายในการศึกษามหาวิทยาลัย คิดเป็น ร้อยละ 47.1 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐ โดยแยกเป็นงบประมาณของรัฐบาลกลาง ร้อยละ 0.2 เขต ร้อยละ 39.5 ชุมชน ร้อยละ 60.3

ในส่วนของการใช้จ่ายสำหรับการศึกษาพิเศษ คิดเป็น ร้อยละ 3.8 ของค่าใช้จ่ายสาธารณะทั้งหมด เขตรับผิดชอบประมาณ ร้อยละ 50.5 ชุมชนรับผิดชอบประมาณ ร้อยละ 49.5

ค่าใช้จ่ายของการศึกษามหาวิทยาลัย ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 10,600 ดอลลาร์ ต่อคน ขึ้นอยู่กับแต่ละเขต โดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 12,000 ดอลลาร์ แต่ใน 8 เขต อยู่ที่ 9,000 ดอลลาร์

ในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ค่าใช้จ่ายด้าน การศึกษาคิดเป็น ร้อยละ 7.6 รัฐบาลกลางรับผิดชอบ ร้อยละ 0.7 เขต ร้อยละ 95 และชุมชน ร้อยละ 4.3

การฝึกอบรมทั่วไป ด้านอาชีวศึกษา รัฐบาลกลางรับผิดชอบ ค่าใช้จ่าย ร้อยละ 43 ภาคเอกชน ร้อยละ 26 และผู้เข้าฝึกอบรม ร้อยละ 31 ทั้งนี้คิดจากผลผลิตและผลกำไรของหน่วยงาน

ในการฝึกอบรมครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ค่าใช้จ่าย คิดเป็น ร้อยละ 1.8 ของรายจ่ายด้านการศึกษาทั้งหมด โดยเป็น ความรับผิดชอบของเขต ร้อยละ 97 และชุมชน ร้อยละ 3

ในระดับอุดมศึกษาและอาชีวศึกษาชั้นสูง รัฐบาลกลาง รับผิดชอบค่าใช้จ่าย ร้อยละ 20.5 ของค่าใช้จ่ายสาธารณะ แบ่งเป็นรัฐบาล ร้อยละ 46.5 เขต ร้อยละ 53 และชุมชน ร้อยละ 1.5

15. ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่โรงเรียน

เขตจะให้ความช่วยเหลือด้านการเงินแก่นักเรียนที่เรียน ผ่านการศึกษาภาคบังคับแล้ว โดยในปี ค.ศ. 1997 เขตจะให้ความช่วยเหลือ เป็นเงิน 287 ล้าน สวิสฟรังก์ คิดเป็นร้อยละ 2.6 ของเงินค่าใช้จ่ายทั้งหมดในด้านการศึกษา เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ คิดเป็นเงิน 29 ล้าน สวิสฟรังก์ จ่ายให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้ว ประมาณร้อยละ 10 ของนักเรียนได้รับเงินช่วยเหลือ ประมาณ 6,200 สวิสฟรังก์ ต่อคน เงินกู้คิดเป็น 5,900 สวิสฟรังก์ ต่อคน โดย 1 ใน 3 เป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง

การศึกษาก่อนวัยเรียน เด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาก่อนวัยเรียน ในทุกเขต มีสิทธิได้รับการศึกษาในโรงเรียนของรัฐโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่ายอย่างน้อย 1 ปี แต่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองหากเรียน

ในโรงเรียนของเอกชน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละเขตและชุมชน ซึ่งสถาบันเหล่านี้มักจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานด้านบริการสังคม

ระดับประถมศึกษา กฎหมายระบุไว้ว่าเป็นการศึกษา โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ในกรณีที่ต้องเดินทางไปโรงเรียน หน่วยงานของรัฐจะออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้ ผู้ปกครอง จ่ายค่าใช้จ่ายบางส่วนเท่านั้น เช่น อาหารกลางวัน กิจกรรมเสริม หลักสูตรและกีฬา เป็นต้น

ระดับประถมศึกษาตอนต้น นักเรียนสามารถเรียน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ในบางเขตบางชุมชนผู้ปกครองจะต้องจ่าย บางรายการ เช่น ค่าขนส่ง และอาหารกลางวัน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญและสาย อาชีวศึกษา นักเรียนต้องเสียค่าเรียน แต่มีเงินช่วยเหลือในบางส่วน โดยส่วนที่นักเรียนต้องเสียได้แก่ ค่าธรรมเนียม ค่าเล่าเรียน ค่าเดินทาง ค่าอาหาร และในส่วนที่นักเรียนมีสิทธิจะได้รับความช่วยเหลือ สามารถสมัครขอความช่วยเหลือได้จากเขตและชุมชน รวมถึงภาคเอกชน คิดเป็นประมาณร้อยละ 50 ของเงินช่วยเหลือ ซึ่งจะให้เด็กในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีวศึกษา ในปี ค.ศ. 1997 เด็กในระดับนี้ จะได้รับความช่วยเหลือเป็นเงินประมาณร้อยละ 8

ระดับอุดมศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเรียนแตกต่างกันตามอัตรา ที่กำหนดไว้ในแต่ละเขต เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านแล้ว ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้อยู่ในระดับต่ำ ในปี ค.ศ. 1997 ร้อยละ 12.5

ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและร้อยละ 16 ของนักศึกษาที่อยู่นอกระบบมหาวิทยาลัย ได้รับความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

16. ข้อมูลสถิติ

ในปี ค.ศ. 1998 ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษารัฐบาลกลาง คิดเป็น 21,018 ล้านสวิสฟรังก์ หรือร้อยละ 5.5 ของ GDP หรือร้อยละ 17.5 ของค่าใช้จ่ายสาธารณะทั้งหมด โดยค่าใช้จ่ายทั้งหมด จำแนกเป็นของรัฐบาลกลาง ร้อยละ 12 เขตร้อยละ 52 และชุมชน ร้อยละ 36

- ค่าใช้จ่ายทั้งหมด คิดเป็นล้านสวิสฟรังก์ จำแนกเป็น

- ระดับก่อนวัยเรียน	774.0
- ระดับการศึกษาภาคบังคับ	10,687.4
- ระดับอาชีวะ	2,887.7
- ระดับทั่วไป สายสามัญ	1,752.8
- ระดับอาชีวะชั้นสูง	856.3
- ระดับมหาวิทยาลัย	3,649.0
- อื่น ๆ	410.8

- ค่าใช้จ่ายของนักศึกษารายบุคคล คิดเป็นสวิสฟรังก์ จำแนกเป็น

- ก่อนวัยเรียน	4,800
- การศึกษาภาคบังคับ	13,500
- การศึกษาสายสามัญ	19,100

3

การศึกษาก่อนวัยเรียน

Pre-primary Education

การศึกษาก่อนวัยเรียนในสวิตเซอร์แลนด์ถูกแบ่งแยกโดยกฎหมายระหว่างโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) กับศูนย์เด็กเล็ก (Child Care) ใน 4 เขตที่พูดภาษาต่างกัน 4 ภาษา เกณฑ์การเข้าเรียน อายุ เป้าหมาย การประเมิน และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความแตกต่างกัน

1. ประวัติ

ในแต่ละเขต การศึกษาก่อนวัยเรียนมีพัฒนาการที่แตกต่างกันอันเนื่องมาจากหน่วยงานรับผิดชอบ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งแสดงถึงความมีอำนาจในการจัดการของแต่ละเขตหรือชุมชน

สถาบันเกี่ยวกับเด็กเกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1830 เรียกชื่อต่างกัน เช่น Day nurseries, Cradles และ Infant school วัตถุประสงค์คือ การดูแลเด็กที่ขาดคนดูแล ลดอัตราการตายของเด็ก ช่วยให้แม่ของเด็กได้ทำงาน และส่งเสริมจริยธรรม

โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten)

โรงเรียนอนุบาลพัฒนามาจากศูนย์เด็กเล็ก ในปี ค.ศ. 1840

โรงเรียนอนุบาลก่อตั้งโดยนักการศึกษาชาวเยอรมัน F. Fröbel โรงเรียนฝึกหัดครูอนุบาลตามแนวคิดของ F. Fröbel จัดตั้งขึ้นที่เขต St. Gallen ปี ค.ศ. 1873 พัฒนาการของโรงเรียนอนุบาลเป็นไปอย่างเชื่องช้ากว่าจะมีครบในทุกเขตก็ล่วงเลยเข้ากลางศตวรรษที่ 20 จนกระทั่งปี ค.ศ. 1900 นักการศึกษาชาวอเมริกัน E. Walser ครูใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครูอนุบาลได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนตามตารางมาเป็นการเล่นของเด็กอย่างอิสระ การพึ่งตนเองและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบบฉบับของการในโรงเรียนอนุบาลในเขตที่พูดภาษาเยอรมันจนถึงทุกวันนี้

โรงเรียนอนุบาลในเขตที่พูดภาษาฝรั่งเศส เรียกว่า école enfantine เริ่มต้นปี ค.ศ. 1826 ที่เขต Genève (GE) ตามแนวคิดของ R. Owen ในเรื่อง Infant School ต่อมาในปี ค.ศ. 1872 M. Montessori, E. Claparède และ J. Piaget ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาลที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของเด็ก

ในอิตาลีช่วงกลางศตวรรษที่ 19 โรงเรียนอนุบาลในเขตที่พูดภาษาอิตาเลียน เรียกว่า Scuola dell'infanzia ได้รับอิทธิพลจาก Lombardian "asili" แนวคิดที่ให้เด็กเรียนด้วยการอ่าน เขียน และเรียนคณิตศาสตร์ ต่อมาแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนไปโดยรับอิทธิพลจากแนวคิดของ F. Fröbel และ M. Montessori

โดยเปลี่ยนจากการเรียน อ่าน เขียน และเรียนคณิตศาสตร์ มาเป็นการเล่นอย่างอิสระของเด็ก

ศูนย์เด็ก (Child Care)

ในปี ค.ศ. 1996 ผู้ปกครองของเด็กโดยเฉพาะมารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 6 ขวบ จำนวน ร้อยละ 55 ทำงานนอกบ้าน ทำให้ต้องมีคนมาดูแลลูก การทำงานนอกบ้านของมารดามีทั้งทำเต็มวัน บางเวลาและบางวัน จึงก่อให้เกิดศูนย์เด็กหลายรูปแบบ เช่น

Day Nurseries เริ่มต้นในเขตที่พูดภาษาเยอรมัน ปี ค.ศ. 1870 ให้ความสำคัญดูแลเด็กเล็ก

Child Minders เป็นศูนย์เด็กที่มีลักษณะคล้ายกับ Day Nurseries แต่ดำเนินการโดยบุคคลที่เชี่ยวชาญ

Play Groups เกิดจากกลุ่มแม่บ้านรวมตัวกันดูแลลูกของตนและของเพื่อนที่ทำงานนอกบ้าน ในปี ค.ศ. 1978 กลุ่มแม่บ้านได้ร่วมกันจัดตั้งสมาคม Play Groups ขึ้นเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานดูแลเด็กและมีการอบรมผู้ดูแลเด็กด้วย

2. กฎหมายและการเงิน

กฎหมายรัฐธรรมนูญของสวีตเซอร์แลนด์มอบอำนาจการจัดการด้านการศึกษาให้เป็นของเขต ดังนั้นแทบทุกเขตจึงจัดตั้งและให้เด็กเข้าเรียนในชั้นอนุบาลเป็นเวลา 1-2 ปี แต่มีเพียง 2 เขต (TI and BS) ที่ให้เด็กเรียนในโรงเรียนอนุบาล 3 ปี

ในระดับชุมชน มี 6 เขต (AG, AI, AR, BS, SO and ZH) ที่มอบอำนาจการจัดการด้านการศึกษาให้ชุมชนเป็นผู้จัดตั้งโรงเรียนอนุบาลทั้งหมด แต่ใน 11 เขตดำเนินการโดยองค์กรเอกชน

ใน 13 เขต มีงบประมาณในการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนประถมศึกษา แต่ในบางเขต (AR, BL, OW and ZH) ไม่สนับสนุนการเงินแก่โรงเรียนอนุบาล

ศูนย์เด็กเล็กได้รับการดูแลด้านการเงินจากเขตครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1977 แต่บางเขตก็มอบอำนาจให้ชุมชนออกกฎระเบียบและหางบประมาณสนับสนุนศูนย์เด็ก

3. ประเภทของสถานศึกษาก่อนวัยเรียน

สถานศึกษาก่อนวัยเรียนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนอนุบาล และศูนย์เด็กเล็ก ดังนี้

โรงเรียนอนุบาล (Pre-School Education)

Kindergarten ในเขตที่พูดภาษาเยอรมันมุ่งพัฒนาทักษะการพัฒนาศิลปะการเรียนรู้ (Cognitive skills), และพัฒนาทักษะทางสังคม (Socialization and social skills) โดยวิธีการเล่นปนเรียน

Ecole enfantine ในเขตที่พูดภาษาฝรั่งเศส เน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพและพัฒนาการของเด็ก

Scuola dell' infanzia ในเขตที่พูดภาษาอิตาลี เน้นการเล่นอย่างเสรีและใช้สื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

ซึ่งรัฐบาลสวิสเซอร์แลนด์พยายามทำให้โรงเรียนอนุบาลมีลักษณะ คล้ายกันทั้ง 3 เขตภาษา

ศูนย์เด็ก (Child Care)

Day Nurseries ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน เปิดตั้งแต่วัน จันทร์-ศุกร์ ระหว่าง 6.30 น. ถึง 18.30 น. และเปิดตลอดปี เพื่อบริการครอบครัวที่ทำงานนอกบ้าน

Child Minders ศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียน จัดโดย บุคคลที่มีความรู้และสนใจเด็ก มีการฝึกอบรมผู้ดูแลอย่างต่อเนื่อง

Play Groups ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตเปิดเพราะกลุ่ม แม่บ้านร่วมกันดูแลลูกๆ ของตน รับเด็กกลุ่มละ 6-10 คน อายุ 3-5 ขวบ อยู่ในกลุ่ม 1-2 ปี ก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา เปิดสอนสัปดาห์ละ 1-3 วันๆ ละ 2-3 ชั่วโมง โดยให้เด็กเข้ากลุ่ม เล่นทำหัตถกรรมและเล่นตามลำพัง

4. เป้าหมาย (Goals)

เป้าหมายของการศึกษาก่อนวัยเรียนแตกต่างกันตาม ประเภทของโรงเรียน แต่เป้าหมายที่เหมือนกันก็คือ มุ่งเน้น การส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

โรงเรียนอนุบาล (Pre-School Education)

Kindergarten มีเป้าหมายพัฒนาเด็กให้เหมาะสมกับอายุ ในด้านการเป็นอิสระและเตรียมตัวเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษา *Ecole enfantine* และ *Scuola dell'infanzia* มีเป้าหมายคล้ายกัน คือช่วยให้เด็กค้นพบและเรียนรู้การดำรงชีวิตร่วมกัน พัฒนาการเรียนรู้ เข้าใจสภาพแวดล้อม มีความเป็นตัวเอง *Ecole enfantine* จะเน้นพัฒนาด้านอารมณ์ทางสังคม (Socio emotional), Psychomotor และ Cognitive spheres เป็นหลัก

ศูนย์เด็กเล็ก (Child Care)

Day Nurseries เน้นการพัฒนาตนเอง และพัฒนาทางสังคม

Child Minders เน้นการดูแลแบบยืดหยุ่นแต่สม่ำเสมอสนองความต้องการของเด็กและผู้ปกครอง

Play Groups เน้นการเล่นร่วมกับเพื่อนและส่งเสริมพัฒนาการด้าน Motor, Sensory, Cognitive และ Emotional stimulation

5. หลักสูตร (Curriculum)

โรงเรียนอนุบาล (Pre-School Education)

ในปัจจุบัน หลักสูตร วิชา และจำนวนชั่วโมงเรียนของโรงเรียนอนุบาลในสวีตเซอร์แลนด์ทั้ง 3 เขตภาษามีความคล้ายกันมาก

Kindergarten

โรงเรียนอนุบาลในเขตที่พูดภาษาเยอรมัน ส่วนมากสอนตามหลักสูตร คู่มือ และคำแนะนำของเขต ขณะนี้กำลังพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยยิ่งขึ้น ครูโรงเรียนอนุบาลมีอิสระในการวางแผนการสอนและการจัดกิจกรรม โรงเรียนอนุบาลโดยปกติเรียน 2-2 ½ ชั่วโมงในช่วงเช้าและอีก 2 ชั่วโมงในช่วงบ่าย รวมทั้งสิ้นประมาณ 18-22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยช่วงเช้าเปิดเรียนเวลา 8.30 น. หรือ 9.00 น. ตอนบ่ายเริ่มเวลา 13.30 น. หรือ 14.00 น.

Ecole enfantine และ Scuola dell'infanzia

โรงเรียนอนุบาลในเขตที่พูดภาษาฝรั่งเศสและอิตาลีเรียนหลักการจะเน้น Experimenting, Refining of perception, Structuring of thought, Respect for environment, Autonomy and solidarity และมีกิจกรรม 6 ประเภท คือ Socializing, Language, Artistic, Discovery of the environment, Mathematics และ Physical activities วันและเวลาเปิดเรียนเหมือนกับในเขตที่พูดภาษาเยอรมัน

ศูนย์เด็กเล็ก (Child Care)

ศูนย์เด็กทั้ง 3 ประเภทมีกิจกรรมดังนี้

Day Nurseries เน้นพัฒนาการทางด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญา ให้เด็กมีความสามารถในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและตามลำพัง นอกจากนี้ยังมีการให้เด็กมีโอกาสเข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อนที่มีภาษาและวัฒนธรรมต่างกันอีกด้วย

ศูนย์เด็กประเภทนี้เปิดเรียนวันจันทร์-ศุกร์ ระหว่าง 6.30 น. ถึง 18.30 น. ไม่มีวันหยุดที่แน่นอน แต่อาจจะหยุดพักพ่อนได้ปีละ 2-3 สัปดาห์ เพราะเน้นบริการผู้ปกครองที่ทำงานนอกบ้าน Child Minders จะเน้นการตอบสนองความต้องการของเด็กและผู้ปกครองในบรรยากาศที่คล้ายบ้านของเด็กและเล่นรวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยมีพี่เลี้ยงดูแลอย่างใกล้ชิด ในเวลาเรียนหรือเล่นจำนวนชั่วโมงจะปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ปกครองโดยเฉลี่ยประมาณ 16 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

Play Groups มีลักษณะคล้ายกับโรงเรียนอนุบาลแต่จะไม่ใช่เป็นพิธีรีตองมากนัก เด็กจะได้รับการดูแลพัฒนาการต่างๆ ทั้ง 3 ด้าน คือ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเน้นการเล่นเพิ่มเติมจากบ้านของเด็กเอง

เด็กใน Play Groups อายุระหว่าง 3-5 ปีเล่นรวมกลุ่ม 2-3 ชั่วโมงต่อครั้ง ประมาณ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ บางครั้งก็ขยายเวลาเล่นเป็นครึ่งวันและรับประทานอาหารร่วมกัน วิธีการนี้จะเน้นให้เด็กเล่นกับเพื่อนกลุ่มเดิมมากกว่าที่จะเปลี่ยนไปเล่นกับเพื่อนใหม่

6. การประเมินผล (Evaluation)

โรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กเล็กไม่มีการประเมินผลในเชิงวิชาการ แต่จะมีการพิจารณาความพร้อมของเด็กที่จะเรียนต่อในชั้นต่อไปได้หรือไม่ หรือให้เรียนอยู่ในชั้นเดิมอีก 1 ปี ผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจในเรื่องนี้จะแตกต่างกันไปในแต่ละเขต บางเขตเป็นความเห็นของผู้ปกครอง บางเขตเป็นหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา คณะผู้ตรวจการ หรือผู้อำนวยการสถานศึกษาของเขต

เด็กในโปรแกรมการศึกษาพิเศษจะได้รับการพิจารณาให้เรียนร่วมกับเด็กปกติเท่าที่จะทำได้ นอกจากนี้ยังมีโครงการทดลองการแนะนำภาษาต่างประเทศให้แก่เด็กอนุบาลด้วย บางเขตมีการประเมินเด็กก่อนให้เข้าเรียนอนุบาล เด็กต่างชาติจะได้รับการสนับสนุนให้เข้าเรียนอนุบาลเพื่อพัฒนาด้านภาษาและวัฒนธรรมของสวิตเซอร์แลนด์ แต่ยังคงให้เรียนภาษาและวัฒนธรรมเดิมของเด็กไว้อีกด้วย

เด็กที่มีพรสวรรค์จะได้รับการสนับสนุนให้เรียนในโครงการที่เน้นการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และการอ่าน การทดสอบความพร้อมที่จะเรียนต่อในระดับประถมศึกษา ดำเนินการอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้แล้วโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนประถมศึกษาจะประสานงานกันตลอด เพื่อให้การส่งต่อจากอนุบาลไปยังประถมศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่นทั้งทางด้านวิชาการ สังคม วัฒนธรรม

7. โรงเรียนอนุบาลทางเลือก

นอกจากโรงเรียนอนุบาลของเขตแล้ว ยังมีโรงเรียนอนุบาลของเอกชนที่มีชื่อเสียงดำเนินการตามแนวคิดของ M. Montessori และ R.Steiner ซึ่งใช้เวลาเรียนตั้งแต่วันละ 2-3 ชั่วโมง จนถึงตลอดวัน เด็กในสวีตเซอร์แลนด์เข้าเรียนอนุบาลเอกชน คิดเป็นร้อยละ 5 ของจำนวนเด็กทั้งหมด

ได้มีการทดลองเรียนเป็นช่วงเวลา (Block Units) ซึ่งแต่ละ Block ในหลายเขตมีลักษณะต่างกัน เช่น เรียน 3 บทเรียนใน 3 วันของช่วงเช้า บางเขตเรียน 4 ชั่วโมงใน 4 วันของช่วงเช้า บางเขตเรียนถึง 5 วันต่อสัปดาห์ บางเขตเรียน 3 ½ ชั่วโมงใน 5 วันของช่วงเช้า และเรียน 2 ชั่วโมงใน 1-2 วันของช่วงบ่าย ผลการทดลองออกมาเป็นที่น่าพอใจ ทำให้เด็กมีเวลาเล่นในสิ่งที่สนใจนานขึ้นและได้ประสบการณ์ที่ดีอีกด้วย

การเรียนในระดับพื้นฐาน (Basic Level) เป็นรูปแบบของการแก้ปัญหาของเด็กที่ถูกซ้ำชั้นในการเรียนระดับก่อนวัยเรียนจำนวนมาก จึงมีการเสนอแนะให้มีการเรียนการสอนในระดับก่อนวัยเรียนติดต่อกันจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามข้อเสนอแนะของ EDK วิธีการนี้จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมครูให้สามารถสอนได้ถึงระดับประถมศึกษา เพื่อช่วยแก้ปัญหาการซ้ำชั้นในการเรียนระดับก่อนวัยเรียน หรือความไม่พร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

8. ข้อมูลสถิติ

ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับโรงเรียนอนุบาลและศูนย์เด็กเล็ก
ปีการศึกษา 1998/1999

โรงเรียนอนุบาลของเขต

นักเรียน	148,675	คน
ครูสอนเต็มเวลา	8,367.2	คน
อัตราส่วนเด็กต่อครู	17.8	
ขนาดของชั้นเรียน	18.1	
ค่าเฉลี่ยเวลาเรียน (ปี)	1.85	
เด็กต่างชาติ (%)	25.1	

โรงเรียนอนุบาลเอกชน (รับเงินอุดหนุน)

นักเรียน	659	คน
ขนาดของชั้นเรียน	11.4	
นักเรียนต่างชาติ (%)	25.0	

โรงเรียนอนุบาลเอกชน (ไม่รับเงินอุดหนุน)

นักเรียน	8,362	คน
ขนาดของชั้นเรียน	20.5	
นักเรียนต่างชาติ (%)	29.7	

จำนวนนักเรียนจำแนกตามอายุและประเภทของโรงเรียน

ประเภท	อายุ (ปี)						
	1	2	3	4	5	6	7
โรงเรียน ของเขต	0	0	1,572	22,605	66,463	56,130	1,892
เอกชน (รับเงินอุดหนุน)	0	12	82	171	200	161	29
เอกชน (ไม่รับเงินอุดหนุน)	693	1,451	2,794	1,659	1,147	589	23

ข้อมูลแรงงาน ค.ศ. 1998

Day Nurseries

	ผู้มีงานทำทั้งหมด	6,548	คน
ชาย	ทำงาน 90-100% (ของเวลา)	181	คน
หญิง	ทำงาน 90-100% (ของเวลา)	2,584	คน
	รวม	2,765	คน
ชาย	ทำงาน 50-89% (ของเวลา)	149	คน
หญิง	ทำงาน 50-89% (ของเวลา)	1,898	คน
	รวม	2,047	คน
ชาย	ทำงานต่ำกว่า 50% (ของเวลา)	106	คน
หญิง	ทำงานต่ำกว่า 50% (ของเวลา)	1,630	คน
	รวม	1,736	คน

Kindergarten

	ผู้มีงานทำทั้งหมด	8,042	คน
ชาย	ทำงาน 90-100% (ของเวลา)	104	คน
หญิง	ทำงาน 90-100% (ของเวลา)	4,243	คน
	รวม	4,347	คน
ชาย	ทำงาน 50-89% (ของเวลา)	141	คน
หญิง	ทำงาน 50-89% (ของเวลา)	1,977	คน
	รวม	2,018	คน
ชาย	ทำงานต่ำกว่า 50% (ของเวลา)	77	คน
หญิง	ทำงานต่ำกว่า 50% (ของเวลา)	1,600	คน
	รวม	1,677	คน

ค่าใช้จ่ายภาครัฐ (Public Expenditures) สำหรับการศึกษาก่อนวัยเรียนปี ค.ศ.1998 (หน่วย : ล้านสวิสฟรังก์)

รวมทั้งประเทศ	สมาพันธรัฐ	เขต	ชุมชน
774.0*	0.0	246.6	527.4
3.7%	0.0%	31.9%	68.1%

*%คิดจากงบประมาณการศึกษาทั้งหมดของสวิตเซอร์แลนด์

4

การประถมศึกษา

Primary Education

การศึกษาภาคบังคับในทุกเขตของสวิตเซอร์แลนด์ ประกอบด้วย การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ในระดับประถมศึกษาในแต่ละเขตใช้เวลาเรียน 4-6 ปี เนื่องจากแต่ละเขต มีกฎหมายการศึกษาที่แตกต่างกัน

1. ประวัติ

ในสมัยกลาง การศึกษาในสวิตเซอร์แลนด์เชื่อมโยงกับศาสนา เป็นการสอนศาสนาและวัฒนธรรมของคนชั้นสูง แนวความคิดเรื่องการศึกษาทั่วไปเกิดขึ้นในสมัยปฏิรูปแต่นำมาปฏิบัติเข้ามา ในภายหลัง การศึกษาด้านศาสนาได้เพิ่มการอ่านและเขียนเข้าไปด้วย

เมื่อเกิดการปฏิวัติในฝรั่งเศสและการก่อตั้งสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งมีชื่อเดิมเป็นภาษาลาตินว่า Confederation Helvetica, CH กฎหมายรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1798 ให้ความสำคัญกับโรงเรียนมาก ในปี ค.ศ. 1799 A. Stapfer รัฐมนตรีศิลปะและวิทยาศาสตร์ ได้ทำการศึกษาสภาพทางการศึกษาสำหรับประชาชนแต่ไม่มีโอกาสดำเนินการ ต่อมาบุคคลใกล้เคียงชื่อ J.H. Pestalozzi และ Père G.Girard นำแนวคิดนี้ลงปฏิบัติสู่เขตและนำไปสู่การศึกษา

ภาคบังคับในที่สุด ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. 1874 กำหนดให้การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นหน้าที่ของเขตและให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

ปี ค.ศ. 1882 ได้มีการเสนอให้มีรัฐมนตรีศึกษาธิการในรัฐบาลกลางดำเนินงานด้านการศึกษา แต่ไม่เป็นที่ยอมรับ จึงเกิดหน่วยงาน EDK ขึ้นในปี ค.ศ. 1897 เพื่อทำหน้าที่ประสานงานด้านการศึกษา ทำให้แต่ละเขตมีข้อตกลงร่วมกันว่า เด็กที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาก็เมื่ออายุครบ 6 ปี การศึกษาภาคบังคับใช้เวลา 9 ปี ปีการศึกษาเริ่มต้นในกลางเดือนสิงหาคมสิ้นสุดกลางเดือนตุลาคม และหนึ่งปีการศึกษาใช้เวลาเรียน 38 สัปดาห์ รวมทั้งตกลงเรื่องการสอนคณิตศาสตร์ ภาษาที่สองของประเทศ ความเสมอภาคทางการศึกษาของเด็กชายและเด็กหญิง รวมถึงการศึกษาของเด็กจากต่างประเทศด้วย ในปี ค.ศ. 1978 EDK ได้นำปัญหา เป้าหมายในการประถมศึกษา การประเมินผลโรงเรียน การส่งต่อจากอนุบาลมายังประถมศึกษา และความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียนเข้าสู่ที่ประชุม ซึ่งยังเป็นเรื่องที่อยู่อภิปรายกันอยู่จนถึงทุกวันนี้

2. พื้นฐานทางกฎหมาย

พื้นฐานทางกฎหมายในสวีตเซอร์แลนด์เกิดขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1848 และมีการทบทวนกฎหมายรัฐธรรมนูญในปี ค.ศ. 1874 ซึ่งกำหนดให้เขตมีอำนาจสูงสุดในการบริหารจัดการศึกษา และดำเนินการตามอำนาจที่มีอยู่ ซึ่งครอบคลุมถึงการศึกษาภาคบังคับด้วย

เด็กในสวีตเซอร์แลนด์เข้าเรียนระดับประถมศึกษาเมื่ออายุครบ 6 ปี คือ กำหนดไว้ ณ วันที่ 30 มิถุนายน ให้เป็นวันตัดเกณฑ์อายุที่จะรับเข้าเรียน กฎหมายแต่ละเขตมีความยืดหยุ่น โดยกำหนดวันตัดเกณฑ์ให้สามารถคลาดเคลื่อนได้สี่เดือนก่อนและหลังนับจากวันนี้ ในจำนวน 20 เขต การศึกษาระดับประถมศึกษาใช้เวลาเรียน 6 ปี ใน 4 เขต ใช้เวลาเรียน 5 ปี และอีก 2 เขตที่เหลือใช้เวลาเรียน 4 ปี

3. รูปแบบของโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาของสวีตเซอร์แลนด์ไม่มีรูปแบบเฉพาะ โดยทั่วไปมักจะรวมอยู่กับโรงเรียนระดับอื่น ยกเว้นการศึกษาพิเศษ การศึกษาภาคบังคับเป็นการบังคับให้เด็กไปโรงเรียน ในขนาดของโรงเรียนมีตั้งแต่ขนาดเล็กห้องเรียนเดียวหลายชั้นไปจนถึงโรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนหลายร้อยคนในเมืองใหญ่ๆ บางโรงเรียนอยู่กับโรงเรียนระดับก่อนวัยเรียนหรือโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น บางแห่งเป็นโรงเรียนสาธิตอยู่กับวิทยาลัยครู

เด็กจะเรียนในระดับประถมศึกษาในเขตของตน ผู้ตรวจการศึกษามีอำนาจให้เด็กเรียนในโรงเรียนนอกเขตการศึกษาของตนได้

4. การรับเข้าเรียน

การรับนักเรียนเข้าเรียน การจัดการเรียนการสอนและงบประมาณของโรงเรียน เขตร่วมมือกับชุมชนดำเนินการดังกล่าว ผู้ปกครองมีสิทธิขอลื่อนการส่งเด็กเข้าโรงเรียนด้วยเหตุผลความไม่พร้อมได้ 1 ปี ถ้าหากเด็กมีความพร้อมมากผู้ปกครองก็มีสิทธิที่จะขอให้เข้าเรียนเร็วขึ้น 1 ปี ได้เช่นกัน ซึ่งผู้ปกครอง ครู และผู้ตรวจการศึกษา จะร่วมกันพิจารณา โดยผู้ปกครองต้องมีใบรับรองแพทย์ และมีการทดสอบทางจิตวิทยา (ความถนัด) ด้วย

5. การจัดกลุ่มเด็ก

โดยทั่วไป การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มๆ ละชั้นปี เมื่อสิ้นปีการศึกษาจะมีการพิจารณาว่าจะให้เลื่อนชั้นหรือไม่ ในหลายเขต เช่น เขต GE, VD, BE, SG และ ZH มีการจัดเป็นช่วงชั้นละ 2, 3 หรือ 4 ปี การเลื่อนชั้นพิจารณาจากเกรด หรือรายงานการศึกษาเมื่อสิ้นช่วงชั้น ครูคนเดิมจะสอนเด็กจนจบช่วงชั้นแล้วจึงเปลี่ยนครูใหม่ ครูพิเศษ เช่น ดนตรี นาฏศิลป์ และพลศึกษาจะเข้ามาช่วยสอนด้วย

6. เป้าหมาย

กฎหมายการศึกษาของแต่ละเขตกำหนดให้การศึกษาภาคบังคับต้องกำหนดหลักสูตรให้เกิดพัฒนาการทางบุคลิกภาพ และร่างกายของเด็ก พัฒนาศติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะต่างๆ ความรับผิดชอบต่อตนเอง สิ่งแวดล้อม บุคคลอื่น และสังคม ส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรม และศาสนา เสรีภาพ ความเชื่อ จิตสำนึก ความอดทน และการยอมรับในภาษา และวัฒนธรรมของบุคคลอื่น

7. หลักสูตร

แต่ละเขตกำหนดหลักสูตรของตนเอง แต่ก็มีส่วนคล้ายกันมาก เช่น เน้นคณิตศาสตร์ ภาษาแห่งชาติ ภาษาที่ 2 และวิชา มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Man and his environment) รวมถึงวิชา วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ไว้ด้วยกัน วิชาที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ เช่น ศิลปะ ดนตรี ร้องเพลง การเขียน ทัศนกรรม กีฬา พลศึกษา และภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ รวมอยู่ในหลักสูตรด้วย

การเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เรียนสัปดาห์ละ 21 บทเรียน ส่วนชั้นปีที่ 4-6 เรียนถึง 32 บทเรียนต่อสัปดาห์ เรียนบทเรียนละ 45 นาที

8. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนจะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนการสอน วิธีสอนขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของครูและความเหมาะสมต่อวิชาที่สอน มีการสอนแบบรายบุคคล และการให้งานเป็นกลุ่มและโครงการ เป็นต้น

9. การประเมินผล

การประเมินผลในโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อทราบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน เพื่อทราบการปรับปรุงการสอนของครู และเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาการเลื่อนชั้นของนักเรียน ดังนั้นจึงมีการประเมินผลระหว่างเรียน (Formative evaluation) และสิ้นสุดการเรียน (Summative evaluation)

ผลการประเมินการเรียนแบ่งออกเป็นระดับเกรด ตั้งแต่ 1-6 เกรด ส่วนเขต VD ให้เกรดตั้งแต่ 1-10 เกรด (10 สูงสุด) เขต NE ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ให้เกรด A,B,C และ D ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ให้เกรด 1-6 เป็นต้น

10. การเลื่อนชั้น

การเลื่อนชั้นจะทำตอนปลายปี หรือ ปลายช่วงชั้น โดยพิจารณาผลการสอบระหว่างภาคเรียน และผลการสอบปลายปี ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในทุกเขตใช้ผลการสอบระหว่างเรียนเท่านั้น

การตกซ้ำชั้นมีในทุกเขต แต่ถ้าซ้ำชั้นแล้วผลการเรียนของเด็กยังไม่ดีขึ้น เด็กจะถูกส่งไปเข้าโรงเรียนพิเศษโดยผู้ปกครอง ครูและผู้ตรวจการศึกษาพิจารณาร่วมกัน แนวโน้มปัจจุบันมุ่งไปสู่การบูรณาการเด็กทุกคนเข้าเรียนชั้นเดียวกัน

11. การเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หลังจากที่เด็กจบชั้นประถมศึกษาแล้ว มักจะเข้าเรียนต่อในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งแบ่งออกเป็น 3 หลักสูตร คือ Basic course, Intermediate course และ Advanced course เด็กจะเรียนในหลักสูตรใดนั้นขึ้นอยู่กับคำแนะนำของครูและผลการทดสอบของเด็ก สองหลักสูตรแรกมุ่งสู่อาชีวศึกษา ส่วนหลักสูตรสุดท้ายมุ่งสู่ Matura Schools แต่บางเขตแบ่งเป็น Basic course และ Advanced course เท่านั้น

12. การสนับสนุนการเรียนการสอน

ในกรณีที่เด็กการศึกษาพิเศษต้องการที่จะได้รับการสนับสนุนในการเรียน เขตแต่ละเขตจะมีบริการที่แตกต่างกันออกไป อาจจะสอนรวมหรือแยกเป็นชั้นพิเศษในโรงเรียนเดียวกัน หรือแยกโรงเรียนก็ได้

นักเรียนที่พูดภาษาต่างชาติมีสิทธิขอรับการสนับสนุนและเรียนในภาษาเดิมของตนได้ มูลนิธิหลายแห่งเข้ามาช่วยเหลือให้ข้อมูลและสนับสนุนเด็กให้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ

13. โรงเรียนทางเลือก

ในหลายๆ เขต ผู้ปกครองสามารถสอนหรือจ้างครูให้มาสอนลูกของตนที่บ้านได้ โดยขออนุญาตจากหน่วยงานการศึกษาของเขต ภาคเอกชนและองค์กรทางศาสนาสามารถเปิดโรงเรียนและสอนตามหลักสูตรของเขตได้ โดยดำเนินงานภายใต้การนิเทศและติดตามผลของเขต

14. ข้อมูลสถิติ (ค.ศ. 1999/2000)

จำนวนนักเรียนทั้งหมด	475,000	คน
นักเรียนหญิง	234,000	คน
นักเรียนในโรงเรียนเอกชน	2.3%	
โรงเรียนเอกชนรับการสนับสนุน	0.2%	
โรงเรียนเอกชนไม่รับการสนับสนุน	2.1%	

นักเรียนต่างชาติ	22%	
ครูทั้งหมด (เต็มเวลาเทียบเท่า)	26,900	คน
ครูสตรี	18,300	คน
อัตราส่วนนักเรียนต่อครู	17.0	
ขนาดของชั้นเรียนเฉลี่ย(โรงเรียนของรัฐ)		20.1
จำนวนผู้ตกชั้น	1.8% (8,700 คน)	
ชั้นเรียนรวมหลายอายุแยกประเภท		
โรงเรียนของรัฐ	21%(4,940 แห่ง)	
โรงเรียนเอกชน	27% (160 แห่ง)	

แรงงาน ค.ศ.1998

จำนวนโรงเรียน	4,097	แห่ง
ผู้มีงานทำทั้งหมด	41,628	คน
ชายทำงาน 90-100% (ของเวลา)	8,685	คน
หญิงทำงาน 90-100% (ของเวลา)	12,654	คน
รวม	21,339	คน
ชายทำงาน 50-89% (ของเวลา)	1,409	คน
หญิงทำงาน 50-89% (ของเวลา)	9,600	คน
รวม	11,009	คน
ชายทำงานต่ำกว่า 50% (ของเวลา)	991	คน
หญิงทำงานต่ำกว่า 50% (ของเวลา)	8,289	คน
รวม	9,280	คน

5

การมัธยมศึกษา

Secondary Education

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของสวิตเซอร์แลนด์แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (Secondary I) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Secondary II) ซึ่งแบ่งเป็น 2 สาย คือมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและสายอาชีวศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญขึ้นกับเขต ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษาขึ้นกับรัฐบาลกลาง

1. ประวัติ

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นพัฒนาควบคู่กับโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญพัฒนาควบคู่กับมหาวิทยาลัย ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษาเกิดขึ้นจากอิทธิพลของสมาคมการค้าและอาชีพ (Guilds) หลังปี ค.ศ. 1830 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเกิดขึ้นโดยธรรมชาติเป็นขั้นต่อเนื่องจากระดับประถมศึกษาในทุกๆ เขต แต่การพัฒนาที่แตกต่างกันไปแต่ละเขต บางเขตแยกเป็นสายอาชีวศึกษา (Vocational) และสายวิชาการ (Matura) แต่บางเขตออกมาในรูปแบบบูรณาการ (Integrative classes) แต่ถึงสิ้นสุดเมื่อปี ค.ศ. 1970

และเปลี่ยนแปลงมาเป็นหลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นที่มี 2-3 หลักสูตรในปัจจุบัน

มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura school) พัฒนามาคู่กับมหาวิทยาลัยในลักษณะของ Gymnasium หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญทั่วไป (General education school) ซึ่งมีลักษณะระหว่าง Gymnasium และอาชีวศึกษารวมอยู่ด้วยกัน เรียกว่า **DMS (Diplommittelschulen)**

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษาเกิดจากสมาคมการค้าและอาชีพ (Guilds) เป็นลักษณะระบบคู่หรือทวิภาคี (Dual system) เรียนและทำงานสลับกันไป ปี ค.ศ. 1947 รัฐบาลกลางได้รับมอบอำนาจในการกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอบรมด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การค้า การเกษตร และธุรกิจบริการ

ปี ค.ศ. 1990 ได้เกิดหลักสูตรอาชีวศึกษา (Vocational matura) ประกอบด้วยการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship) และมีการขยายหลักสูตรสายสามัญ ซึ่งนำไปสู่คุณสมบัติการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (University of applied sciences) และเป็น การส่งเสริมการฝึกอบรมและเรียนต่อในวิทยาลัยเทคนิคขั้นสูง (Higher technical schools) และการศึกษาต่อเนื่องในสาขาวิชาชีพของตน

2. กรอบด้านกฎหมาย

กฎหมายรัฐธรรมนูญ ค.ศ. 1999 ยังคงให้อำนาจเขตจัดการการศึกษาจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ส่วนการศึกษาสายอาชีวศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จนถึงสถาบันเทคโนโลยีและมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลาง

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญรับผิดชอบโดยเขต ซึ่งแต่ละเขตมีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของตนเอง ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษา รับผิดชอบโดยรัฐบาลกลาง

มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura schools) ดำเนินงานโดยเขต เป็นหลักสูตรที่มุ่งสู่การศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย แต่มี 10 เขตเท่านั้นที่มีมหาวิทยาลัย ดังนั้นหลักสูตรจึงคล้ายกันในทุกเขต เขตจัดตั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญของตนเองโดยมีการฝึกวิชาชีพ ดังนั้นจึงเกิดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย DMS ขึ้น ผู้จบหลักสูตรนี้สามารถเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ของรัฐบาลกลางได้

ปี ค.ศ. 2003 ได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษานอกวิทยาลัยชั้น นอกจากวิชาช่างทั้งหลายแล้ว หลักสูตรใหม่ยังรวมเอาวิชาที่เกี่ยวกับสุขภาพ สวัสดิการสังคม ศิลปะ เกษตรศาสตร์และการป่าไม้เข้าไว้ด้วย และมีโรงเรียนรูปแบบใหม่เรียกว่า Vocational technical schools เกิดขึ้นอีกด้วย

3. หลักสูตรและการสอนมัธยมศึกษาตอนต้น

เนื่องจากหลักสูตรในชั้นประถมศึกษาของแต่ละเขตมีระยะเวลาเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้นหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นจึงอาจจะเริ่มต้นจากปีที่ 6 หรือ 7 จนกระทั่งถึงปีที่ 9 ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งออกเป็นสายสามัญและสายอาชีพซึ่งเตรียมเด็กเพื่อเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษาหรือออกไปประกอบอาชีพนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีอายุระหว่าง 12-16 ปี ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีอายุระหว่าง 16-20 ปี

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตส่วนมากเริ่มชั้นปีที่ 7 และสิ้นสุดชั้นปีที่ 9 ในเขต BS และ VD เริ่มชั้นปีที่ 5 เขต AG, BL, NE และ TI เริ่มชั้นปีที่ 6 และสิ้นสุดชั้นปีที่ 9 เขตส่วนมากมีชั้นปีที่ 10 ด้วย นักเรียนที่เรียนในชั้นปีที่ 10 คิดเป็นร้อยละ 15-30 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแบ่งหลักสูตรออกเป็น 3 ระดับคือ Basic, Intermediate และ Advanced ในเขต BE, AR, BS และ SZ มีเพียง 2 ระดับคือ Basic และ Advanced ส่วนระดับ Intermediate ถูกแบ่งเป็น 2 ส่วนให้รวมกับ 2 ระดับดังกล่าวแล้ว โรงเรียนแต่ละระดับมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น Basic Courses เรียกว่า Realschule, Oberschule, Werkschule ระดับ Intermediate เรียกว่า Sekundarschule, Orientierungsschule และระดับ Advanced เรียกว่า Bezirksschule, Untergymnasium, Mittelschule เป็นต้น ทั้งนี้ชื่อที่เรียกจะแตกต่างกันและอาจเรียกได้หลายชื่อขึ้นอยู่กับแต่ละเขต

การสอนในระดับ Basic สอนโดยครูสอนวิชาทั่วไป (Generalist) แต่ระดับ Intermediate และ Advanced สอนโดยครูที่จบวิชาเอก นั้นๆ โดยเฉพาะ ครูประจำชั้นจะอยู่กับนักเรียนจนจบหลักสูตร ทำหน้าที่แนะแนวโดยประสานกับครูพิเศษและผู้ปกครอง

เป้าหมายการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ การส่งเสริมพัฒนาการและบุคลิกภาพของเด็กให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละบุคคล รวมถึงการเตรียมเด็กเพื่อชีวิตในวัยทำงานและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จุดเน้นการสอน นอกจากวิชาสามัญแล้ว ระดับ Basic สอนทักษะการใช้มือ ระดับ Intermediate สอนทักษะการใช้มือเป็นวิชาเสริม ภาษาอังกฤษ การบัญชี พิมพ์ดีด การเขียนแบบเทคนิคเป็นวิชาเลือก ส่วนระดับ Advanced วิชาเสริมคือ ภาษาอังกฤษ การบัญชี พิมพ์ดีด ออกแบบ เขียนแบบ ภาษกรีกและลาติน เป็นต้น

หนึ่งสัปดาห์สอน 27-37 บทเรียน ส่วนมาก 30 บทเรียน อัตราเฉลี่ย 34 บทเรียน หนึ่งปีจะเรียน 36.5-40 สัปดาห์ ส่วนมากใช้เวลาเรียน 39 สัปดาห์

ทุกเขตมีการฝึกหัดครูและการฝึกอบรมครูประจำการของตนเอง ดังนั้นวิธีสอนจึงแตกต่างกันบ้าง วิธีสอนที่ครูส่วนมากใช้คือ ครูเป็นศูนย์กลาง มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสอนเป็นรายสัปดาห์ โครงการ การสอนเป็นช่วงเวลา (Block teaching) การทำงานเป็นทีม และบทเรียนรายบุคคล เป็นต้น

การประเมินผลเพื่อพิจารณาการเลื่อนชั้นจะทำปีละ 2 ครั้ง โดยให้เป็นเกรด 1-6 เกรด 4 เป็นเกณฑ์ผ่าน แต่เขต VD ให้เกรดจาก 1-10 ครูประจำชั้นจะเชิญครูที่สอนทุกคนเข้าร่วมพิจารณาแล้วทำรายงานเสนอระดับสูงต่อไป ขณะที่การพิจารณาด้านนิสัยและบุคลิกภาพจะถูกนำมาพิจารณาด้วย แต่ไม่มีการประเมินผลนักเรียนทั้งประเทศและไม่มีการให้ประกาศนียบัตรเมื่อจบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หลักสูตรระดับ Basic และ Intermediate เป็นหลักสูตรที่เตรียมเด็กเพื่อการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship) ส่วนระดับ Advanced เป็นหลักสูตรที่เตรียมเด็กเพื่อเข้าสู่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและการศึกษาระดับอาชีวศึกษาต่อไป

การบริการช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียนและการแนะแนว จะกระทำในโรงเรียน โดยการช่วยสอนของผู้ปกครองและครูที่เกษียณอายุแล้ว ผู้ปกครองเป็นผู้จ่ายค่าสอน ในเขต ZH เด็กที่มีพรสวรรค์ด้านดนตรี กีฬา และศิลปะ จะเรียนในชั้นเรียนพิเศษเพิ่มเติมด้วย

4. หลักสูตรและการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญเป็นความรับผิดชอบของเขต ส่วนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษาเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลกลาง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

4.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura Schools) เป็นโรงเรียนที่คัดเลือกเด็กเก่งเข้าเรียนหลายประเภท ในยุโรปเรียกว่า Gymnasium เด็กที่เรียนจบโรงเรียนประเภทนี้จะมุ่งศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และสถาบันเทคโนโลยีของรัฐ Matura schools มีวิชาที่เรียนร่วมกัน ทุกประเภทมี 10 วิชา ส่วนวิชาที่เรียนแยกกันในแต่ละประเภท แบ่งกลุ่มวิชาเรียนออกเป็น 5 ประเภท คือ

ประเภท A ภาษาลาติน และกรีก

ประเภท B ภาษาลาตินและภาษาแห่งชาติที่ 3 หรือภาษาอังกฤษ

ประเภท C คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

ประเภท D ภาษาร่วมสมัย เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน และอื่น ๆ

ประเภท E เศรษฐศาสตร์

โปรแกรมเหล่านี้เป็นที่ยอมรับของรัฐบาลกลางแต่ก็มีโรงเรียนระดับเขตที่อาจจัดหลักสูตรร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาได้ บางโรงเรียนก็จัดเป็นโรงเรียน 2 ภาษา วิชาที่เรียนร่วมกันอาจจะเหลือ 9 วิชา ส่วนวิชาที่ 10 เป็นวิชาเลือก

การสอบเข้าจะดูจากผลการเรียนและผลงานระหว่างเรียน มีการสอบปากเปล่า และการสอบข้อเขียน สำหรับวิชาภาษาที่ 1-2 และคณิตศาสตร์ภาคเรียนแรกเป็นภาคเรียนทดลองสำหรับนักเรียนทุกคน

เป้าหมายการเรียนการสอนในโรงเรียนประเภทนี้คือ การเตรียมเด็กเพื่อเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย หรือสถาบันเทคโนโลยีของรัฐบาลกลาง โดยนักเรียนต้องพัฒนา ทักษะ 5 ด้านคือ

1. ด้านสังคมจริยธรรม และการเมือง
2. สติปัญญา วิทยาศาสตร์ และทฤษฎีความรู้
3. พัฒนาบุคลิกภาพ และสุขภาพ
4. การสื่อสาร วัฒนธรรม และสุนทรียภาพ
5. การเรียน วิธีเรียน และเทคนิคการทำงาน การเสาะหา ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ

การเรียนการสอนเน้นเนื้อหาของรายวิชา สหวิทยาการ และ ความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและ สิ่งแวดล้อม การบรรยาย การสอนเป็นกลุ่ม การทำโครงการ การศึกษาด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน

ครูจะทำการประเมินผลอย่างต่อเนื่องตลอดปี ระดับการ ให้เกรดมีตั้งแต่ 1-6 ถ้าระดับเกรด 4 จึงจะถือว่าผ่าน เมื่อจบ หลักสูตรแล้ว โรงเรียนจะออกประกาศนียบัตรให้โดยมีรายการ 10 รายวิชาบันทึกไว้ให้เห็น ในระหว่างเรียนจะมีเจ้าหน้าที่แนะแนว อาชีพมาบรรยาย และนำชมสถานประกอบการ การเลื่อนชั้น จะทำตอนปลายปี ถ้าผลการเรียนดีใน 2 ภาคเรียนแรก เด็กจะ ได้รับอนุญาตให้ทำโครงการของตนในภาคเรียนที่ 3 เขต FR มีการผ่านชั้นกลางปีได้ด้วยสำหรับเด็กเก่งพิเศษ

4.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญทั่วไป (DMS schools)

หลังสงครามโลกครั้งที่สองได้เกิดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญทั่วไปที่มีระดับการเรียนต่ำกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura schools) มีหลักสูตร 1-3 ปี เพื่อเตรียมเด็กสู่โลกของการทำงาน โรงเรียนเหล่านี้มีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น Diploma school, General education school, Paramedic school, Tourism school, Administration school เป็นต้น โรงเรียนแบบนี้ก่อตั้งขึ้นตามความต้องการของการพัฒนาประเทศ

ใน 20 เขต หลักสูตรของโรงเรียน DMS ใช้เวลาเรียน 2-3 ปี แต่เขต TI มีหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียน 4 ปี อีก 4 เขต โรงเรียน DMS มีหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียน 2 ปี อีก 7 เขต โรงเรียน DMS มีหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนทั้ง 2 และ 3 ปี และ 8 เขตที่เหลือ โรงเรียน DMS มีหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนเพียง 3 ปี ซึ่งแนวโน้มจะขยายเพิ่มจาก 2 ปี เป็น 3 ปี ในอนาคต

หลักสูตรโดยทั่วไปประกอบด้วย 6 สาขาวิชา คือ

1. ภาษาที่ 1
2. ภาษาที่ 2
3. คณิตศาสตร์
4. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
5. สังคมวิทยา
6. ศิลปะและพลศึกษา

นอกจากหลักสูตรทั่วไปแล้ว ยังมีหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะทางของแต่ละโรงเรียน เช่น Paramedical, Socio-education เป็นต้น

จำนวนบทเรียนต่อสัปดาห์ขึ้นอยู่กับประเภทโรงเรียน ส่วนมากอยู่ระหว่าง 28-38 บทเรียน เฉลี่ย 33 บทเรียนต่อสัปดาห์ หนึ่งปีการศึกษาเรียน 36.5 - 40 สัปดาห์ เฉลี่ย 39 สัปดาห์ ต่อปี

การประเมินผลการเรียนมีอย่างต่อเนื่องตลอดปี แต่การประเมินผลเพื่อรับประกาศนียบัตรจะประเมินในปีสุดท้าย โดยพิจารณาความรู้ที่ได้รับ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ความมั่นคงทางจิตใจ และความสามารถในการใช้เหตุผล โดย EDK ยอมรับประกาศนียบัตรเหล่านี้และให้เรียนต่อในโรงเรียนเทคนิคขั้นสูงหรือสามารถออกไปประกอบอาชีพได้

4.3 โรงเรียนอาชีวศึกษาเรียนเต็มเวลา (Vocational Full-time schools)

โรงเรียนอาชีวศึกษาเรียนเต็มเวลาและบางเวลา มีประมาณ 80 โปรแกรมซึ่งร่วมมือกับสถานประกอบการแบบคู่ขนาน (Dual system) มีประมาณ 400 หน่วยงาน สาขาอาชีพที่สอนมีหลากหลาย เช่น

- การทำสวนและการดูแลสัตว์
(Horticulture and animal husbandry)
- อุตสาหกรรมช่างกล (Industrial and mechanical)
- การผลิตโลหะและวิศวกรรมเครื่องกล (Metal production and metal working and mechanical engineering)
- โรงแรม กภัตตาคารและคหกรรมศาสตร์
(Hotel and restaurant and domestic science)

- การจราจรและที่เกี่ยวข้อง (Traffic-related)
- การรักษาความสะอาด วิชาสาธารณสุขอนามัยและอนามัยส่วนบุคคล (Cleaning, public hygiene and personal hygiene)
- การบริหารงานกฎหมาย ความมั่นคง และการบังคับใช้กฎหมาย (Legal administration, security, and law enforcement)
- วิทยาศาสตร์ และศิลปะ (Scientific and artistic)
- การสอน งานศาสนา และสวัสดิการสังคม (Teaching, ministerial and social welfare)

วิชาที่เรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มวิชาสามัญ และกลุ่มวิชาอาชีพศึกษา กลุ่มวิชาสามัญ ได้แก่ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ และสังคมศาสตร์ เป้าหมายของการเรียนการสอน คือ การเตรียมความพร้อมให้เด็กเพื่อให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ มีพื้นฐานทางวิชาการที่เข้มแข็งและเพื่อที่จะเรียนต่อวิชาชีพขั้นสูงต่อไป กลุ่มวิชาที่ 2 คือกลุ่มวิชาชีพของแต่ละสาขา

4.4 โรงเรียนอาชีวศึกษาแบบทวิภาคีและแบบไตรภาคี (Dual-vocational education and triple-vocational education)

การศึกษาแบบการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship) มีลักษณะแบบทวิภาคี (Dual system) ระหว่างโรงเรียนกับโรงงาน โดยฝึกงานในสถานประกอบการพร้อมกับเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาควบคู่กันไป ถ้าหากมีการเรียนวิชาพื้นฐาน (Introductory course) ด้วย จะเรียกว่า ไตรภาคี (Triple-system) การเรียนที่โรงเรียนใช้เวลาประมาณ 1-2 วันต่อสัปดาห์ ส่วนการฝึกวิชาพื้นฐานนั้นจะทำที่ศูนย์ฝึกของแต่ละอาชีพใช้เวลาหลายสัปดาห์

หลักสูตรฝึกอบรมมีตั้งแต่ 1 ปี ถึง 4 ปี ซึ่งเมื่อจบการศึกษาจะได้ประกาศนียบัตรของรัฐบาลกลางและในหลักสูตรอาชีวศึกษา (Vocational matura) เด็กที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อายุ 16 -17 ปี มีสิทธิเข้าเรียนและสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพเมื่อจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ หลักสูตรมีดังนี้

1. Pre-apprenticeship หลักสูตร 1 ปี สำหรับเด็กที่มีปัญหาการเรียนวิชาการ
2. Anlehre หลักสูตร 1-2 ปี สำหรับเด็กที่มีพรสวรรค์ด้านการปฏิบัติงานด้วยมือ
3. Three-year apprenticeship หลักสูตร 3 ปี ฝึกงานกับสถานประกอบการ โรงเรียน และศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นการฝึกช่างฝีมือระดับสูง

4. Four-year apprenticeship หลักสูตร 4 ปี ฝึกงานกับสถานประกอบการ โรงเรียนและศูนย์ฝึกอาชีพ ดำเนินการโดยหน่วยงานอุตสาหกรรม ธุรกิจ และโรงเรียนอาชีวศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้รับประกาศนียบัตรในหลักสูตรอาชีวศึกษา (Vocational matura) ซึ่งเป็นการฝึกช่างฝีมือระดับสูงและผู้บริหารงานระดับกลาง

เป้าหมายการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship) คือ การให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติด้านวิชาชีพ การศึกษาทั่วไป และเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาด้านเทคนิคและการศึกษาต่อเนื่องต่อไปในอนาคต

5. โรงเรียนรูปแบบอื่น

โรงเรียนรูปแบบอื่นๆ ในระดับมัธยมศึกษามีมากมาย ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ขึ้นอยู่กับอุดมการณ์ทางการศึกษาของผู้จัดตั้ง เช่น

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. Bilingual school
2. R. Steiner school
3. M. Montessori school
4. โรงเรียนของกลุ่มศาสนา
5. โรงเรียนพณิชยการ
6. International school เป็นต้น

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. Bilingual or immersion school
2. R. Steiner school
3. M. Montessori school
4. Denominational school
5. International school
6. Dual-Vocational school เป็นต้น

6. ข้อมูลสถิติ

ข้อมูลสถิติในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(ค.ศ. 1999-2000)

จำนวนนักเรียน	283,000	คน
- นักเรียนหญิง	141,000	คน
นักเรียนโรงเรียนเอกชน		
- ทั้งหมด	5.2%	
- รับการสนับสนุน	1.1%	
- ไม่รับการสนับสนุน	4.1%	
นักเรียนต่างชาติ	21%	
จำนวนครู	21,900	คน
- ครูสตรี	8,000	คน
อัตราส่วนนักเรียนต่อครู	12.3	
ขนาดของชั้นเรียน	19.1	

อัตราการตกซ้ำชั้น	4%
ห้องเรียนหลายอายุ	
- ของเขต	4%
- เอกชน	7%

ข้อมูลสถิติในการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย

(ค.ศ. 1999/2000)

จำนวนนักเรียน	295,900	คน
- นักเรียนหญิง	139,900	คน
โรงเรียนเอกชน		
- ทั้งหมด	10.8%	
- รับการสนับสนุน	5.7%	
- ไม่รับการสนับสนุน	5.1%	
นักเรียนต่างชาติ	16.1%	
จำนวนครู	6,200	คน
- ครูสตรี	1,900	คน
อัตราส่วนนักเรียนต่อครู	10.3	

6

การอุดมศึกษา

Tertiary Education

การศึกษาระดับอุดมศึกษาของสวิตเซอร์แลนด์ส่วนมากอยู่ภายใต้การควบคุมของเขตและของรัฐบาลกลาง แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. มหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐบาลกลาง (University and Federal Institute of Technology)
2. มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (University of applied science) ตั้งตามกฎหมายของรัฐเมื่อ ปี ค.ศ. 1996
3. วิทยาลัยเทคนิคขั้นสูง (Higher technical school)

1. ประวัติ

ประวัติและความเป็นมาของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 ประเภท ได้แก่

1.1 มหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐบาลกลาง (University and Federal Institute of Technology) มหาวิทยาลัยของสวิตเซอร์แลนด์มีประวัติยาวนานกว่า 500 ปี มหาวิทยาลัยแห่งแรกตั้งอยู่ที่เขต Basel ก่อตั้งโดยพระสันตปาปา Pius II เมื่อ

14 เมษายน ค.ศ. 1460 มหาวิทยาลัยอื่นๆ เกิดขึ้นตามมา เช่น University of Genève ก่อตั้งในศตวรรษที่ 15 คณะเทววิทยา (The Faculty of Theology) ในเขต Luzern ก่อตั้งในศตวรรษที่ 17 และที่ก่อตั้งล่าสุดในปี ค.ศ. 1996 คือ Università della Svizzera italiana อยู่ในเขต Lugano และ Mendrisio เป็นมหาวิทยาลัยในเขตที่พูดภาษาอิตาลี เป็นต้น

การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเป็นอำนาจของเขต การจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเป็นอำนาจของรัฐบาลกลาง เริ่มครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1854 ที่เขต Zürich

1.2 มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (University of applied science) เปิดการฝึกอบรมบุคลากรด้านวิศวกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การบริหาร ดนตรี ทัศนศิลป์และการออกแบบ การดูแลสุขภาพ สังคมสงเคราะห์ การฝึกหัดครูและอื่นๆ ก่อตั้งมานานกว่าร้อยปีในรูปแบบของวิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง (Higher technical schools) ซึ่งในปี ค.ศ. 1995 ได้มีการรวมตัวและเปลี่ยนสถานภาพของ Higher technical schools 60 แห่ง มาเป็น Universities of applied sciences จำนวน 7 แห่ง

1.3 วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง (Higher technical school) เกิดจากศูนย์การศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ (Continuing education centers for professionals) ซึ่งทำการฝึกอบรมผู้บริหารระดับกลางและระดับสูงด้านเทคโนโลยี เศรษฐศาสตร์ ทัศนศิลป์ ดนตรี และอื่นๆ ก่อตั้งมาแล้วกว่า 50 ปี

ก่อนที่จะจะมีการรวมตัวกันของ 60 วิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัย วิทยาศาสตร์ประยุกต์นั้น มีวิทยาลัยเทคนิคชั้นสูงอยู่ 120 แห่ง ปัจจุบันยังคงดำเนินการอยู่ 60 แห่งในสาขาวิชาชีพต่างๆ เช่น วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูงสำหรับงานทางด้านสังคมและการสนทนา (Higher technical school for social work and conservatories) เป็นต้น

2. กรอบทางกฎหมาย

มหาวิทยาลัยอยู่ในกำกับของหน่วยงานการศึกษาของเขต ส่วนสถาบันเทคโนโลยีอยู่ในกำกับของรัฐบาลกลาง มหาวิทยาลัยของเขตมี 10 แห่ง และสถาบันเทคโนโลยีของรัฐ 2 แห่ง

มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์แบ่งเป็น 2 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานที่รัฐบาลกลางรับผิดชอบ คือ วิศวกรรมศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และการบริหาร เกษตรศาสตร์และการออกแบบ กลุ่มงานที่เขตรับผิดชอบ คือ สังคมสงเคราะห์ สุขภาพ ดนตรี การฝึกหัดครู วิจารณ์ศิลป์ การละคร และนาฏศิลป์ ภาษาศาสตร์ประยุกต์ (นักแปลและล่าม) และจิตวิทยาประยุกต์

ในวิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง รัฐบาลกลางรับผิดชอบ งานด้านวิศวกรรมศาสตร์ การท่องเที่ยว โรงแรมและการอาหาร สารสนเทศเชิงธุรกิจ และงานทางด้านเคมี ส่วนเขตรับผิดชอบงาน ด้านสุขภาพและสังคมสงเคราะห์

3. ลักษณะทั่วไป

สถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 ประเภท มีลักษณะดังต่อไปนี้

3.1 มหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐบาลกลาง มหาวิทยาลัย 4 แห่ง ตั้งอยู่ในเขต BS, ZH, BE และ SG มหาวิทยาลัย Luzern และสถาบันเทคนิค Zürich อยู่ในเขตที่พูดภาษาเยอรมัน ซึ่งมีประชากร 3 ใน 4 ของประเทศ มหาวิทยาลัยอีก 4 แห่ง ตั้งอยู่ในเขต VD, GE, NE และ FR เป็นเขตที่พูดภาษาฝรั่งเศสซึ่งมีประชากร 1 ใน 5 ของประเทศ และมหาวิทยาลัยล่าสุดตั้งอยู่ในเขต TI เขตที่พูดภาษาอิตาลี มีประชากรประมาณ 1 ใน 10 ของประเทศ รวมทั้งสิ้นมีมหาวิทยาลัย 10 แห่ง และสถาบันเทคโนโลยี 2 แห่ง

ในส่วนของมหาวิทยาลัยเอกชนได้เปิดหลักสูตรเฉพาะทางด้านเศรษฐศาสตร์ และการบริหารในระดับหลังปริญญา (Postgraduate) อำนาจการอนุมัติจัดตั้งเป็นของเขต ในอนาคตอาจจะมีการแก้กฎหมายให้เป็นอำนาจของรัฐ

นักเรียนที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยี ต้องจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura) หรือเทียบเท่า มีอายุ 18 ปี และมีทักษะด้านภาษาที่ใช้สอนในมหาวิทยาลัยนั้นๆ คุณวุฒิมมี 3 ระดับ คือ Lizentiate (University diploma) Doctorate และ Habilitation การศึกษาในระดับ Lizentiate ใช้เวลาเรียน 8 ภาคเรียนและการทำวิทยานิพนธ์อีก 1 ภาคเรียน ในทางปฏิบัติแล้วการเรียนในมหาวิทยาลัยในเขตภาษาเยอรมันจะใช้เวลาช้านกว่าในเขตอื่นๆ

หลังจบการศึกษาในระดับ Lizentiate แล้ว นักศึกษาสามารถเรียนต่อในระดับ Post graduate หรือ Doctorate ได้ ส่วนบุคคลที่ต้องการเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยจะต้องเรียนต่อจนถึงระดับ Habilitation

ทั้งมหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีจะมีศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง (The Center for continuing education) ให้นักศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับ Post graduate และ Continuing education ซึ่งใช้เวลาตั้งแต่หลายวัน หลายเดือน หรือหลายภาคเรียน

พันธกิจของมหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยี คือ การสอน การวิจัย การบริการชุมชน การถ่ายทอดประสบการณ์ และความรับผิดชอบในวิชาชีพที่สอน

การประเมินผลนักศึกษาจะทำระหว่างกลางโปรแกรม คือ ปลายภาคเรียนที่ 2 และ 4 และขั้นสุดท้ายเป็นการสอบเพื่อจบหลักสูตร

3.2 มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เกิดจากวิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง 60 แห่ง ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ รวมตัวเป็นมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ 7 แห่ง มุ่งเน้นการปฏิบัติในสาขาวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์มากกว่ามหาวิทยาลัยทั่วไป การเรียนการสอนมุ่งสู่การสำเร็จการศึกษาในระดับ Diploma ไม่ใช่ในระดับ Lizentiate หรือในระดับ Doctorate การดำเนินงานในขณะนี้ คือ งานด้านการฝึกหัดครู การศึกษาต่อเนื่อง การวิจัยและพัฒนาประยุกต์ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี

และการบริการ มหาวิทยาลัยเหล่านี้รับนักเรียนที่จบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura) และมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษา (Vocational Matura) และที่จบหลักสูตรการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship)

สาขาวิชาที่เปิดสอน ได้แก่ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์สีเขียว (ปฐพีศาสตร์ Agronomy, สถาปัตยกรรมภูมิศาสตร์ Landscape architecture, วิชาพืชสวน Horticulture, การศึกษาเกี่ยวกับการทำเหล้าองุ่น Viniculture) เศรษฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ การจัดการโรงแรมและภัตตาคาร สุขภาพ บริการ สังคมสงเคราะห์ และการฝึกหัดครู โดยเฉพาะครูอาชีวศึกษา

มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง (Continuing education) สำหรับผู้มีงานทำแล้ว และต้องการยกระดับความสามารถของตน การอบรมแต่ละรายการใช้เวลาตั้งแต่ 2 สัปดาห์ จนถึง 2 ปี เป็นหลักสูตรหลังประกาศนียบัตร ซึ่งสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทได้ เป้าหมายการสอนของมหาวิทยาลัย คือ การยกระดับวิชาเทคนิคให้อยู่ในระดับสากล รวมทั้งพัฒนาทักษะของเยาวชนรุ่นต่อไป

หลักสูตรปกติจะใช้เวลา 3 ปี ถ้าหากทำงานด้วยจะใช้เวลา 4 ปี ชั่วโมงการสอนอยู่ระหว่าง 3,000-4,000 ชั่วโมง สอนปีละประมาณ 1,000-1,200 ชั่วโมง การเรียนการสอนทำเป็นโมดูล

(Module) เป็นรายวิชา และสหวิทยาการ การฝึกงานแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ฝึกงานก่อนเข้าเรียน และฝึกงานระหว่างเรียน การประเมินผลจะทำเมื่อถึงปลายภาคการศึกษาและปลายปี ส่วนการประเมินผลเพื่อรับประกาศนียบัตรจะมีกรรมการจากภายนอกเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย

การบริการแนะแนวการศึกษาและทุนการศึกษาเป็น บริการของเขต แต่มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่จะมีการบริการแนะแนว เป็นของตนเอง

3.3 **วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง** วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูงได้รับการสนับสนุนจากสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องตามระเบียบของรัฐบาลกลาง วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูงส่วนมากเปิดสอนวิชาเทคนิค เช่นเดียวกับที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูงกำลังจะเปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยศาสตร์ประยุกต์ การรับนักศึกษาจะรับนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือผ่าน Apprenticeship มาแล้ว

ส่วนวิทยาลัยเทคนิคชั้นสูงของเขตจะทำการสอนสาขา วิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สังคมสงเคราะห์ การพยาบาลและ กายภาพบำบัด รับนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย

วิทยาลัยเหล่านี้เปิดสอนการศึกษาต่อเนื่องและกำลัง จัดทำหลักสูตร Postgraduate program เป้าหมายการสอน คือ การผลิตผู้บริหารระดับกลาง หลักสูตรการเรียนแบบเต็มเวลา

ใช้เวลา 2 ปี ประมาณ 2,000 ชั่วโมง หรือ หลักสูตรการเรียนแบบบางเวลา ใช้เวลา 3 ปี ประมาณ 1,500 ชั่วโมงขึ้นไป ถ้าเรียนพร้อมกับทำงานไปด้วย หลักสูตรการเรียนจะเป็นการเรียนภาคทฤษฎี 1 ภาคเรียน และภาคปฏิบัติ 2 ภาคเรียน สลับกันไป และมีการใช้ e-learning ด้วย

การประเมินผล ใช้การประเมินผลระหว่างเรียนและสอบไล่ ผู้สำเร็จการศึกษาจะหางานได้ง่าย เพราะการเรียนเน้นการปฏิบัติ และเป็นที่ต้องการของนายจ้าง

3.4 การสอบวิชาชีพและการสอบผู้เชี่ยวชาญ

การสอบเพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและการสอบเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Vocational examinations and advanced specialized examinations; Master's Examination) ดำเนินการโดยสมาคมวิชาชีพ การสอบประเภทนี้ มีมาก่อนที่รัฐบาลกลางจะเข้ามากำกับและให้ประกาศนียบัตรรับรอง ผู้ที่จบหลักสูตร Apprenticeship และมีประสบการณ์ในการทำงานหลายปี สามารถสมัครสอบเพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (Vocational examination) ได้ หลังจากนั้นอย่างน้อยอีก 2 ปี จึงจะสามารถสอบเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Advanced specialized examination; Master's examination) ได้

สาขาวิชาที่สามารถสอบเพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ได้แก่ สาขาการวางแผนการตลาด สาขาเทคนิคการค้า (Technical merchant) สาขาผู้เชี่ยวชาญด้านข้อมูลธุรกิจ

(Business information Specialist) สาขาผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรมนุษย์ (Human resource specialist) เป็นต้น ส่วนสาขาวิชาที่สามารถสอบเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญได้ ส่วนมากมีในสาขาวิชาด้านอาชีวศึกษา ได้แก่ สาขาการธนาคาร ธุรกิจ การบัญชี ช่างยนต์ และช่างไม้ เป็นต้น ผลการสอบนำไปสู่การได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เช่น ผู้ทำงานเกี่ยวกับสารพิษ วิศวกรเปิดและไฟฟ้าแรงสูง เป็นต้น

4. จุดมศึกษาทางเลือกอื่น

เนื่องจากกฎหมายรัฐธรรมนูญของสวีตเซอร์แลนด์กำหนดให้บุคคลมีสิทธิในการจัดตั้งสถาบันการศึกษาได้ ดังนั้นจึงเกิดสถาบันการศึกษาขึ้นอีกหลายรูปแบบ เช่น

4.1 คู่แข่งของมหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐบาล คือ สถาบันการศึกษาอื่น เช่น ศูนย์การเรียนรู้ที่เมือง Brig ซึ่งทำงานร่วมกับ The Hagen Correspondence University และสาขาของมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่เปิดสอน MBA สถาบันเหล่านี้เป็นคู่แข่งกับมหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐบาลกลาง

4.2 คู่แข่งของมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คือ ศูนย์การศึกษาเอกชนมีประมาณ 60 แห่ง ทำการสอนแบบไม่หวังผลกำไร ส่วนมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ก็เปิดสอนการศึกษานอกเวลาและบุคลากรประจำการด้วยเช่นกัน

4.3 วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง เปิดสอนนอกเวลาและมีบุคลากรประจำการด้วย

5. ข้อมูลสถิติ

ข้อมูลสถิติต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 3 ประเภทมีดังนี้

5.1 มหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐบาลกลาง
(ค.ศ. 1999-2000)

นักศึกษา

นักศึกษารวม	95,697	คน
นักศึกษาหญิง	44.6%	
นักศึกษาต่างชาติ	19.6%	
นักศึกษาหลังปริญญาตรี	18.7%	

ผู้จบปริญญา

Licentiate and diploma	9,054	คน
Doctorate	2,732	คน
ร้อยละของ Diploma	9.4%	

สภาพการจ้างงาน

มีงานทำ	87.4%
กำลังหางานทำ	4.5%
รอดำแหน่งงาน	2.8%
ไม่หางานทำ	5.4%

ตำแหน่งงาน

ศาสตราจารย์	2,432	คน
อาจารย์อาวุโส	1,991	คน
อาจารย์	12,617	คน

บริหารและเทคนิค	8,793	คน
บุคลากรรวมทั้งหมด	26,013	คน

5.2 มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (ค.ศ. 1999-2000)

นักศึกษา

นักศึกษาทั้งหมด	16,749	คน
นักศึกษาหญิง	24%	
นักศึกษาต่างชาติ	14.3%	

การจ้างงาน

มีงานทำ	92.2%
กำลังหางานทำ	3.7%
รอดำแหน่งงาน	1.4%
ไม่หางานทำ	2.7%
(ข้อมูลอื่นๆ ไม่มี)	

5.3 วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง (ค.ศ. 1999-2000)

(ไม่มีข้อมูล)

7

การศึกษาต่อเนื่อง

Continuing Education

การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาผู้ใหญ่ในสวิตเซอร์แลนด์ มีความหมายที่คล้ายกัน คือ มีการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ใหญ่ ซึ่งอาจเป็นการจัดโดยสถาบัน กลุ่มบุคคล หรือ บุคคล โดยมี สิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อการสอนอย่างครบถ้วน

บุคคลที่เรียนการศึกษาต่อเนื่อง มักจะหมายถึง บุคคล ที่ทำงานแล้ว เป็นแม่บ้าน คนว่างงาน และคนที่เกษียณอายุ ที่มีความสนใจที่จะเรียนต่อ แต่จะไม่ครอบคลุมถึงผู้ที่เรียนอยู่ในระบบและในระบบคู่ขนาน ผู้ที่อยู่ในระหว่างการฝึกงาน หรือผู้ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย

การศึกษาต่อเนื่องในสวิตเซอร์แลนด์มักดำเนินการโดย หน่วยงานเอกชน ทั้งการศึกษาสายสามัญ และครอบคลุม ถึงการศึกษาสายอาชีวศึกษา ดังนั้น นโยบายการศึกษาต่อเนื่อง จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียน ให้หน่วยงานเอกชนหรือโรงเรียนรับไปดำเนินการ

1. ประวัติ

ในอดีต การศึกษาต่อเนื่อง เป็นหน้าที่ขององค์กรทางศาสนา ต่อมาในปลายศตวรรษที่ 18 มีสมาคม/มูลนิธิในเขต Bern และ Basel ดำเนินการให้การศึกษาต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

เมื่อสวิตเซอร์แลนด์ปฏิวัติอุตสาหกรรม ผู้ใช้แรงงานได้รวมตัวกันเป็นสหภาพแรงงาน ครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1838 และอีกกลุ่มหนึ่งตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1850 รวมตัวกันจัดโปรแกรมการศึกษาให้แก่กลุ่มของตน จึงถูกมองว่าการศึกษาต่อเนื่องเป็นการรวมตัวกันของชนชั้นแรงงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ทั้ง 2 กลุ่มรวมตัวกันเป็นสมาคม และมีสถาบันเป็นของตนเอง

สำหรับสหภาพแรงงานในท้องถิ่น มีการจัดตั้งโรงเรียนพาณิชย์การ (Commercial school) ต่อมา โรงเรียนประเภทนี้ดำเนินการโดยเขตเน้นการศึกษาต่อเนื่องในด้านธุรกิจ ทั้งนี้ก่อนปี ค.ศ. 1990 การศึกษาในสายอาชีพหรือสายอาชีวศึกษา เป็นเพียงสาขาหนึ่งของการฝึกอบรมในสถาบัน

การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการศึกษาของผู้ที่มีงานทำแล้ว ซึ่งจัดโดยหน่วยงานด้านสวัสดิการ แต่เนื่องจากระบบแบบคู่ขนานคือ โรงเรียนและโรงงาน ทำหน้าที่ฝึกอบรมให้แก่ผู้ออกจากโรงเรียนก่อนกำหนด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 70 – 80 สำหรับผู้จบการศึกษาต่อเนื่องแล้ว ในสวิตเซอร์แลนด์มีน้อยกว่าเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มยุโรปอื่นๆ

ในระหว่างปี ค.ศ. 1919-1920 มีการจัดตั้งศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ของเทศบาล อย่างไรก็ตาม การศึกษาผู้ใหญ่ยังคงเป็นการดำเนินการโดยสมาคมและมูลนิธิ

ในปี ค.ศ. 1994 เกิดศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ เปิดสอนด้านภาษาและสันตนาการ ต่อมาได้เปิดสอนในวิชาที่เกี่ยวกับด้านอาชีวศึกษา จากนั้นจึงมีศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ขององค์กรทางศาสนา เช่น โบสถ์ ซึ่งให้การศึกษาระดับที่ฝึกควบคู่ไปด้วย

ในปี ค.ศ. 1960 หน่วยงานเอกชนเข้ามาดำเนินการด้านการศึกษาต่อเนื่องสำหรับบุคลากรของหน่วยงานของตน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร แต่ในปัจจุบันใช้วิธีจ้างหน่วยงานอื่นเข้ามาจัดการฝึกอบรมให้แทน

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 มีสถาบันเอกชนที่เปิดให้การศึกษาด้านอาชีวศึกษา ภาษา การสื่อสาร การจัดการ และอื่นๆ

ในระหว่าง ค.ศ. 1991 – 1996 รัฐบาลกลางให้การสนับสนุนในเรื่องการศึกษาต่อเนื่อง โดยมีมหาวิทยาลัย 10 แห่งของเขตและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีของรัฐบาลกลาง 2 แห่งเข้าร่วมให้การศึกษาดูแลต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น

ในปี ค.ศ. 1951 ได้มีการจัดตั้งหน่วยงาน **SVEB** (The Schweizerischer Verband für Weiterbildung, The Swiss Federation for adult learning) ดำเนินการให้การศึกษาดูแลต่อเนื่อง โดยเปิดสำนักงานใหญ่ที่เขต Zürich และสำนักงานสาขาที่เขต Lausanne

ปัจจุบัน SVEB มีสมาชิกที่เป็นสถาบัน 200 แห่ง และเป็นบุคคลอีก 300 คน นับเป็นหน่วยงานหลักในการให้การศึกษา ต่อเนื่อง

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 ผู้ดำเนินการศึกษาต่อเนื่องในระดับเขต ได้รวมตัวกันโดย SVEB เป็นผู้ริเริ่ม เพราะกฎหมายระดับประเทศ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของเขต

2. พื้นฐานของกฎหมาย

ในสวีตเซอร์แลนด์ การศึกษาต่อเนื่องมีลักษณะคู่ขนาน ระหว่างรัฐกับเอกชน ทั้งในลักษณะของการหวังผลกำไรและไม่หวังผลกำไร เนื่องจากรัฐบาลกลางยังไม่รับประกันสิทธิในการศึกษาต่อเนื่อง ดังนั้นการศึกษาต่อเนื่องจึงเป็นหน้าที่ของบุคคล ที่จะแสวงหาโอกาสในการเรียนต่อด้วยตนเอง

ระดับรัฐบาลกลาง การให้การศึกษาต่อเนื่องมีอยู่ในกฎหมาย และระเบียบ แต่ไม่เป็นหมวดหมู่ที่แน่นอน การจัดการการศึกษา ต่อเนื่องอยู่ภายใต้ EDK

ระดับเขต การให้การศึกษาต่อเนื่องด้านอาชีวศึกษามีอยู่ในกฎหมายใน 11 เขต และในบางเขตมีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจนด้วย ในทศวรรษ ค.ศ. 1980 หลายเขตได้ปรับปรุงกฎหมาย ที่เกี่ยวกับโรงเรียนและวัฒนธรรม จึงมีข้อมูลในเรื่องการศึกษาต่อเนื่อง อยู่ด้วย ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 บางเขตกำหนดให้มีกฎหมายการศึกษา ในระดับอาชีวศึกษาให้ครอบคลุมถึงเรื่องของการศึกษาต่อเนื่องด้วย

ระดับชุมชน ในชุมชนขนาดใหญ่มีกฎระเบียบที่ส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อเนื่อง แต่ในบางชุมชนมีกฎระเบียบของตนเองอยู่ด้วย ในเขตขนาดใหญ่ก็มีการศึกษาต่อเนื่องด้านอาชีวศึกษา เช่น เขต Zürich แต่ภายหลังรูปแบบนี้ถูกควบคุมและดำเนินการโดยเขตและรัฐบาลกลาง

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจและจบประมาณการศึกษาต่อเนื่อง

หน่วยงานที่มีบทบาทในการรับผิดชอบในเรื่องการศึกษาต่อเนื่องและการสนับสนุนด้านการเงิน ได้แก่ หน่วยงานระดับรัฐบาลกลางและหน่วยงานระดับเขต

ในระดับเขต มีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องการศึกษาต่อเนื่อง ในบางเขตเป็นความร่วมมือระหว่างเขตและเอกชน มีกลุ่มการศึกษาและกลุ่มทางเศรษฐกิจทำหน้าที่ให้การฝึกอบรมและดูแลเรื่องการศึกษาต่อเนื่องด้านอาชีวศึกษา แต่ในหลายปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มจะโอนหน้าที่ความรับผิดชอบนี้ให้เป็นของกรมการศึกษาของเขต ซึ่งปี ค.ศ. 1998 มีเพียง 3 เขตเท่านั้น (ZG, FR และ JU) ที่การศึกษาต่อเนื่องอยู่ภายใต้การดูแลของกรมเศรษฐกิจ

ในระดับชุมชน สมาคมชุมชนรับผิดชอบในเรื่องการศึกษาต่อเนื่อง ดำเนินงานโดยหน่วยงานในท้องถิ่น เช่น ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ สมาคมผู้ปกครอง ศูนย์ชุมชน สมาคมสตรี เป็นต้น

แต่หน่วยงานเหล่านี้ยังมีอยู่น้อย หน่วยงานทางการศึกษาในชุมชน บางครั้งก็จัดการศึกษาให้แก่ตนเองและผู้ปกครองในเรื่องทาง วิทยาศาสตร์ ส่วนสำนักงานแรงงานของชุมชน โดยเฉพาะที่อยู่ใน เขตเมือง ได้จัดการศึกษาให้แก่คนว่างงานด้วย

การปฏิรูปองค์การทางศาสนาในนิกายโรมันคาทอลิกได้ ทำให้วิชาที่เปิดสอนในการศึกษาต่อเนื่องเน้นไปในวิชาที่เกี่ยวกับศาสนา และจริยธรรมทางสังคม ทั้งนี้ องค์การทางศาสนามีกฎหมายรองรับ ให้สามารถจัดเก็บภาษีจากสมาชิกในองค์กรได้

4. การดำเนินการการศึกษาต่อเนื่อง

แต่ละเขตมีแนวทางการปฏิบัติในการให้การศึกษาต่อเนื่อง แตกต่างกันตามขนาดของเขตและฐานะทางเศรษฐกิจ พิจารณา จากตารางสรุปงบประมาณและวัตถุประสงค์การศึกษาของทั้ง 26 เขต ในช่วงปี ค.ศ. 2001 ได้ดังนี้

เขต	งบประมาณ (สิบล้านบาท) ต่อปี	วัตถุประสงค์ทางการศึกษา
AG	400,000	ดำเนินงานในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่ออนาคต
AI	20,000	กำกับดูแล และให้ข้อมูล
AR	10,000	ส่งเสริมการริเริ่มด้วยตัวผู้เรียนเอง
BL	na	อยู่ในระหว่างการอภิปรายในสภา
BS	na	ให้เรียนข้ามเขตได้ อยู่ในระหว่างพัฒนา แนวคิดใหม่
BE	6.8 ล้าน	สอนเพิ่มเติม สำนักงานศึกษาผู้ใหญ่
FR	250,000	ฝึกอบรมนักศึกษาผู้ใหญ่และ ออกกฎหมายรองรับ
GE	3.8 ล้าน	ฝึกอบรมนักศึกษาผู้ใหญ่ เน้นการสอนเพิ่มเติม
GL	na	สนับสนุนกิจกรรมการเรียน
GR	293,000	ให้ข้อมูล แนะนำและสนับสนุนการเรียน
JU	na	ฝึกอบรมด้านอาชีพศึกษาแก่ผู้ว่างงาน
LU	95,000	ประชุมสัมมนา ประกันคุณภาพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
NE	ไม่แน่นอน	ฝึกอบรมนักศึกษาผู้ใหญ่ เน้นการสอนเพิ่มเติม
NW	24,000	สนับสนุนการศึกษาผู้ใหญ่ ยกเว้นเงินเดือนครู

เขต	งบประมาณ (สวิสฟรังก์) ต่อปี	วัตถุประสงค์ทางการศึกษา
OW	8,000	ประชาสัมพันธ์พัฒนาแนวคิดใหม่ ทางการศึกษา
SH	16,000	ประสานงานสนับสนุนศูนย์การศึกษา ของผู้ปกครอง
SZ	75,000	ประสานระหว่างเขตและเอกชน พัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
SO	20,000	เตรียมการศึกษาพื้นฐานให้แก่ผู้ใหญ่
SG	40,000	รับรองคุณวุฒิ ส่งเสริมคุณภาพ พัฒนาแนวคิดใหม่
TG	na	ให้การศึกษาด้านอาชีพศึกษาสำหรับผู้ใหญ่
TI	3 ล้าน	เปิดศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่
UR	80,000	ประชาสัมพันธ์ ฝึกอบรมผู้ใหญ่ พัฒนาแนวคิดใหม่
VD	na	ร่วมมือกับหน่วยงานเอกชน
VS	2 ล้าน	สอบวัดผลการศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาผู้ใหญ่
ZG	230,000	นำแนวคิดการศึกษาต่อเนื่องไปปฏิบัติ
ZH	800,000	เตรียมจัดทำแนวคิดเรื่องการศึกษา ต่อเนื่อง

na = ไม่มีข้อมูล

5. การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ด้านการศึกษาต่อเนื่อง

หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการศึกษาต่อเนื่อง กลุ่มในสังคมส่วนมากต้องการเป็นผู้ให้การศึกษาต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มเอกชน เช่น สหภาพแรงงาน โบสถ์ กลุ่มผู้ปกครอง สมาคมวิชาชีพ องค์กรต่างชาติ ส่วนการศึกษาต่อเนื่องด้านการสอนซ่อมเสริมในระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง และระดับอุดมศึกษา เป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลาง

6. วิชาที่เปิดสอน

สาขาวิชาที่เปิดสอนไม่สามารถแบ่งแยกได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านวิชาชีพและด้านวิชาการ เพราะเนื้อหาวิชามีความคล้ายกันมาก ซึ่งทั้งสองวิชาเน้นให้การศึกษาแก่ผู้ใหญ่ สำหรับการศึกษาด้านการบริหารและการจัดการมีไว้เฉพาะผู้ที่ต้องการเลื่อนตำแหน่งในบริษัทเท่านั้น

เนื่องจากการที่ไม่สามารถแบ่งแยกสาขาที่เปิดสอนในการศึกษาต่อเนื่องได้อย่างชัดเจน แต่ก็สามารถแบ่งแยกสาขาวิชาได้โดยสังเขปตามลักษณะเนื้อหาโดยรวม ได้ดังนี้ คือ

6.1 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาค (Equal opportunity)

ได้แก่ การสอนเพิ่มเติมโดยกำหนดตามหลักสูตรเฉพาะทางการศึกษาเพิ่มเติมก็เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและในระดับอุดมศึกษาได้ การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส

เช่น ชาวต่างชาติ คนพิการ นักโทษ การศึกษาสำหรับการสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่ม เช่น การศึกษาแบบสหสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม เป็นต้น

6.2 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติด้านวิชาชีพ (Vocational qualifications)

ได้แก่ การศึกษาด้านอาชีวศึกษาทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การเพิ่มทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงาน เช่น การเรียนรู้ การสื่อสาร ภาษา เทคโนโลยี การศึกษาด้านอาชีวศึกษาแบบการศึกษาต่อเนื่อง การรักษาคุณภาพและคุณสมบัติทางการศึกษา เช่น การฝึกทักษะอาชีพใหม่ๆ ความรู้ใหม่ที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การศึกษาต่อเนื่องที่เกี่ยวกับด้านอุดมศึกษา เพื่อให้ได้คุณวุฒิในสาขาวิชาของตน เช่น การสื่อสาร การจัดการ การบริหารธุรกิจและเทคโนโลยี เป็นต้น

การฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ในการดำเนินชีวิต การฝึกอบรมอาชีพที่สองเพื่อให้มีโอกาสเลือกงานที่ดีขึ้นและการศึกษาที่เพิ่มทักษะในการทำงาน เช่น วิชาการท่องเที่ยว เป็นต้น

6.3 เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม (Social integration skills)

ได้แก่ การสื่อสาร ภาษาและสังคมศึกษา การศึกษาพฤติกรรม บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครทางสังคม การศึกษาองค์กรเพื่อสาธารณะ บทบาทขององค์กรและกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ

เช่น การเป็นผู้นำ การจัดวาระการประชุม การประชุมสาธารณะ เป็นต้น การศึกษาของสมาชิกในสังคมเพื่อพัฒนามุมมองให้สอดคล้องกับการศึกษาที่เกี่ยวกับทักษะต่างๆ ในองค์กร เช่น อาสาสมัครกู้ภัย การศึกษาด้านศาสนา และจิตวิญญาณสำหรับสมาชิกโบสถ์และชุมชนทางศาสนา การศึกษาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรทางธรรมชาติ การศึกษาบทบาทหน้าที่ของประชาชน การศึกษาสำหรับผู้สร้างสันติภาพในฐานะที่เป็นประชากรโลก เป็นต้น

6.4 เนื้อหาที่เกี่ยวกับการนิเทศ (Orientation)

เนื้อหาสาระประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ได้แก่ การเมือง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วัฒนธรรม การศึกษาเรื่องมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ธรรมชาติ การแพทย์ ประสพการณ์ชีวิต จริยธรรม ศิลธรรมและปัญหาสังคมในปัจจุบัน ทั้งนี้ก็เพื่อทำความเข้าใจต่อวัฒนธรรมและมุมมองอื่นๆ ของโลก

6.5 เนื้อหาที่เกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติม (Complementary education)

เนื้อหาที่เกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติมประกอบด้วยเรื่องต่างๆ เช่น กิจกรรมที่ริเริ่มความคิดสร้างสรรค์ เช่น การวาดภาพ ภาพพิมพ์ แกะสลัก การศึกษาที่ประยุกต์ใช้ศิลปะต่างๆ เพื่อเป็นงานอดิเรก การละคร การเต้นรำ การกีฬา การแข่งขันเชิงสร้างสรรค์ การศึกษาในด้านการสาธารณสุข เช่น โภชนาการ การแพทย์ การดูแลตนเอง การดูแลบ้าน การดูแลสุขภาพ การพักผ่อน การออกกำลังกาย เป็นต้น

7. เป้าหมายของการศึกษาต่อเนื่อง

เพื่อส่งเสริมเสรีภาพทางความคิดของผู้ใหญ่และ วัตถุประสงค์อื่น เช่น สนับสนุนความเสมอภาคในชีวิตของทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติ ส่งเสริมบุคคลหรือกลุ่มบุคคลให้เป็นส่วนหนึ่งของ สังคมและสามารถกลับเข้าสู่การทำงานได้อีก รักษาและปรับปรุง ความสัมพันธ์ของกลุ่มต่างๆ ในสังคม ส่งเสริมการหาความหมาย ของชีวิตในสังคมปัจจุบันโดยการให้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม ปรัชญา การออกกำลังกาย ทักษะที่สร้างสรรค์ซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ตลอดจนส่งเสริม สติปัญญาและจิตวิญญาณ เป็นต้น

การศึกษาต่อเนื่องนั้นรับบุคคลทั่วไป จะไม่กำหนดคุณวุฒิ ยกเว้นในการศึกษาระดับอาชีวศึกษาชั้นสูงและระดับอุดมศึกษาแบบ ต่อเนื่องที่มีการกำหนดความรู้ขั้นพื้นฐานไว้ การเรียนการสอนจะขึ้น กับความสะดวกของผู้เรียน ยกเว้นการเรียนในระดับอาชีวศึกษา ชั้นสูงและระดับอุดมศึกษาที่จะมีกรอบของการเรียน ซึ่งในปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นมากขึ้นแล้ว

การให้ประกาศนียบัตร นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนมากจะไม่เข้า รับประกาศนียบัตร ยกเว้นแต่ในสาขาวิชาที่นำไปสู่การเรียนในระดับ อาชีวศึกษาเบื้องต้น สำหรับผู้ใหญ่ที่เรียนในระดับอาชีวศึกษาเบื้องต้น และการฝึกอาชีพที่สองจะมีประกาศนียบัตรให้ ประกาศนียบัตร เหล่านี้อาจเทียบเท่ากับประกาศนียบัตรในต่างประเทศได้ เช่น หอการค้าแห่งกรุงลอนดอน หอการค้าฝรั่งเศส มหาวิทยาลัย เคมบริดจ์ และมหาวิทยาลัยในสเปน เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐบาลกลางได้อนุญาตให้สมาคมวิชาชีพ
รับผิดชอบในด้านบริหารจัดการและการตรวจสอบการให้
ประกาศนียบัตร รวมถึงการพิจารณาความก้าวหน้าในอาชีพจาก
การศึกษาต่อเนื่อง

ครูผู้สอนในการศึกษาต่อเนื่อง ได้รับการฝึกอบรมและ
ได้รับประกาศนียบัตรจาก SVEB แยกเป็น 2 ระดับ คือ ในระดับ
ที่ 1 จะฝึกอบรมประมาณ 60 – 120 ชั่วโมง และระดับที่ 2
จะฝึกอบรมประมาณ 250 ชั่วโมง

หน่วยงานที่ให้ใบประกาศนียบัตร ระดับ 1 มีประมาณ 20
แห่ง ในระดับ 2 มีประมาณ 10 แห่ง การฝึกอบรมจะปรับให้
เหมาะสมกับแต่ละวิชาชีพด้วย

8. ข้อมูลสถิติ

8.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้ให้การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญมีดังนี้

โรงเรียนของรัฐ	21 %
ห้างร้าน นายจ้าง	1 %
โรงเรียนเอกชน	32 %
สถาบันอื่นๆ (ส่วนมากเป็นเอกชน)	23 %
บุคคลทั่วไป	23 %

8.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้การศึกษาต่อเนื่องในด้านอาชีวศึกษา
มีดังนี้

โรงเรียนของรัฐ	16 %
ห้างร้าน นายจ้าง	31 %

โรงเรียนเอกชน	9 %
สถาบันอื่นๆ (ส่วนมากเป็นเอกชน)	26 %
บุคคลทั่วไป	8 %

8.3 ในปี ค.ศ. 1996 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการศึกษาต่อเนื่องด้านต่างๆ มีดังนี้

รายวิชา

- รายวิชาที่เกี่ยวกับด้านสายอาชีพ	62 %
- รายวิชาที่เกี่ยวกับด้านความรู้ทั่วไป	38 %

การมีส่วนร่วมในวิชาการศึกษาต่อเนื่องทั่วไปลักษณะการนิเทศ

- บุคคล ที่เคยเรียนมาแล้ว 1 รายวิชา	24.9 %
- บุคคล ที่เรียนมากกว่าหรือเท่ากับ 2 วิชา	12.5 %
- บุคคลที่ไม่เคยเรียนมาก่อน	62.6 %

การมีส่วนร่วมในการศึกษาต่อเนื่องในสายสามัญและสายอาชีพ แบ่งตามเขตของภาษา ได้ดังนี้

- เขตที่ใช้ภาษาเยอรมันและภาษาแตรโตโรมานิค	40 %
- เขตที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส	32 %
- เขตที่ใช้ภาษาอิตาลีเลียน	28 %

การมีส่วนร่วมในการศึกษาต่อเนื่อง แบ่งตามเพศ

- รายวิชาที่เน้นสู่วิชาชีพของผู้หญิง	19 %
- รายวิชาที่เน้นสู่วิชาชีพของผู้ชาย	31 %
- รายวิชาความรู้ทั่วไปของผู้หญิง	21 %

- รายวิชาความรู้ทั่วไปของผู้ชาย	9 %
การมีส่วนร่วมในการศึกษาต่อเนื่องในรายวิชาการนิเทศและวิชาชีพ แบ่งตามเพศและบริษัทที่สนับสนุน	
- สนับสนุนโดยบริษัท เพศหญิง	42 %
- สนับสนุนโดยบริษัท เพศชาย	47 %
ร้อยละผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาต่อเนื่อง แบ่งตามภูมิภาคหลัง	
- ไม่เคยฝึกอบรมเลย	
หลังการศึกษาภาคบังคับ	19 %
- จบชั้นมัธยมปลายสายอาชีพศึกษา	38 %
- จบชั้นมัธยมปลายสายสามัญ	46 %
- จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง	55 %
- จบระดับมหาวิทยาลัยและสถาบันของรัฐ	50 %
ร้อยละผู้มีส่วนร่วมในการศึกษาต่อเนื่องแบ่งตามอายุ	
- ช่วงอายุ 20 - 34 ปี	42 %
- ช่วงอายุ 35 - 44 ปี	45 %
- ช่วงอายุ 45 - 54 ปี	42 %
- อายุตั้งแต่ 55 ปี และที่มากกว่า	22 %

8.4 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- ด้านวรรณคดี	74 %
- ด้านการพูดและการประชุม	43 %
- โปรแกรมสนับสนุนด้วยคอมพิวเตอร์	21 %
- แอปเสียงและวีดิทัศน์	18 %
- วิทยูและโทรทัศน์	15 %

8.5 เนื้อหารายวิชา

การศึกษาต่อเนื่องสายวิชาชีพ แบ่งตามเนื้อหาวิชา
ได้ดังนี้

- ภาษา	12.9 %
- สารสนเทศ	28.5 %
- การจัดการ	17.0 %
- ศิลปะ ทัศนกรรม วัฒนธรรม	3.6 %
- สุขภาพและการแพทย์	8.9 %
- การพัฒนาบุคลิกภาพ	4.7 %
- การกีฬาและการละคร	0.7 %
- การดูแลบ้านและครอบครัว	1.2 %
- อื่นๆ	22.5 %

การศึกษาต่อเนื่องสายสามัญ แบ่งตามลักษณะรายวิชา
ที่เรียนได้ดังนี้

- ภาษา	25.6 %
- สารสนเทศ	5.1 %
- การจัดการ	0.9 %
- ศิลปะ ทัศนกรรม วัฒนธรรม	24.4 %
- สุขภาพและการแพทย์	8.1 %
- การพัฒนาบุคลิกภาพ	4.3 %
- การกีฬาและการละคร	15.3 %
- การดูแลบ้านและครอบครัว	8.6 %
- อื่นๆ	7.7 %

8

ครูและการฝึกอบรมครู

Teacher and Teacher Training

การฝึกอบรมครูในสวิตเซอร์แลนด์ทำกันทุกเขต การฝึกอบรมครูที่สอนในการศึกษาระดับก่อนวัยเรียนและประถมศึกษา จะฝึกอบรมในโรงเรียน Seminare และในสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปี ค.ศ. 2005 การฝึกอบรมครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จะฝึกอบรมในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อยกระดับวิชาชีพ และการรับรอง Teaching diploma ของครูในสวิตเซอร์แลนด์ด้วย

1. สภาพการฝึกอบรม

ในปี ค.ศ. 1830 มีการจัดตั้งโรงเรียน Seminare เพื่อฝึกอบรมครูที่ทำการสอนในระดับชุมชน EDK ได้เสนอให้มีการปรับปรุงการฝึกอบรมครูทุกระดับให้มีความเท่าเทียมกัน และให้หลายสถาบันดำเนินการฝึกอบรมร่วมกัน

ปัจจุบันสวิตเซอร์แลนด์มีสถาบันการฝึกอบรมครู 150 แห่ง ทำการฝึกอบรมครูที่สอนในระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และ Matura schools ทั้งนี้ประมาณ 2 ใน 3 ของสถาบันฝึกอบรมครูที่สอนในระดับประถมศึกษาและ

มัธยมศึกษาตอนต้น จะทำงานร่วมกับหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ การศึกษาภาคบังคับ และมักจะตั้งอยู่ร่วมกับโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย

ปัจจุบันทุกเขตมีการจัดตั้งวิทยาลัยครู ดังนั้นการฝึกอบรมครู ในทุกระดับจะเป็นการจัดฝึกอบรมในสถาบันอุดมศึกษา ในปี ค.ศ. 2005 วิทยาลัยครู 1 ใน 3 ฝึกอบรมครูที่สอนในระดับก่อนวัยเรียน และในระดับประถมศึกษา 1 ใน 4 จะฝึกอบรมครูที่สอนในระดับ ก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น และ 1 ใน 2 จะฝึกอบรมครูที่สอนในระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระดับก่อนวัยเรียน

ใน 19 เขต จะมีการฝึกอบรมครูที่สอนในระดับก่อนวัยเรียน 2 ใน 3 เขตจะทำการฝึกอบรมครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย 1 ใน 3 เขตจะฝึกอบรมในสถาบันอุดมศึกษา ในเขต BE และ GE จะฝึกอบรมในมหาวิทยาลัย หลักสูตรการฝึกอบรมใช้เวลา 2-4 ปี หรือโดยเฉลี่ย 3 ปี ในอนาคตการฝึกอบรมครูจะอยู่ ภายใต้การดูแลของวิทยาลัยครู

ระดับประถมศึกษา

ใน 13 เขต จะฝึกอบรมครูในระดับประถมศึกษา อีก 5 เขต จะฝึกอบรมครูในระดับประถมศึกษาให้สามารถสอนได้ถึงระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนมากฝึกในโรงเรียน Seminare ใช้เวลาฝึ กอบรม 5 ปี ในอนาคต โรงเรียน Seminare จะเปลี่ยนเป็น Matura schools หรือเปลี่ยนเป็นโรงเรียนสาธิตสังกัดวิทยาลัยครู

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะไม่มีการฝึกอบรมครู โดยเฉพาะ ซึ่งใน 6 เขต การฝึกอบรมครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะรวมอยู่กับการฝึกอบรมครูในระดับประถมศึกษา ส่วนอีก 6 เขต ฝึกอบรมครูที่สอนในการศึกษาชั้นปีที่ 1-9 ใน 8 เขต ฝึกอบรมครูมัธยมศึกษาตอนต้นในระดับอุดมศึกษา และใน 6 เขต (BS, GE, JU, NE, TI และ VD) ที่พูดภาษาเยอรมันจะฝึกอบรมครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยหลักสูตร Basic และหลักสูตร Expanded courses ไปพร้อมๆ กัน

การฝึกอบรมครูด้านหัตถกรรมใช้เวลา 3-5 ปี ด้านคหกรรม ใช้เวลา 2-5 ปี ครูพลศึกษาและการกีฬาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายใช้เวลาการฝึกอบรม 2-4 ปี ส่วนครูการศึกษาพิเศษ ฝึกอบรมในสถาบันอุดมศึกษา ใช้เวลาตั้งแต่ 18 เดือน จนถึง 5 ปี แต่ส่วนมากใช้เวลา 2-3 ปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การฝึกอบรมครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายฝึกอบรมในมหาวิทยาลัย ถ้าเรียนแล้วฝึกอบรมใช้เวลา 1-2 ปี แต่ถ้าเรียนพร้อมกับฝึกอบรมไปด้วยจะใช้เวลา 4-7 ปี

ระดับอาชีวศึกษา

การฝึกอบรมครูอาชีวศึกษา จะทำการฝึกอบรมในมหาวิทยาลัยและในสถาบันอุดมศึกษา รับผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยของรัฐบาลกลาง หรือมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์

ประยุกต์ เป็นการฝึกอบรมในระดับ Postgraduate study ในอนาคต
จะมีสถาบันการฝึกอบรมครูด้านนี้โดยเฉพาะ

การรับนักศึกษา

การรับนักศึกษาแยกตามระดับที่จะทำการสอน คือ

การฝึกอบรมครูในระดับก่อนวัยเรียน รับผู้สำเร็จการศึกษา
จากมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างต่ำ และต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป

การฝึกอบรมครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รับนักศึกษาที่
สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ถ้าเป็นการฝึก
อบรมครูในโรงเรียน Seminare จะรับผู้สำเร็จการศึกษาจากระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น การฝึกอบรมครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
หลักสูตร Basic รับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ส่วนการฝึกอบรมครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหลักสูตร
Expanded courses รับผู้สำเร็จการศึกษาจาก Matura หรือ
สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรครูประถมศึกษา

การฝึกอบรมครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
รับผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ
(Matura) ในอนาคตจะรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับ Lizentiate

การฝึกอบรมครูสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสาย
อาชีวศึกษา รับผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์
ประยุกต์ มีประสบการณ์อย่างน้อย 2 ปี และผ่านการฝึกอบรม
วิชาการ

ในปี ค.ศ. 2005 ครูที่สอนในการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน หรือประถมศึกษา จะต้องสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ครูที่สอนในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องสำเร็จการศึกษาในระดับ Lizentiate ก่อนแล้วจึงเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพครูระดับ Post graduate ในมหาวิทยาลัย ขณะนี้อยู่ในระหว่างการปฏิรูปการฝึกอบรมครู ส่วนครูที่สอนในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพศึกษาต้องมีประสบการณ์การทำงานมาก่อน

2. สภาพการทำงาน

เขตมีอำนาจในการพิจารณารับครูใหม่ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการฝึกอบรมครูไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะมีงานเสมอไปเงื่อนไขการทำงานของครูถูกกำหนดโดยเขต เช่น เงินเดือน ชั่วโมงการทำงาน และวิธีการจ้าง เป็นต้น

ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการฝึกอบรมครูจะต้องยื่นใบสมัครกับหน่วยงานที่ควบคุมดูแลโรงเรียน (School authorities) ในขั้นแรก จะเป็นการบรรจุในแบบครูทดลองงานในระยะเวลาหนึ่ง หลังจากผ่านขั้นนี้แล้วจะเปลี่ยนเป็นครูปฏิบัติการ ความเป็นครูจะถูกกำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น ครูทุกคนไม่ใช่ครูถาวร ความเป็นครูจะมีอยู่เพียง 4-6 ปี แต่ครูในการศึกษาระดับก่อนวัยเรียนและประถมศึกษา (ร้อยละ 78) ครูในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 73) และครูในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 70) จะเป็นครูถาวร

ครูที่สอนไปได้ระยะหนึ่งจะต้องเข้ารับการอบรม Continuing education จึงจะมีสิทธิสอนวิชาเพิ่มขึ้น หรือ สอนโรงเรียนในระดับสูงขึ้น หรือเลื่อนเป็นหัวหน้าสายวิชา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา (ครูใหญ่)

บัญชีเงินเดือนครูแตกต่างกันตามระดับการฝึกอบรมก่อน บรรจุเข้าเป็นครู และได้รับการขึ้นเงินเดือนโดยอัตโนมัติตาม ระยะเวลาที่ทำการสอน ในอนาคตวิทยาลัยครูจะดำเนินการร่วมกัน เพื่อกำหนดหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องสำหรับครู

เขตมีอำนาจในการปลดครู อันเนื่องมาจากสาเหตุด้านวินัย การปฏิบัติงานไม่ดี ปัญหาทางจริยธรรม เป็นต้น ผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันการฝึกอบรมครุร้อยละ 20 ของผู้สำเร็จการศึกษา ทั้งหมด จะออกไปประกอบอาชีพอื่นๆ

อัตราเงินเดือน

อัตราเงินเดือนของครูกำหนดโดยเขต รายได้ครู สวิตเซอร์แลนด์ค่อนข้างสูงกว่าครูในประเทศอื่น รายได้จะรวมถึง โบนัสท้องถิ่น โบนัสประจำปี การปรับค่าครองชีพ เงินเพิ่มอื่นๆ และค่าตอบแทนระยะเวลาการทำงาน (Loyalty bonus) เงินเดือน ครู มีรายละเอียดดังนี้

(หน่วย : สวิสฟรังก์)

ครูอนุบาล	เข้าใหม่	46,738-73,777
	สูงสุด	70,347-101,452
ครูประถม	เข้าใหม่	58,627-73,777
	สูงสุด	89,117-116,236

ครูมัธยมศึกษาตอนต้น	เข้าใหม่	66,857-83,591
(หลักสูตร Basic course)	สูงสุด	94,538-132,498
ครูมัธยมศึกษาตอนต้น	เข้าใหม่	69,638-87,981
(หลักสูตร Expanded course)		
	สูงสุด	104,750-132,498
ครูอาชีวศึกษา	เข้าใหม่	65,373-99,762
	สูงสุด	100,984-158,225
ครูมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura)		
	เข้าใหม่	80,236-102,853
	สูงสุด	17,126-158,225

จำนวนชั่วโมงการทำงาน

จำนวนชั่วโมงการทำงานของครูจะคิดรวมถึงการเตรียมการสอน การวางแผนการสอน การประเมินผล การบริหาร การพบผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง การทำงานเป็นทีม และการศึกษาต่อเนื่อง จำนวนชั่วโมงทำงานของครูต่อสัปดาห์จะไม่เท่ากันในแต่ละเขต โดยแยกเป็น

- ระดับประถมศึกษา สอน 27-33 บทเรียน/สัปดาห์ คิดเป็น 1,085 ชั่วโมงต่อปี

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สอน 22-31 บทเรียน/สัปดาห์ คิดเป็น 1,056 ชั่วโมงต่อปี

- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สอน 22-27 บทเรียน/สัปดาห์

วันหยุด

ในสวิตเซอร์แลนด์ ปิดภาคเรียนประมาณ 12-14 สัปดาห์
เวลาว่างจากการสอนในแต่ละวันถือเป็นเวลาการทำแผนการสอน
ระยะยาวและการศึกษาต่อเนื่องสำหรับตนเอง

การเกษียณอายุ

ในสวิตเซอร์แลนด์ ครูหญิงเกษียณอายุเมื่อมีอายุ 62 ปี
และครูชายเกษียณอายุเมื่อมีอายุ 65 ปี ในปี ค.ศ. 2005 ครูหญิง
เกษียณอายุเมื่อมีอายุ 64 ปี ขณะนี้รัฐบาลกำลังพยายามดำเนินการ
ให้มีการเกษียณอายุเมื่อมีอายุ 65 ปีเท่ากันทั้งชายและหญิง

3. การศึกษาต่อเนื่อง

การศึกษาต่อเนื่องดำเนินการโดยเขตและได้รับความร่วมมือ
จากองค์กรครู เพื่อพัฒนาความรู้และยกระดับฐานะทางสังคม
ของครู ในทศวรรษที่ 1970 การศึกษาต่อเนื่องของครูดำเนินการ
โดยองค์กรครู ใช้เวลาอบรมครึ่งวัน ให้สอดคล้องกับวิชาที่สอน
ต่อมาเขตรับดำเนินการเอง ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาต่อเนื่อง
สำหรับครูจำนวน 32 แห่ง ครูประมาณร้อยละ 50-60 ของครูทั้งหมด
เข้ารับการอบรมโดยเฉลี่ย 6-7 วันต่อปี ส่วนครูที่เหลือดำเนินการด้วย
ตนเอง วิชาที่สอน ได้แก่ วิชาทางการศึกษา วิธีการสอน จิตวิทยา
และการพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น วิธีการอบรมใช้วิธีการบรรยาย
สัมมนาเชิงปฏิบัติการและโครงการ นอกจากจะอบรมเพื่อพัฒนา
วิธีการสอนและกิจกรรมใหม่ได้อีกด้วย

4. บุคลากรอื่น ๆ

การฝึกอบรมสำหรับผู้ตรวจการโรงเรียน ที่ปรึกษาการศึกษาหรือนักการภารโรงกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ บางครั้งก็มีการอบรมนอกเวลาในระหว่างการทำงานด้วย ซึ่งใช้เวลาไม่มากนัก บุคลากรอื่นๆ ในวงการศึกษาของสวิตเซอร์แลนด์ มีดังนี้ เช่น

4.1 คณะผู้ตรวจการ (Board of Inspectors) มีอยู่ในทุกเขต รับผิดชอบการติดตามและดูแลโรงเรียน

4.2 ผู้จัดการโรงเรียน (School Managers) ทำหน้าที่ด้านการบริหารและการจัดการองค์กร มีอำนาจหน้าที่ในระดับชุมชน (Commune)

4.3 ผู้ดูแลเด็กเล็ก (Child Minders) จะต้องเป็นผู้ที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป มีลูกอยู่ในวัยก่อนเรียนและวัยเรียน รับผิดชอบดูแลเด็กเล็กโดยทั่วไป และได้รับการฝึกอบรมในด้านการดูแลเด็กเล็กโดยสมาคมผู้ดูแลเด็กเล็ก (Child Minder Association)

4.4 ผู้นำกลุ่มการเล่น (Play Group Leaders) ได้รับการฝึกอบรม 40-200 บทเรียน โดยการศึกษาผู้ใหญ่

5. อาจารย์ในมหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐ

อาจารย์ในมหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยีของรัฐแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มคือ

1. **กลุ่มศาสตราจารย์** ประกอบด้วย Full, Extraordinary และ Assistant professors มีประมาณ 1 ใน 5 ของคณาจารย์ทั้งหมด

2. กลุ่ม Senior teaching staff ประกอบด้วย Private lecturers, Lecturers, Instructors, Guest lecturers มีประมาณ 1 ใน 6 ของคณาจารย์ทั้งหมด

3. กลุ่ม Junior teaching staff ประกอบด้วย Assistants, Academic collaborators มีประมาณ 2 ใน 3 ของคณาจารย์ทั้งหมด
 ศาสตราจารย์ต้องเป็นประธานของภาควิชา รับผิดชอบงานวิชาการ การสอน งานวิจัย และเป็นผู้บริหารการสอนของนักศึกษา ใช้เวลาสอนประมาณ 6-8 ชั่วโมง/สัปดาห์ บางสถาบันสอนไม่เกิน 10 ชั่วโมง/สัปดาห์ หลังจากทำงาน 6-8 ปี สามารถลาเพื่อการศึกษาต่อได้ 1 ภาคเรียน ส่วนมากเป็นอาจารย์ถาวร รายได้ต่อปีของศาสตราจารย์อยู่ระหว่าง 123,182 - 216,583 สวิสฟรังก์ต่อปี

6. ข้อมูลสถิติ (ปี ค.ศ. 1997-1998)

ครูอัตราจ้าง

ร้อยละ

	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
น้อยกว่าร้อยละ 50 (ของเวลา)	18	18	35
ร้อยละ 50-90 (ของเวลา)	27	27	30
มากกว่าร้อยละ 90 (ของเวลา)	55	55	35

<u>อายุของครู (%)</u>	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลาย
40 ปีหรือมากกว่า	48	61	66
<u>จำนวนครู</u> (ค.ศ. 1996-1997)	<u>ทั้งหมด</u>	<u>เป็นหญิง (%)</u>	
ก่อนวัยเรียน	7,229	99.3	
ประถมศึกษา	27,354	67.2	
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,673	35.4	
การศึกษาพิเศษ	3,574	64.4	
การศึกษาภาคบังคับ	52,601	53.9	
มัธยมศึกษาตอนปลาย			
สายสามัญ (Matura Schools)	5,469	28.4	
มัธยมศึกษาตอนปลาย			
สายสามัญทั่วไป (DMS)	1,030	42.4	
Basic vocational training	11,683	27.0	
ศาสตราจารย์	2,284	5.7	
อาจารย์ (Lecturers)	1,740	19.2	
Assistant,			
Academic collaborators	7,262	25.6	
มหาวิทยาลัย			
และสถาบันเทคโนโลยีของรัฐ	11,286	20.6	

9

การประเมินผลระบบการศึกษา

Evaluation of the Education System

1. ประวัติ

กฎหมายรัฐธรรมนูญของสวิตเซอร์แลนด์กำหนดให้เขตมีอำนาจในการจัดการศึกษา ดังนั้นรัฐบาลกลางจึงไม่มีอำนาจในการติดตามและประเมินผลการศึกษาของเขตได้โดยตรง จะทำได้เพียงการวิจัยเชิงสำรวจสภาพการศึกษาเพื่อเป็นข้อเสนอแนะให้แก่เขตได้เท่านั้น เช่น ข้อเสนอแนะที่จะให้มีการสนับสนุนการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นต้น

ในระดับรัฐบาลกลาง

ในอดีต รัฐบาลกลางมีอำนาจในการออกประกาศนียบัตรการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ (Matura) และประกาศนียบัตรการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา จึงทำให้รัฐบาลกลางสามารถประเมินผลการศึกษาได้ทั่วประเทศ รวมทั้งเป็นผู้กำหนดการสอบ การฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship)

ในระดับเขต

การประเมินผลระบบการศึกษาที่สำคัญเป็นอำนาจของเขต ซึ่งเขตจะมีคณะกรรมการผู้ตรวจการศึกษา (Board of inspectors) ที่แตกต่างกัน 3 แบบในแต่ละเขต คือ

1. ผู้ตรวจการศึกษาเต็มเวลา (Full-time inspectors)
2. ผู้ตรวจการศึกษาบางเวลา (Part-time inspectors) และ
3. ผู้ตรวจการศึกษาที่เป็นประชาชนทั่วไป (Lay inspectors)

ผู้ตรวจการศึกษาจะทำการตรวจการสอน ตรวจโรงเรียน ตรวจการบริหารและการทำงานเป็นทีม จึงไม่เป็นที่พอใจของโรงเรียนมากนัก ปลายศตวรรษที่ 20 กรมการศึกษาของเขตจึงจัดตั้งหน่วยงานประกันคุณภาพการศึกษาของตนเองขึ้น (The offices for quality assurance) เพื่อแก้ปัญหาความไม่พอใจของโรงเรียน

ในระดับชุมชน

ในระดับชุมชนมีคณะกรรมการโรงเรียน (Local school authority หรือ School commissions) เลือกตั้งโดยประชาชน คณะกรรมการโรงเรียนประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 5-7 คน รับผิดชอบในคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งรับผิดชอบในการจ้างครูและการประเมินผลครูด้วย

2. ความสะดวกในการประเมินตนเอง (Self-assessment of the facilities)

ในระดับก่อนวัยเรียน

คณะกรรมการโรงเรียนรับผิดชอบโรงเรียนอนุบาลที่อยู่ในชุมชน คณะกรรมการชุดนี้ไปเยี่ยมโรงเรียนอนุบาลอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สำหรับ Day nurseries และ Child Minders จะมี

ผู้เชี่ยวชาญไปตรวจเยี่ยมอย่างน้อย 2 ปี ต่อครั้ง เช่น ในเขต Zürich
ทำการประเมิน Day nurseries โดยใช้เครื่องมือประกันคุณภาพ
เป็นต้น ส่วน Play Groups ไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องตรวจสอบ
และติดตามประเมินผล แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้

ในระดับประถมศึกษา

การประเมินตนเองของโรงเรียนระดับประถมศึกษาเป็น
ความสมัครใจของโรงเรียน โรงเรียนจำนวนมากเข้าร่วมในโครงการ
ประเมินและพัฒนาตนเอง โดยมีเป้าหมายที่โรงเรียนของชุมชน
เน้นเนื้อหาในการสอน ข้อมูลทั่วไปของครู โรงเรียน นักเรียน
และผู้ปกครอง โรงเรียนวิเคราะห์และสรุปผลแล้วนำผลไปพัฒนา
โรงเรียนต่อไป เชื้อไขที่โรงเรียนต้องพิจารณาในการประเมินตนเอง
คือ เกณฑ์ในการประเมิน การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตาราง
การดำเนินงาน การประเมินตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลและ
การแปลความหมาย

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและ
สายอาชีวศึกษา

การประเมินตนเองของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายสายสามัญและอาชีวศึกษา มีกระบวนการเช่นเดียวกับ
โรงเรียนประถมศึกษา

ในระดับอุดมศึกษา

การประเมินตนเองในระดับอุดมศึกษามี 3 ลักษณะคือ
1) ประธานสาขาหรือศูนย์การสอน (Didactic chairs)

ทำการประเมินการสอนของอาจารย์โดยตนเอง เป็นการสมัครใจของอาจารย์ 2) ให้นักศึกษาประเมินอาจารย์ในวันสอบไล่ และ 3) ให้อำนาจแก่บุคคลภายนอกเป็นผู้ประเมิน

3. การประเมินผลระบบการศึกษาในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

26 เขตในสวีตเซอร์แลนด์รวมเข้าเป็น 4 ภูมิภาค ประกอบด้วย สวิตเซอร์แลนด์ตะวันตก และเขต TI สวิตเซอร์แลนด์กลาง สวิตเซอร์แลนด์ตะวันตกเฉียงเหนือ และสวิตเซอร์แลนด์ตะวันออก ทั้ง 4 ภูมิภาคทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานความร่วมมือระหว่างเขตกับรัฐ และทำหน้าที่ประเมินหลักสูตรประถมศึกษาด้วย

4. การประเมินผลระบบการศึกษาในระดับประเทศ

แนวโน้มใหม่ที่เกิดขึ้นในการประเมินผลระบบการศึกษาในระดับประเทศ คือ การประเมินโดยการเปรียบเทียบระหว่างประเทศ (International comparisons) และการใช้ตัวชี้วัดทางการศึกษา (Educational indicators) ทำให้เกิดโครงการความร่วมมือต่างๆ เช่น

โครงการการวิจัยและพัฒนาในระดับประเทศ (Research and development programs)

โครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการการก่อตั้งสถาบันการวิจัยเพื่อสันติภาพนานาชาติ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม (The Stockholm International Peace Research Institute: SIPRI) ปี ค.ศ. 1978-1986 และโครงการ Des Nationalen Forschungsprogramms

33: NFP 33 ปี ค.ศ. 1993-1999 เป็นโครงการที่เน้นการทำวิจัยทางการศึกษา

การเปรียบเทียบระหว่างประเทศและตัวชี้วัดทางการศึกษา
(International comparisons and educational indicators)

เป็นโครงการที่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์การความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (The Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) โดย OECD จัดทำโครงการตัวชี้วัดระบบการศึกษาในระดับนานาชาติ (The International Indicators of Educational Systems: INES) และโครงการการประเมินผลการศึกษาของนักเรียนในระดับนานาชาติ (The Programme for International Student Assessment: PISA) โดยตัวชี้วัดทางการศึกษา มีดังต่อไปนี้

ก. ตัวชี้วัดด้านบริบท

1. สภาพทางด้านสังคมและประชากร
2. ทักษะคติและความคาดหวังของประชาชนต่อระบบการศึกษา
3. ความต้องการด้านเศรษฐกิจและสังคมของระบบการศึกษา

ข. ตัวชี้วัดด้านกระบวนการ

1. การมีส่วนร่วมทางการศึกษา
2. การสอนของครู
3. ทรัพยากรทางการศึกษา
4. การจัดการของระบบการศึกษา

ค. ตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์และผลกระทบ

1. การได้รับประกาศนียบัตร
2. ความรู้และทักษะ
3. อาชีพทางการศึกษา
4. ตลาดแรงงาน
5. ผลต่อเมืองทางสังคม

5. การวิจัยการศึกษา (Educational Research)

การวิจัยการศึกษาของสวีตเซอร์แลนด์มีมานานแล้ว รูปแบบการทำการวิจัยจะเป็นแบบแยกส่วนตามลักษณะการปกครองของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยของสถาบันขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งจะมีความเท่าเทียมกันทั้งในด้านพื้นที่และอำนาจในการบริหารจัดการ จุดเน้นของการวิจัยในระดับปฏิบัติ คือ การวิจัยในเรื่องของจิตวิทยาการศึกษาและวิธีการสอน แต่อย่างไรก็ตามยังมีช่องว่างของการวิจัยในระดับประเทศและในขอบเขตทางการศึกษา โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจและในด้านสังคมวิทยา การวิจัยการศึกษาจะให้ความสำคัญในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยการศึกษานโยบาย การบริหาร และการปฏิบัติ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของสวีตเซอร์แลนด์ คิดเป็นเงิน 20,000 ล้านดอลลาร์ต่อปี และค่าใช้จ่ายในการวิจัยทางการศึกษา คิดเป็นเงิน 2,000 ล้านดอลลาร์ต่อปี

ในปี ค.ศ. 2000 มีสถาบันของภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมการวิจัยรวม 120 แห่ง บุคลากร 1,200 คน งานวิจัยส่วนมากเป็น

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น
 ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการวิจัยรับผิดชอบโดยเขตจ่ายร้อยละ 50 รัฐบาล
 กลางจ่ายร้อยละ 35 และอื่นๆ รวมทั้งภาคเอกชนจ่ายร้อยละ 15
 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

6. ข้อมูลสถิติ

6.1 จำนวนโครงการการวิจัย จำแนกตามระดับการศึกษา

<u>ระดับ/ประเภท</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
ก่อนวัยเรียน อนุบาล	5	1.4
ประถมศึกษา	51	14.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	31	9.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15	4.3
การฝึกหัดครู/การศึกษาต่อเนื่อง	22	6.4
Apprenticeship	19	5.5
วิทยาลัยเทคนิคชั้นสูง/มหาวิทยาลัย	11	3.2
การศึกษาสายสามัญ/อาชีวศึกษา	9	2.6
การศึกษาพิเศษ	26	7.5
การเรียนรู้ต่อ	13	3.8
ระบบการศึกษาโดยรวม	34	9.8
ความไม่สอดคล้องของระดับการศึกษา (level irrelevant)	59	17.1
อื่นๆ	50	14.5
รวม	345	99.9

6.2 จำนวนโครงการการวิจัย แยกตามลักษณะกระบวนการ
ทางการศึกษา

<u>ลักษณะกระบวนการทางการศึกษา</u>	<u>จำนวน</u>	<u>ร้อยละ</u>
วิธีการสอนและการเรียน	64	18.5
หลักสูตร วัตถุประสงค์ เนื้อหา รายวิชาและผลกระทบ	38	11.0
ของกระบวนการทางการศึกษา	37	10.7
ทัศนคติ การทำงานและการฝึกอบรมครู	31	9.0
ลักษณะของโครงสร้างและการจัดองค์กร	30	8.7
การประเมินผล การคัดเลือกครู และนักเรียน	26	7.5
สื่อและอุปกรณ์การสอน	17	4.9
การตัดสินใจ	16	4.6
ข้อมูลและสถิติต่างๆ	12	3.5
การตอบสนองทางสังคม	10	2.9
รายวิชาที่เปิดสอน	9	2.6
สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความจำเป็นทางกฎหมาย	5	1.4
อื่นๆ	50	14.5
รวม	345	99.8

10

การศึกษาพิเศษ

Special Education

SZH (The Schweizerischen Zentralstelle für Heilpädagogik: The Swiss Institute for Special Education) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลกลางที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษของสวิตเซอร์แลนด์ เป้าหมาย คือ การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาพิเศษในหลายรูปแบบทั้งในด้านโรงเรียน การพัฒนาและการศึกษาของเด็กพิเศษ

1. ประวัติ

ผู้พิการทางสายตา (*Visual Impairment*)

ในปี ค.ศ. 1810 โรงเรียนสอนคนตาบอดได้ตั้งขึ้นครั้งแรกในสวิตเซอร์แลนด์ที่เขต Zürich เพื่อให้คนตาบอดสามารถช่วยตนเองได้ ต่อมาในปี ค.ศ. 1828 คนหูหนวกและเป็นใบ้ได้เข้าเรียนในโรงเรียนสอนคนตาบอด โดยมีจำนวนคนหูหนวกมากกว่าคนตาบอดถึง 10 เท่า แต่อย่างไรก็ตาม โรงเรียนสอนคนตาบอดที่เขต Zürich ได้ปิดทำการลงในปี ค.ศ. 1941 โรงเรียนสอนคนตาบอดแห่งที่สองจึงได้จัดตั้งขึ้นอีกครั้งที่เขต Bern ในปี ค.ศ. 1837 และในปี ค.ศ. 1843 ก็เป็นปีที่มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดเป็นครั้งแรกในเขตที่พูดภาษาฝรั่งเศสด้วย

ผู้พิการทางหู (Hearing Impairment)

ในปี ค.ศ. 1777 Parson H. Keller ได้เริ่มจัดตั้งโรงเรียนสอนคนหูหนวกใน Schlieren ใกล้กับเขต Zürich ต่อมาในปี ค.ศ. 1811 J.H. Pestalozzi ได้ตั้งโรงเรียนสอนคนหูหนวกและเป็นไ้ขึ้นที่ Yverdon

ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย (Physical Disability)

เริ่มครั้งแรกในตอนช่วงศตวรรษที่ 18-19 โดยองค์กรสมาคมภาครัฐและเอกชน ต่อมาก็ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนสอนคนที่มีปัญหาทางร่างกายในแบบนี้ขึ้นครั้งแรกอย่างเป็นทางการ ในช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 โดยองค์กร Invalidenversicherung (IV)

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning Disability)

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะได้รับการจัดการเรียนการสอนเป็นชั้นเรียนพิเศษ ก่อตั้งครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1882 ที่ La Chaux-de-Fonds ต่อมาเปิดที่เขต Basel, St. Gallen และ Zürich

ผู้พิการทางสมอง (Mental Impairment)

โรงเรียนแห่งแรกสำหรับผู้พิการทางสมองจัดตั้งโดย M.Egg ประมาณ ปี ค.ศ. 1937 ประมาณปี ค.ศ. 1960 เด็กพิการทางภาษาและการพูด ได้รับการดูแลและขยายเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ในช่วงทศวรรษ 1970 ประมาณปี ค.ศ. 1968 มีผู้ประท้วง ทำให้เกิดความสงสัยต่อการเลี้ยงเด็กที่บ้าน จึงเป็นเหตุนำไปสู่กระบวนการแก้ไขทั่วประเทศในเรื่องเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม

2. ประเภทของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ

เขตและชุมชนรับผิดชอบต่อการศึกษาพิเศษของเด็กพิเศษทุกประเภท รวมทั้งให้การศึกษ การแพทย์ จิตวิทยา และอื่นๆ รูปแบบการจัดตั้งโรงเรียนการศึกษาพิเศษแตกต่างกันในแต่ละเขต

ในระดับก่อนวัยเรียน

ในระดับก่อนวัยเรียนมีโรงเรียนอนุบาลพิเศษสำหรับเด็กการศึกษาพิเศษ จัดตั้งร่วมกับการศึกษาภาคบังคับ จัดทำในรูปของหน่วยงานเคลื่อนที่ มีการช่วยเหลือเป็นครั้งคราว และเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งในรูปแบบของหน่วยงานเอกชน หน่วยงานบำบัดอื่นๆ และหน่วยงานที่อยู่กับสถาบันการศึกษา

ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น จัดเป็นชั้นพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา หรือ จัดเป็นโรงเรียนเฉพาะเด็กพิเศษโดยแยกประเภทการศึกษาพิเศษ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานบริการการศึกษาพิเศษ

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการจัดเตรียมเด็กการศึกษาพิเศษเพื่อการอาชีพ การฝึกอาชีพ และการศึกษาต่อเนื่องสายอาชีวศึกษา

3. การบริการวินิจฉัยและการแนะแนว

แต่ละเขตมีบริการตรวจวินิจฉัย (Diagnosis) ประเมิน บำบัด และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองเด็กพิเศษ บริการเช่นนี้จะมีที่โรงเรียน และที่ศูนย์แนะแนวเด็กการศึกษาพิเศษ (Guidance counseling centers)

หลักสูตรการศึกษาพิเศษเป็นงานของเขต ไม่มีการกำหนดไว้แน่นอน แต่ขึ้นอยู่กับประเภทของความพิการ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning disability) เช่น ในเขต BE เด็กจะได้รับการสอนวิชาภาษาเยอรมัน วิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (Nature-man-environment) คณิตศาสตร์ การออกแบบ ศิลปะ ดนตรี และกีฬา แต่จะไม่เข้มข้นเท่ากับนักเรียนปกติ หนึ่งสัปดาห์จะเรียนประมาณ 30 บทเรียน โรงเรียนจะเอาใจใส่เป็นพิเศษต่อการพัฒนากล้ามเนื้อ ความคิดรวบยอด พัฒนาการเรียนรู้ อารมณ์ และสังคม

เด็กพิการทางสายตา (Visual impairment) ศูนย์แนะแนวเด็กพิเศษ จะให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง โดยเน้นในเรื่องของประสาทสัมผัส ประสบการณ์การรับรู้ การพัฒนากล้ามเนื้อ และการสื่อสาร แล้วจึงส่งต่อไปเข้าเรียนในโรงเรียนต่อไป

เด็กพิการทางหู (Hearing impairment) จะมีศูนย์ Audio-educational guidance counseling centers ไว้ให้คำแนะนำผู้ปกครองก่อนให้เด็กไปเข้าโรงเรียนการศึกษาพิเศษต่อไป

เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย (Physical disability) จะได้รับการตรวจสอบก่อนวัยเรียนที่ Special education guidance centers หลังจากนั้นครูจะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาในภาพรวม โดยใช้วิธีการเล่น

เด็กพิการทางสมอง (Mental impairment) จะได้รับบริการจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกับเด็กและผู้ปกครองสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง ส่วนมากทำในแบบครอบครัว และในบางครั้งศูนย์จะดำเนินการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อกำหนดแนวทางการบำบัดเป็นรายบุคคล

เด็กที่มีปัญหาทางการพูด (Language/speech impairment) จะได้รับบริการที่ศูนย์แก้ไขการพูดและกระตุ้นการพัฒนากการ บางกรณีอาจจะทำการแก้ไขร่วมกันที่โรงเรียนการศึกษาพิเศษหรือชั้นพิเศษที่จัดสำหรับเด็กประเภทนี้

P. Moor นักมานุษยวิทยา มีแนวคิดในเรื่องของการศึกษาของเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม (Behavior disorders) โดยให้ความเห็นว่า ปัญหาของเด็กเหล่านี้เกิดจากการที่เด็กถูกทอดทิ้งจากที่บ้านและที่โรงเรียน ศูนย์บริการจะช่วยฝึกความอดทนอดกลั้น ฝึกให้มีขันติ ความเสมอต้นเสมอปลาย ความมั่นคงทางจิตใจ ฯลฯ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน จนกระทั่งเด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

เด็กการศึกษาพิเศษจะได้รับการประเมินในระหว่างการเรียน (Formative evaluation) อย่างสม่ำเสมอ และเมื่อสิ้นปีจะมีการประเมินหลังการเรียน (Summative evaluation) ในบางกรณี เจ้าหน้าที่จากศูนย์การศึกษาพิเศษหรือศูนย์จิตวิทยาอาจจะเข้ามาร่วมการประเมินด้วย

4. ข้อมูลสถิติ (ปีการศึกษา ค.ศ. 1999/2000)

จำนวนนักเรียนการศึกษาพิเศษ	48,740 คน
จำนวนนักเรียนในการศึกษาภาคบังคับ	
-ในการศึกษาพิเศษ	6 %
-ช่วงระยะ (ค่าเฉลี่ยในแต่ละเขต)	2-10 %
จำนวนครู	4,446
อัตราส่วนนักเรียนต่อครู	8.4
อัตราส่วนนักเรียนต่อห้อง	9.6
-ช่วงระยะ (ค่าเฉลี่ยในแต่ละเขต)	7-14
จำนวนนักเรียนต่างชาติ	46 %
จำนวนโรงเรียน	189 โรงเรียน
จำนวนบุคลากรการศึกษาพิเศษ	2,799 คน
เต็มเวลา	
บุคลากรชาย ทำงาน 90-100%	382 คน
บุคลากรหญิง ทำงาน 90-100%	564 คน
รวม	946 คน

บางเวลา		
บุคลากรชาย ทำงาน 50-89%		161 คน
บุคลากรหญิง ทำงาน 50-89%		936 คน
	รวม	1,097 คน
บางเวลา (น้อยกว่าครึ่งของค่าเฉลี่ย)		
บุคลากรชาย		
ทำงานน้อยกว่าร้อยละ 50		103 คน
บุคลากรหญิง		
ทำงานน้อยกว่า ร้อยละ 50		653 คน
	รวม	756 คน

ค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษาพิเศษใน ปี ค.ศ. 1998 มีจำนวน 836 ล้านดอลลาร์ คิดเป็นร้อยละ 4 ของค่าใช้จ่ายทางการศึกษาทั้งหมด เขตและชุมชนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเท่าๆ กัน ประมาณ 418.6 ล้านดอลลาร์ รัฐบาลกลางเป็นเพียงผู้ประสานงานเท่านั้น

11

ความสัมพันธ์ทางการศึกษากับประเทศในกลุ่มยุโรป

The European Dimension in the Educational Domain

ด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ของสวิตเซอร์แลนด์ที่ตั้งอยู่ใจกลางทวีปยุโรป จึงทำให้มีความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านคมนาคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมอย่างกว้างขวาง สวิตเซอร์แลนด์ไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป (The European Union: EU) แต่เข้าร่วมเป็นสมาชิก Council of Europe ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1964 และเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การ UNESCO จึงมีความเกี่ยวข้องกับประเทศในกลุ่มยุโรปทางด้านการศึกษาและมีบทบาทในระดับนานาชาติค่อนข้างมาก แม้ว่า สวิตเซอร์แลนด์จะมีบทบาททางการศึกษากับกลุ่มประเทศยุโรปมาก แต่อย่างไรก็ตาม สวิตเซอร์แลนด์มีบทบาทไม่มากนักในบางโครงการการศึกษาของสหภาพยุโรป เช่น โครงการ SOCRATES (ERASMUS, COMENIUS and HORIZONTAL MEASURES) โครงการ LEONARDO และโครงการ YOUTH FOR EUROPE เป็นต้น

1. ความสัมพันธ์กับประเทศในกลุ่มยุโรปด้านการประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

ก่อนปี ค.ศ. 1980 ความสัมพันธ์ระหว่างสวีตเซอร์แลนด์กับประเทศในกลุ่มยุโรปจะเกี่ยวข้องกับเรื่องของครูและสมาคมครู หลังปี ค.ศ. 1993 สวีตเซอร์แลนด์ยอมรับความร่วมมือในด้านสื่อการสอน และการพัฒนาเนื้อหาวิชาการ การแลกเปลี่ยนบุคลากรด้าน อาชีวศึกษา ทั้งนักเรียนและครู กับประเทศต่างๆ ในสหภาพยุโรป

2. ความสัมพันธ์กับประเทศในกลุ่มยุโรปด้านการอุดมศึกษา

ปี ค.ศ. 1998 มีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ต่างชาติใน มหาวิทยาลัยและสถาบันเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 30.5 สวีตเซอร์แลนด์เข้าร่วมโครงการ ERASMUS และประสบผล สำเร็จเป็นอย่างดี

3. โครงการแลกเปลี่ยน

สวีตเซอร์แลนด์เข้าร่วมในโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชน นักศึกษา ชั้นเรียน ผู้อบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship) และครูในการศึกษาภาคบังคับและในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นโปรแกรมของสหภาพยุโรป

ปี ค.ศ. 1997-1998 สวีตเซอร์แลนด์มีโครงการแลกเปลี่ยน นักเรียนกับต่างประเทศ รวมทั้งหมด 178 ชั้นเรียน แยกเป็น ระดับประถมศึกษา 4 ชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 51

ชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 104 ชั้นเรียนและในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษา 19 ชั้นเรียน ในจำนวนนี้มี 169 ชั้นเรียนที่ทำการแลกเปลี่ยนกับกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป และ 7 โรงเรียนเข้าร่วมเป็นโรงเรียนพี่โรงเรียนน้องกับโรงเรียนในเยอรมนี เบลเยียม ฝรั่งเศส อิตาลี รัสเซีย และ สหราชอาณาจักร

ในช่วงปี ค.ศ. 1998-1999 มีการแลกเปลี่ยนครู โดยครูสวีตเซอร์แลนด์จำนวน 33 คน ไปสอน ณ ต่างประเทศ ใช้เวลาตั้งแต่ 1 ภาคเรียนจนถึง 1 ปีการศึกษา

สำหรับโครงการการศึกษาต่อเนื่องของ Council of Europe มีการแลกเปลี่ยนครูสวีตเซอร์แลนด์ 15 คน ไปอบรมที่ต่างประเทศกับครูต่างชาติในกลุ่มประเทศยุโรป 32 คน เข้ามาอบรมในสวีตเซอร์แลนด์

4. การมีส่วนร่วมในโครงการของสหภาพยุโรป (ค.ศ. 1998-1999)

4.1 โครงการ ERASMUS นักศึกษาสวีตเซอร์แลนด์จำนวน 1,224 คน และนักศึกษาในประเทศสหภาพยุโรป 1,226 คน เข้าร่วมโครงการในปี ค.ศ. 1998-1999

4.2 โครงการ COMENIUS ครูสวีตเซอร์แลนด์จำนวน 54 คน ได้รับทุนเข้ารับการอบรมในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป

4.3 โครงการ LINGUA ครูสวีตเซอร์แลนด์จำนวน 62 คน เข้ารับการอบรมภาษาต่างประเทศในสหภาพยุโรป มหาวิทยาลัยใน

สวิตเซอร์แลนด์ตะวันตกร่วมกับ 5 ประเทศในสหภาพยุโรป จัดทำ
สื่อการสอน และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 7 แห่งได้มี
การแลกเปลี่ยนด้านภาษากับประเทศในสหภาพยุโรป โครงการ
COMENIUS และโครงการ LINGUA ใช้งบประมาณรวมทั้งสิ้น
500,000 สวิสฟรังก์

4.4 โครงการ LEONARDO สถาบันฝึกอบรมอาชีพใน
สวิตเซอร์แลนด์ 17 แห่ง เข้าร่วมโครงการนำร่องด้านอาชีวศึกษา
ลูกจ้างจำนวน 90 คนจากสวิตเซอร์แลนด์จบการอบรมใน
สหภาพยุโรป โดยใช้งบประมาณรวม 1,400,000 สวิสฟรังก์

4.5 โครงการ YOUTH FOR EUROPE เยาวชนของ
สวิตเซอร์แลนด์เข้าร่วมใน 11 โครงการของสหภาพยุโรป
โดยใช้งบประมาณรวม 40,000 สวิสฟรังก์

ภาคผนวก

สถิติและตัวชี้วัดประเทศสวีเดน

1. ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human development index), 2003	0.947
2. ลำดับที่การพัฒนามนุษย์(HDI Rank), 2003	7
3. จำนวนประชากร, 2547	7,382,000 คน
4. ประชากรในเขตเมือง, 2546	67.6 %
5. อัตราการเจริญเติบโตของประชากร, 2546	0.1 %
6. อัตราการเจริญเติบโตของ GDP(ต่อปี), 2547	2 %
7. การส่งสินค้าออกด้าน high -technology (% of manufactured exports), 2546	12 %
6. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (พินล้านดอลลาร์สหรัฐ), 2546	320.1
7. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (พินล้านดอลลาร์สหรัฐเทียบPPP, 2546	224.6
8. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (ดอลลาร์สหรัฐ), 2546	43,553
9. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (ดอลลาร์สหรัฐเทียบPPP), 2546	30,552
10. ใช้จ่ายของรัฐด้านการศึกษา ต่องบประมาณรายจ่ายทั้งประเทศ, 2545	15.1 %
11. ใช้จ่ายของรัฐด้านการศึกษา ต่อ GDP, 2545	5.8 %

12. อายุขัยเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด, 2546	80.5 ปี
13. อัตราการตายของทารกต่อเด็กเกิดรอด 1,000 คน, 2546	4 คน
14. อัตราการตายของเด็กต่ำกว่า 5 ขวบ ต่อประชากร 1,000 คน, 2545	5 คน
15. จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ต่อประชากร 1,000 คน, 2543	398 คน
16. ปีการศึกษาเฉลี่ย, 2545	12.8 ปี
17. ร้อยละของประชากรอายุ 25-64 ปี ที่ได้รับการศึกษา อย่างต่ำระดับม.ปลาย, 2546	84 %
18. ร้อยละของประชากรอายุ 25-64 ปี ที่ได้รับการศึกษา อย่างต่ำระดับอุดมศึกษา, 2546	25 %
19. อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรสุทธิ ระดับประถมศึกษา, 2545	99 %
20. อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรสุทธิ ระดับมัธยมศึกษา, 2545	87 %
21. อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากร ระดับอุดมศึกษา, 2545	49 %
22. อัตราส่วนนักเรียนต่อครู ระดับประถมศึกษา, 2545	16.0
23. อัตราส่วนนักเรียนต่อครู ระดับมัธยมศึกษา, 2545	10.0

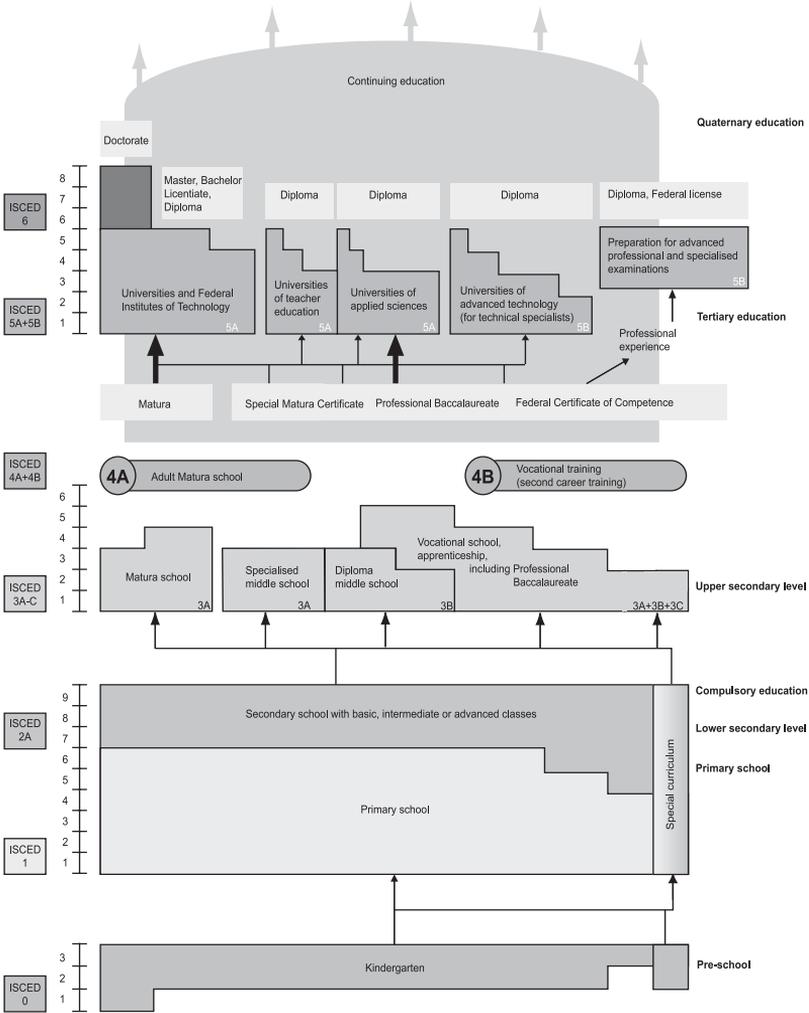

24. นักวิจัย (R&D)		
ต่อประชากร 1,000,000 คน, 2546		3,594 คน
25. ใช้จ่ายของรัฐด้านวิจัยและพัฒนา(R&D)		
ต่อ GDP, 2545		2.6 %
26. อัตราส่วนนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์		
คณิตศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์		
ต่อนักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งหมด, 2545		25 %
27. งบประมาณการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา		
และระดับประถมศึกษา		
ต่องบประมาณของรัฐทุกระดับ, 2545		34.7 %
28. งบประมาณการศึกษาระดับมัธยมศึกษา		
ต่องบประมาณของรัฐทุกระดับ, 2545		38.2 %
29. งบประมาณการศึกษาระดับอุดมศึกษา		
ต่องบประมาณของรัฐทุกระดับ, 2545		24.2 %
30. ประชากรว่างงาน, 2546		174.9 ล้านคน
31. อัตราการว่างงานของประชากร		
ต่อกำลังแรงงาน, 2546		4.0 %
32. อัตราการว่างงานของประชากรวัย 15-24 ปี		
ต่อกำลังแรงงานกลุ่มอายุเดียวกัน, 2546		8.6 %

แผนผังระบบการศึกษา

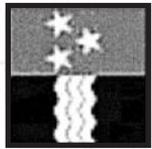
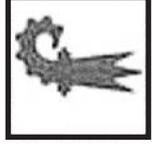
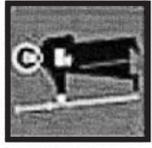
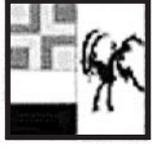
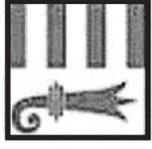
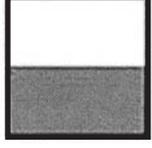
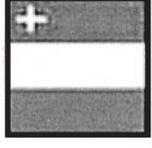
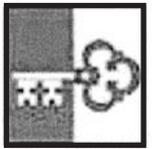
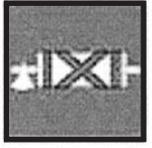
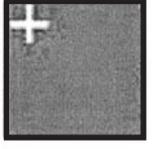
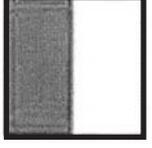
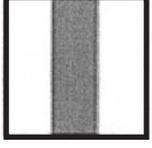
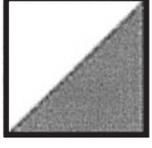
Simplified Diagram of the Swiss Education System

Number of years
27.10.2005/hg
© Copyright 2005 by EDK / IDES

www.edk.ch

ธงชาติ และ:ธงเขต

	Aargau		Appenzell IR		Appenzell AR		Basel City		Basel Land		Bern		Fribourg
	Geneva		Glarus		Graubunden		Jura		Lucerne		Neuchâtel		Nidwalden
	Obwalden		St. Gallen		Schaffhausen		Schwyz		Solothurn		Thurgau		Ticino
	Swiss National		Uri		Valais		Vaud		Zug		Zurich		Swiss National

ชื่อเขต อักษรย่อ และเมืองหลวง

เขต	อักษรย่อ	เมืองหลวง
01. Zürich	ZH	Zürich
02. Bern	BE	Bern
03. Luzern	LU	Luzern
04. Uri	UR	Altdorf
05. Schwyz	SZ	Schwyz
06. Unterwalden	OW	Sarnen
07. Glarus	GL	Glarus
08. Zug	ZG	Zug
09. Freiburg	FR	Freiburg/Fribourg
10. Solothurn	SO	Solothurn
11. Basel Stadt	BS	Basel
12. Schaffhausen	SH	Schaffhausen
13. Appenzell Ausserroden	AR	Herisau
14. Aargau	AG	Aarau
15. Thurgau	TG	Frauenfeld
16. Ticino/Tessin	TI	Bellinzona
17. Vaud/Waadt	VD	Lausanne
18. St. Gallen	SG	St. Gallen

เขต	อักษรย่อ	เมืองหลวง
19. Valais/Wallis	VS	Sion/Sitten
20. Graubunden	GR	Chur
21. Neuenburg	NE	Neuchatel/Neuenburg
22. Genf	GE	Geneve/Genf
23. Jura	JU	Delemont
24. Basel Land	BL	Laufen
25. Appenzell Innerroden	AI	Appenzell
26. Obwalden	NW	Stans

* สมาพันธรัฐสวิส ประกอบด้วย 26 อาณาเขต (Canton) แบ่งเป็น 23 เขต และอีก 3 เขต ที่มีฐานะเป็นครึ่งเขต ได้แก่ NW, BL และ AI

U **รรณานุกรม**

IDES Information Documentation Education Suisse,
www.ides.ch

**Swiss Contribution to <<Eurybase-the Information Database
on Education Systems in Europe >>,**

Latest update 1.1 2001

**www.ides.ch, IDES Information Documentation Education
Suisse**

www.edk.ch, Diagram of the Swiss Education System,
02/02/2549

www.mfa.go.th/web/848.php?id=243, 02/02/2549

**[www.ednet.co.th/PHPNuke77/html/modules.php?
name=New&file=article&sid=62](http://www.ednet.co.th/PHPNuke77/html/modules.php?name=New&file=article&sid=62), 02/02/2549**

www.searchtravels.com/index.cfm?menuid=1905,
02/02/2549

http://student.thaiairline.com/swiss_main.asp, 02/02/2549

<http://th.wikipedia.org/wiki/ฟินแลนด์>, 27/02/2549

Organization for Economic Co-operation and Development
(OECD), **Education Trends in Perspective:
Analysis of the World Education Indicators 2005**
Edition, Printed in France.

UNESCO Institute for Statistics, **Global Education Digest
2005**, Printed in France.

United Nations Development Programme (UNDP),
Human Development Report 2005, New York, USA.

คณะผู้ดำเนินการ

ที่ปรึกษา

ดร.อ่ำรุ่ง จันทวานิช

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.สมเกียรติ ชอบผล

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.รุ่งเรือง สุขภักดิ์

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผล
การศึกษา

นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัย
และพัฒนาการศึกษา

พิจารณารายงาน

ดร.รุ่งเรือง สุขภักดิ์

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผล
การศึกษา

รศ.ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง

หัวหน้าภาควิชานโยบาย การจัดการ
และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แปลสรุปและเรียบเรียง

รศ.ดร. สุรศักดิ์ หลาบมาลา ที่ปรึกษาสำนักวิจัย
และพัฒนาศึกษา สกศ.

นางสิริวรรณ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา หัวหน้าศูนย์การศึกษาเปรียบเทียบ
นายจิรวิทย์ ไทภูวโพบูลย์ นักวิชาการการศึกษา 4

จัดทำรายงาน

นางผาณิต วัฒนรัตน์ปัญญา นักวิชาการการศึกษา 7 ว.
นายจิรวิทย์ ไทภูวโพบูลย์ นักวิชาการการศึกษา 4
นางสาวนิตยา กิรินทร์ย์ เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ

สืบค้นข้อมูล

นางสิริวรรณ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา นักวิชาการการศึกษา 8
นางสุชาดา ไชยรัตน์ นักวิชาการการศึกษา 8 ว.
นายจิรวิทย์ ไทภูวโพบูลย์ นักวิชาการการศึกษา 4

หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์การศึกษาเปรียบเทียบ สำนักวิจัยและพัฒนาศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

